

UK Government
Llywodraeth y DU

Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru (Swyddfa Cymru)

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2023-24

Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru (Swyddfa Cymru)

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2023-24

(Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024)

Cyfrifon a gyflwynir i Dŷ'r Cyffredin
Yn unol ag Adran 6(4) Deddf
Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000

Adroddiad Blynyddol a gyflwynir i Dŷ'r Cyffredin
Trwy Orchymyn Ei Fawrhydi

Gorchmynnwyd ei argraffu gan Dŷ'r Cyffredin

29 Gorffennaf 2024

HC 68

Mae'r adroddiad hwn yn rhan o gyfres o gyhoeddiadau Adrannol sydd, ynghyd â Phrif Amcangyfrifon 2023-24, y ddogfen Public Expenditure: Statistical Analyses 2023, and the Supply Estimates 2023-24: Supplementary Budgetary Information, yn cyflwyno alldro'r Llywodraeth ar gyfer 2023-24 a gwariant arfaethedig ar gyfer 2024-25.

© Hawlfraint y Goron 2024

Mae'r cyhoeddiad hwn wedi'i drwyddedu o dan delerau Trwydded Llywodraeth Agored f3.0 ac eithrio lle nodwyd fel arall. I weld y drwydded hon, ewch i nationalarchives.gov.uk/doc/open-Government-licence/version/3.

Os ydym wedi nodi unrhyw wybodaeth sy'n destun hawlfraint trydydd parti, bydd angen i chi gael caniatâd gan ddeiliaid yr hawlfraint perthnasol.

Mae'r cyhoeddiad hwn ar gael yn www.gov.uk/Government/publications ac ar ein gwefan: www.walesoffice.gov.uk

Dylid anfon unrhyw ymholiadau ynghylch y cyhoeddiad hwn atom ni yn correspondence@ukgovwales.gov.uk

ISBN 978-1-5286-4797-7

E03105602 07/24

Argraffwyd ar bapur sy'n cynnwys o leiaf 45% o ffeibrau wedi'u hailgylchu

Fe'i hargraffwyd yn y Deyrnas Unedig ar ran Rheolwr Llyfrfa Ei Fawrhydi

Cynnwys

Pennod 1 Yr Adroddiad Perfformiad	1
Cyflwyniad y Cyfarwyddwr	1
Trosolwg Adrannol	2
Mae Trosolwg Strategol yr Adran yn nodi ein gwaith o dan dair blaenoriaeth strategol	2
Gwaith sy'n gysylltiedig â Covid-19	16
Cyllid a Llywodraethu	17
Datblygu Cynaliadwy	21
Adolygiad Ariannol	23
Pennod 2 Yr Adroddiad Atebolrwydd	27
Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol	27
Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu	29
Datganiad Llywodraethu	30
Adroddiad Tâl a Staff	40
Adroddiad Staff	53
Atebolrwydd Seneddol ac adroddiad archwilio	61
Tystysgrif Ac Adroddiad Y Rheolwr Ac Archwilydd Cyffredinol I Dŷ'r Cyffredin	70
Pennod 3 Datganiadau ariannol	77
Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024	81
Atodiad 1: Tablau Ariannol Craidd Gwariant Cyhoeddus	98

1 Yr Adroddiad Perfformiad

Cyflwyniad y Cyfarwyddwr

Yn fy nghyflwyniad i Adroddiad Blynyddol y llynedd, siaradais am ehangder gwaith yr adran hon a'r hyn yr oeddem wedi'i gyflawni. Mae'r un ehangder wedi bod yn amlwg eleni.

Mae Cymru wedi cael rhagor o gyllid codi'r gwastad, gan gynnwys cronfeydd pum tref; mae Bargeinion Dinesig a Thwf a'r Gronfa Ffyniant Gyffredin yn parhau i gefnogi prosiectau ledled Cymru, ac mae cynnydd yn cael ei wneud gyda'n dau Borthladd Rhydd a'n huchelgeisiau ar gyfer Ffermydd Gwynt Arnofiol ar y Môr Celtaidd. I'r perwyl hwnnw, rydym wedi ychwanegu, ymysg pethau eraill, dwy Ardal Fuddsoddi, dau Becyn Lansio Arloesedd, a phrynwyd safle Wylfa. Fe wnaethom hefyd sefydlu Bwrdd Pontio Tata Steel/Port Talbot, gyda chefnogaeth drawsbleidiol ac aelodaeth gymunedol, i gefnogi'r rheini y mae cynlluniau Tata Steel i ddatgarboneiddio ei waith cynhyrchu dur yn effeithio arnynt.

Mae'r Adran yn parhau i chwarae rhan ganolog wrth eiriol dros Gymru yn San Steffan a thrwy sicrhau bod cyhoeddiadau polisi a gadwyd yn ôl yn hygyrch i siaradwyr Cymraeg. Rydym wedi gweithio'n galed i gryfhau ein perthynas â rhanddeiliaid allweddol ac adrannau partner eleni, fel y gallwn fod mor effeithiol â phosibl wrth gyflawni dros Gymru.

Yr wyf, fel bob amser, yn ddiolchgar iawn i'r tîm yma yn Swyddfa Cymru am bopeth y maent wedi'i gyflawni dros y flwyddyn ddiwethaf. Mae eu hymrwymiad ac ansawdd eu gwaith yn parhau i fod yn rhagorol.

Glynne Jones CBE

Cyfarwyddwr

Trosolwg Adrannol

Mae Trosolwg Strategol yr Adran yn nodi ein gwaith o dan dair blaenoriaeth strategol

Mae Swyddfa Cymru ('y Swyddfa') yn helpu Ysgrifennydd Gwladol Cymru i hyrwyddo buddiannau Cymru mewn Teyrnas Unedig gref. Ni yw wyneb Llywodraeth y DU yng Nghymru a llais Cymru ar draws Whitehall.

Mae gan y Swyddfa dair blaenoriaeth strategol:

Canlyniad Blaenoriaeth 1- Ysgogi twf a chreu swyddi cynaliadwy drwy gefnogi economi gref yng Nghymru mewn Prydain fyd-eang ffyniannus, a marchnad fewnol y DU.

Canlyniad Blaenoriaeth 2- Cryfhau a diogelu'r Undeb a rôl Cymru ynddo.

Canlyniad Blaenoriaeth 3- Gwneud ymrwymiad Llywodraeth y DU i Gymru yn fwy amlwg

Canlyniad Blaenoriaeth 1- Ysgogi twf a chreu swyddi cynaliadwy drwy gefnogi economi gref yng Nghymru mewn Prydain fyd-eang ffyniannus, a marchnad fewnol y DU.

i. Gweithio gydag adrannau eraill Llywodraeth y DU, Llywodraeth Cymru a phartneriaid i sicrhau bod Bargeinion Twf Dinesig a Rhanbarthol yn cyflawni eu cynlluniau.

Mae'r Swyddfa'n arwain Llywodraeth y DU ar y pedair Bargaen Twf Dinesig a Rhanbarthol ("y Bargeinion") yng Nghymru ac maent wedi gweithio'n agos iawn yn ystod 2023-24 gyda Llywodraeth Cymru a'n partneriaid rhanbarthol i sicrhau bod y Bargeinion ar y trywydd iawn.

Mae Bwrdd Gweithredu Bargaen Ddinesig a Thwf Cymru, sy'n cael ei gadeirio ar y cyd gan uwch swyddogion yn Swyddfa Cymru a Llywodraeth Cymru, yn darparu'r sylfaen y mae swyddogion yn y ddwy lywodraeth yn cynghori Gweinidogion arni ar faterion sy'n ymwneud â'r Bargeinion. Cyfarfu'r Bwrdd bob chwarter yn ystod y flwyddyn i adolygu cynnydd pob bargaen yn erbyn cerrig milltir perfformiad a nodi'r risgiau allweddol o ran cyflawni. Ym mhob cyfarfod, roedd partneriaid rhanbarthol o un o'r Bargeinion yn adrodd ar gynnydd, gan alluogi trafodaeth ar faterion allweddol. Roedd swyddogion Swyddfa Cymru hefyd yn cynrychioli Llywodraeth y DU mewn cyfarfodydd rheolaidd byrddau rhaglenni pob un o'r Bargeinion.

Bu swyddogion Swyddfa Cymru yn gweithio'n rheolaidd gyda phob un o Swyddfeydd Rheoli Portffolio'r Bargeinion, yn ffurfiol ac yn anffurfiol. Roedd yr ymgysylltu

cadarnhaol hwn wedi galluogi Tîm Twf Rhanbarthol Swyddfa Cymru i feithrin perthynas gref gyda'n partneriaid rhanbarthol yn ystod y flwyddyn.

Ailbroffilio Cyllid Llywodraeth y DU ar gyfer y Bargeinion

Gweithiodd y Swyddfa'n agos gyda'r pedair bargein yng Nghymru i'w cefnogi i baratoi cynigion i ailbroffilio cyllid Llywodraeth y DU ar gyfer gweddill cyfnodau pob cytundeb. Pwrpas yr ymarfer oedd sicrhau bod y cyllid y mae pob Bargein yn ei dderbyn yn cyd-fynd yn well â'r rhagolygon gwariant. Cymeradwyodd Trysorlys EF yr ailbroffiliau ar gyfer tair o'r pedair bargein yn chwarter dau 2023-24, gan eu galluogi i alinio'n well eu rhagolygon darpariaeth â gwariant wedi'i gynllunio. Cyflwynodd Bargein Twf Gogledd Cymru ei gwariant a ailbroffiliwyd wedi'i addasu i risg yn chwarter pedwar, ac mae Trysorlys EF wrthi'n ystyried y cais ar hyn o bryd.

Bargein Ddinesig Bae Abertawe (SBCD)

Parhaodd Swyddfa Cymru i weithio gyda swyddogion Llywodraeth Cymru a Swyddfa Portffolio Bargein Ddinesig Bae Abertawe wrth i'r Fargein Ddinesig gyflymu'r ddarpariaeth yn ystod 2023-24.

Mae'r Fargein wedi gweld cynnydd da o ran 'tynnu allan' dau safle mawr arwain yn ystod y flwyddyn adrodd: 71/72 Kingsway yng Nghanol Dinas Abertawe, gofod swyddfa hyblyg ar gyfer busnesau digidol a thechnolegol, a Phentre Awel, datblygiad iechyd, lles ac ymchwil arloesol yn Llanelli.

Ym mis Mehefin 2023, dechreuodd SBCD waith adeiladu ar y Matrics Arloesi yn Abertawe, mewn partneriaeth â Phrifysgol Cymru y Drindod Dewi Sant. Bydd yr adeilad yn darparu cyfleusterau pwrpasol ar gyfer busnesau newydd a bydd yn meithrin entrepreneuriaeth drwy gysylltiadau agos â'r byd academaidd.

Mae'r Fargein wedi caffael Morgan Sindall ar gyfer y cam dylunio ac adeiladu ar gyfer SWITCH, cyfleuster arbenigol a fydd yn cefnogi'r diwydiant dur a metel ym Mhort Talbot ac ar draws y DU, gan leihau ei ôl troed carbon ar yr un pryd. Yn ystod y flwyddyn adrodd hon, mae SBCD hefyd wedi datblygu ei raglen Sgiliau a Thalent. Y nod yw llenwi'r bwlch sgiliau a datblygu llif cynaliadwy o dalent rhanbarthol. Ar hyn o bryd mae'n cynnal 19 o brosiectau peilot mewn sectorau economaidd sy'n tyfu, fel ynni adnewyddadwy a thechnoleg feddygol.

Bargein Twf Gogledd Cymru (NWGD)

Bu'r Swyddfa'n gweithio gyda'r Swyddfa Rheoli Portffolio drwy gydol 2023-24 i geisio cyflymu'r broses gyflawni. Roedd hyn yn cynnwys gweithio'n agos ac ar y cyd â Llywodraeth Cymru i ddarparu arweiniad a chefnogaeth i fynd i'r afael â llithriadau o ran llif cyflawni'r Fargein a'r tanwariant ariannol o ganlyniad i hynny. Mae hyn wedi arwain at gynhyrchu llif wedi'i addasu ar gyfer risg sy'n cyd-fynd â phroffil gwariant diwygiedig Llywodraeth y DU, y mae Trysorlys EF yn ei ystyried ar hyn o bryd.

Ym mis Tachwedd 2023, cyhoeddodd NWGD ail brosiect i'w gyflawni ar ôl cymeradwyo'r achos busnes yn llawn. Bydd y Ganolfan Peirianeg Menter ac Opteg (EEOC) ar Gampws Plas Coch Prifysgol Wrecsam yn darparu canolfan arbenigol ar gyfer ymchwil, datblygu a sgiliau mewn opteg, ffotoneg a chyfansoddion fel dewisiadau

amgen ysgafn ar gyfer gweithgynhyrchu. Dechreuodd y gwaith adeiladu ar y cyfleuster hwn ym mis Chwefror 2024.

Bargen Ddinesig Prifddinas-Ranbarth Caerdydd (CCR)

Mae'r Swyddfa wedi cynnal ei pherthynas waith gref â CCR. Mae'r rhanbarth yn parhau i ganolbwyntio ei sylw ar gefnogi cwmnïau arloesol drwy ei raglen fuddsoddi, yn enwedig yn y sectorau technoleg ariannol a thechnoleg feddygol. Mae ariannu cwmnïau fel Creo Medical, Jellagen a Human Data Intelligence eisoes wedi creu cyflogaeth newydd ar draws y rhanbarth.

Yn dilyn lansiad Cronfa Buddsoddi Arloesedd gwerth £50 miliwn CCR yn 2022, cronfa ecwiti a gyflwynwyd ar y cyd â PWC i gefnogi busnesau BBaCh twf uchel, gwnaeth CCR ei ddau fuddsoddiad cyntaf yn 2023-24: Mazuma, cwmni ym Mhen-y-bont ar Ogwr sy'n cynnig gwasanaethau cyfrifyddu ar sail tanysgrifiad ar gyfer busnesau bach a micro, ac Amplyfi, cwmni AI tarfol yn Sgwâr Canolog Caerdydd. Mae Amplyfi yn defnyddio deallusrwydd artiffisial i gynhyrchu gwybodaeth am y farchnad a data y gellir gweithredu arno i wella'r broses o wneud penderfyniadau ym maes rheoli risg, gwerthu, marchnata a strategaeth.

Penododd CCR gontractwr dymchwel ar gyfer safle hen orsaf bŵer Aberddawan, a brynodd y Fargen y llynedd. Mae CCR yn parhau i ddatblygu eu cynlluniau ar gyfer y safle.

Lansiodd CCR hefyd raglen fuddsoddi newydd gyda'r nod o ysgogi twf economaidd ac effaith gymdeithasol yng Nghymoedd y Gogledd. Nod Menter y Cymoedd Gogleddol yw chwarae rhan hirdymor yn y gwaith o fynd i'r afael â rhai o'r gwahaniaethau rhyng-ranbarthol sy'n bodoli yn y rhanbarth.

Bargen Twf Canolbarth Cymru (MWGD)

Mae Swyddfa Cymru wedi meithrin perthynas waith agos â Chanolbarth Cymru wrth iddo ddatblygu ei achos busnes portffolio. Mae Swyddfa Cymru wedi annog y rhanbarth i ddysgu o arferion gorau'r Bargeinion eraill, ac mae wedi llunio rhestr fer o brosiectau i asesu ar gyfer addasrwydd strategol a hyfywedd ariannol o dan fodel pum achos Trysorlys EF.

Mae MWGD wedi blaenoriaethu pum maes twf strategol i'w datblygu yn ei achos busnes portffolio: Ymchwil ac Arloesedd Cymhwysol, Amaethyddiaeth, Bwyd a Diod, Digidol, Cynnig Twristiaeth wedi'i Gryfhau a Chefnogi Menter. Mae'r Fargen wedi parhau i ddatblygu ei phortffolio gyda nifer o brosiectau y disgwylir iddynt symud ymlaen i'w cyflawni yn 2024-25 yn dilyn cymeradwyaeth achos busnes llawn.

ii. Hyrwyddo cyllid ar gyfer twf lleol sy'n hybu swyddi a thwf yng Nghymru ac yn cefnogi cynlluniau Llywodraeth y DU i sicrhau ffyniant bro yng Nghymru

Drwy gydol y cyfnod adrodd hwn, mae'r Swyddfa wedi parhau i weithio'n agos gyda chydweithwyr ar draws y Llywodraeth i hyrwyddo a darparu buddsoddiad yng Nghymru drwy amrywiol gronfeydd twf lleol. Mae'r cronfeydd yn cynnwys y Gronfa Ffyniant Bro (LUF) a'r Gronfa Perchnogaeth Gymunedol, a gyhoeddwyd am y tro cyntaf yng Nghyllideb 2021, yn ogystal â Chronfa Ffyniant Gyffredin y DU, a lansiwyd ym mis

Ebrill 2022. Cyn hyn, gosododd Cronfa Adfywio Cymunedol y DU (UKCRF) y sylfeini ar gyfer UKSPF.

Yn ystod y cyfnod adrodd hwn, cafwyd y drydedd rownd a'r rownd olaf o LUF, a sawl ffenestr ymgeisio arall ar gyfer COF, yn ogystal â pharhau i gyflwyno UKSPF. Mae Swyddfa Cymru wedi gweithio'n agos gyda'r Adran Ffyniant Bro, Tai a Chymunedau ac adrannau eraill y Llywodraeth i gefnogi'r gwaith o gyflawni'r cronfeydd hyn yn llwyddiannus.

Yng Nghyllideb 2024, cyhoeddwyd cyllid pellach ar gyfer diwylliant yng Nghymru, gan gynnwys £10 miliwn ar gyfer Venue Cymru yn Llandudno a £5 miliwn o gyllid cyfalaf i gefnogi prosiectau diwylliannol yng Nghasnewydd.

Ym mis Hydref, cyhoeddodd y Llywodraeth ei Chynllun Tymor Hir ar gyfer Trefi. Nododd y Cynllun gyllid ar gyfer pedair tref yng Nghymru (Y Barri, Cwmbrân, Merthyr Tudful a'r Rhyl) ac un ddinas Gymreig (Wrecsam) dros ddeng mlynedd. Ar draws yr holl gronfeydd twf lleol, mae swyddogion Swyddfa Cymru yn parhau i weithio'n agos gyda Thîm Ardal Adran Codi'r Gwastad, Tai a Chymunedau (DLUHC) Cymru i ymgysylltu â phartneriaid lleol ar gyflawni prosiectau.

iii. Manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i Gymru o flaenoriaethau Llywodraeth y DU ar gyfer masnach a buddsoddiad tramor

Polisi Masnach a Hyrwyddo

Gweithiodd y Swyddfa ar y cyd â'r Adran Busnes a Masnach (DBT) ar ymgysylltu â rhanddeiliaid yng Nghymru, gan gynnal trafodaethau bord gron ar drafodaethau Cyngor Cydweithredol India a'r Gwlff. Yn benodol, buom yn gweithio gyda DBT ar gadarnhau aelodaeth y DU o Bartneriaeth Gynhwysfawr a Blaengar y Môr Tawel CPTPP mewn cyfraith ddomestig drwy Fil CPTPP.

Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi gweithio'n agos gydag adrannau eraill y Llywodraeth (OGD) i hyrwyddo cyfleoedd buddsoddi yng Nghymru. Mae swyddogion wedi parhau i weithio gyda'r Adran Busnes a Masnach i uwchsgilio timau'r sector ac arweinwyr hyrwyddo masnach ar gryfderau Cymru a chyfleoedd buddsoddi. Mae cyfleoedd buddsoddi mewnol cryf yng Nghymru mewn ynni carbon isel (yn enwedig Gwynt ar y Môr sy'n Arnofio a Niwclear) a Chyfleoedd Potensial Uchel (HPO) yn y sectorau Lled-ddargludyddion Cyfansawdd a Thechnoleg Feddygol. Gwnaethom barhau i weithio gyda'r Adran Busnes a Masnach wrth iddynt hyrwyddo'r HPOs lled-ddargludyddion cyfansawdd a thechnoleg feddygol.

Ym mis Tachwedd, cyhoeddodd Llywodraeth y DU wyth Hyrwyddwr Allforio yng Nghymru, ac yn gynnar yn 2024 gwelwyd dechrau cyflwyno Cyngorwyr Masnach Rhyngwladol newydd yr Adran Busnes a Masnach yng Nghymru.

iv. Helpu busnesau ac eraill i dyfu a chynnal gweithgareddau a sicrhau buddsoddiad o gynlluniau diwydiant Llywodraeth y DU

Yn ystod y flwyddyn mae'r Swyddfa wedi canolbwyntio ar sawl sector allweddol ar gyfer Cymru, gan gynnwys y sector awyrofod, dur, lled-ddargludyddion cyfansawdd, ac amaethyddiaeth.

Mae'r Swyddfa wedi gweithio gyda Diwydiant ac ar draws Whitehall i fynd i'r afael â'r heriau sy'n wynebu'r sector dur yng Nghymru. Er enghraifft, sefydlasom Fwrdd Pontio Tata Steel/Port Talbot, sy'n cael ei gefnogi gan £100 miliwn o gyllid; £80 miliwn gan Lywodraeth y DU ac £20 miliwn gan Tata Steel. Mae'r Swyddfa'n darparu ysgrifenyddiaeth y bwrdd pontio.

Mae diwydiant awyrofod y DU yn parhau i fod yn gyflogwr mawr yng Nghymru, gan ddarparu gyrfaedd i oddeutu 20,000 o bobl mewn busnesau gweithgynhyrchu uwch a busnesau cysylltiedig ag amddiffyn. Lansiodd y Cynllun Gweithgynhyrchu Uwch yn Natganiad yr Hydref.

Gweithiodd y Swyddfa'n agos gyda DBT a Llywodraeth Cymru i hyrwyddo cyfleoedd buddsoddi yng Nghymru ar gyfer y sector modur. Gwnaethom hefyd barhau i weithio gyda diwydiant modur Cymru, DBT a'r Adran Drafnidiaeth i sicrhau bod llais y sector yn cael ei ystyried wrth i ni weithio tuag at nodau Sero Net.

Mae clwstwr Lled-ddargludyddion Cyfansawdd De Cymru yn gryfder allweddol i Gymru. Mae'r Clwstwr yn parhau i dyfu ac, hyd yma, mae wedi cyflogi 2,660 o staff cyfwerth ag amser llawn yn uniongyrchol ac yn anuniongyrchol, ac mae'n cefnogi tua £381 miliwn o werth ychwanegol gros yng Nghymru. Mae'r Swyddfa wedi parhau i weithio'n agos gyda'r Adran Gwyddoniaeth, Arloesedd a Thechnoleg (DSIT) i sicrhau bod rôl hanfodol clwstwr De Cymru yn parhau i gael ei chydabod, gan gynnwys yn Strategaeth Lled-ddargludyddion y DU. Cyhoeddwyd y strategaeth ym mis Mai 2023. Mae clwstwr De Cymru yn arbenigo mewn lled-ddargludyddion cyfansawdd ac uwch ac roedd y cryfderau hyn yn rhan greiddiol o'r strategaeth.

Mae'r sector amaethyddiaeth yn bwysig i Gymru, yn economaidd ac yn ddiwylliannol. Mae'r Swyddfa wedi parhau i ymgysylltu'n adeiladol drwy gydol y flwyddyn â chymheiriaid yn Adran yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig (DEFRA) a gyda'r sector gan gynnwys undebau'r ffermwyr. Cyhoeddwyd Pecyn Lansio gwerth £5 miliwn i helpu i dyfu'r sector Bwyd-Amaeth a chryfhau ein heconomi wledig hanfodol.

Mae'r Swyddfa wedi nodi bod Technoleg Feddygol yn faes blaenoriaeth ac yn gryfder allweddol ar gyfer ymchwil a datblygu yng Nghymru, yn ogystal â'r Adran Busnes a Masnach sydd wedi nodi bod y sector, yn enwedig ar hyd coridor Caerdydd, Casnewydd ac Abertawe, yn 'gyfle â photensial mawr'. Yng ngoleuni hyn, mae swyddogion Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru wedi gweithio i fapio sector busnes Technoleg Feddygol a chymorth presennol Llywodraeth y DU. Mae'r Swyddfa wedi datblygu cysylltiadau â busnesau ar draws y sector, gan gynnwys ymgysylltu'n rheolaidd â chyrff cynrychioladol a chyrff cydlyn. Mae'r Swyddfa wedi defnyddio'r ymgysylltu hwn i nodi cyfleoedd allweddol a rhwystrau posibl i dwf. Mae hefyd wedi bod yn gweithio gyda'r Swyddfa Gwyddorau Bywyd i sicrhau ymgysylltiad cryf â rhanddeiliaid yng Nghymru ar y Weledigaeth ar gyfer Gwyddorau Bywyd a bod cryfderau Cymru yn

cael eu hadlewyrchu a'u cefnogi mewn cenadaethau allweddol lle mae gan Gymru arbenigedd cryf.

Mae'r Swyddfa wedi ymgysylltu â Thechnoleg Ariannol Cymru drwy gydol y flwyddyn ac mae wedi dechrau ymgysylltu'n gynhyrchiol â Chronfa Twf Technoleg Ariannol sy'n cefnogi'r diwydiant yng Nghymru i ganfod cyfleoedd i dyfu.

Rydym wedi gweithio'n agos gyda DLUHC i gefnogi dau Borthladd Rhydd yng Nghymru – un yn Ynys Môn ac un ym Mhort Talbot ac Aberdaugleddau.

Ar ôl gweithio ar y cyd â DLUHC ar ddylunio Ardaloedd Buddsoddi yng Nghymru, mae'r Swyddfa nawr yn gweithio gyda DLUHC ar eu cyflawni. Cyhoeddodd y Canghellor yn Natganiad yr Hydref 2023 y byddai dwy Ardal Fuddsoddi yng Nghymru yn cael eu darparu ar y cyd â Llywodraeth Cymru. Yna, cafodd y rhaglen yng Nghymru ei hymestyn o 5 i 10 mlynedd yng Nghyllideb y Gwanwyn 2024, gan ddarparu Ardaloedd Buddsoddi yng Nghymru – un ar draws Caerdydd a Chasnewydd ac un arall ar draws Wrecsam a Sir y Fflint – gyda mynediad at £160 miliwn o gyllid fesul Ardal Buddsoddi dros 10 mlynedd.

Lansiwyd Cronfa Fuddsoddi Banc Busnes Prydain i Gymru ym mis Tachwedd. Drwy wella amodau cyllid busnesau yng Nghymru, bwriad y gronfa £130 miliwn hon yw eu helpu i hybu twf, sgiliau eu gweithlu, ariannu ymchwil a datblygu, buddsoddi mewn technoleg i helpu i gyflawni targedau sero net a chyflwyno cynnyrch a gwasanaethau newydd ac arloesol.

B - Sicrhau ffyniant bro yng Nghymru fel rhan o'r gwaith o wneud hynny yn y DU, gan gyflawni'r cenadaethau yng Nghymru erbyn 2030

Yn 2023-24, parhaodd y Swyddfa i gefnogi DLUHC ac adrannau eraill y Llywodraeth ar yr agenda codi'r gwastad.

Ym mis Chwefror, cyhoeddodd y Llywodraeth ei *Datganiad o Fwriadau Ffyniant Bro*¹.

Roedd gwaith y Swyddfa i gefnogi economi gref yng Nghymru, ysgogi twf a chreu swyddi cynaliadwy yng Nghymru yn cefnogi'n uniongyrchol y bwriad codi'r gwastad y bydd cyflogau, cyflogaeth a chynhyrchiol wedi codi erbyn 2030 ym mhob rhan o'r DU, gyda phob un yn cynnwys dinas sy'n gystadleuol ar lefel fyd-eang, gyda'r bwlch rhwng yr ardaloedd sy'n perfformio orau ac ardaloedd eraill yn cau.

Mae ein gwaith, sy'n cael ei grynhoi drwy gydol yr adroddiad hwn, hefyd wedi cyfrannu at gyflawni bwriadau ffyniant bro eraill. Er enghraifft, roedd y Swyddfa wedi gweithio gyda BDUK i gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r Prosiect Gigabit gwerth £5 biliwnn a'r Rhwydwaith Gwledig a Rennir. Roedd hyn, a rhaglenni seilwaith digidol eraill wedi'u teilwra'n fanylach (gan gynnwys y rheini sy'n cael eu darparu gan fargeinion twf dinesig a rhanbarthol) wedi helpu i gefnogi'r bwriad ffyniant bro y bydd gan y DU, erbyn 2030,

1 Mae Deddf Ffyniant Bro ac Adfywio 2023 yn mynnu bod y Llywodraeth yn gosod datganiad o Fwriadau Ffyniant Bro gerbron y Senedd ac yn adrodd yn flynyddol yn erbyn ei bwriadau a'i metrigau. Mae datganiad cyntaf y Llywodraeth ar gael drwy ddilyn y ddolen hon <https://www.gov.uk/government/publications/statement-of-levelling-up-missions/statement-of-levelling-up-missions>

fand eang all drosglwyddo data ar gyfradd gigadid a darpariaeth 4G, gyda darpariaeth 5G ar gyfer y rhan fwyaf o'r boblogaeth.

Bu'r Swyddfa hefyd yn gweithio'n agos gyda DSIT, UKRI, Innovate UK a Phrifysgolion Cymru i fanteisio ar y cyfleoedd yn sgil y bwriad codi'r gwastad o ran Ymchwil a Datblygu: erbyn 2030, bydd buddsoddiad cyhoeddus domestig mewn Ymchwil a Datblygu y tu allan i De-ddwyrain Lloegr Fwyaf yn cynyddu o leiaf 40% (ac o leiaf draean dros gyfnod yr Adolygiad o Wariant) gyda'r cyllid ychwanegol hwnnw gan y llywodraeth yn ceisio trosoli o leiaf ddwywaith cymaint o fuddsoddiad sector preifat dros y tymor hir i ysgogi arloesedd a thwf cynhyrchiant.

C - Manteisio i'r eithaf ar gyfleoedd i Gymru o ran dyfodol gwyrdd a chynaliadwy, gan sicrhau swyddi a buddsoddiad wrth i'r DU symud i economi sero net a sicrhau bod gan Gymru gysylltiadau da yn fewnol ac â gweddill y DU

Sicrhau buddsoddiad Llywodraeth y DU mewn seilwaith, technoleg, ac arloesi

Rôl Swyddfa Cymru mewn buddsoddi mewn seilwaith yw helpu adrannau'r Llywodraeth i ddeall anghenion Cymru a sicrhau eu bod yn cael eu blaenoriaethu'n briodol. Mae'r rhan fwyaf o'n gwaith ymgysylltu ar seilwaith wedi bod gyda'r Adran Drafnidiaeth, DESNZ a DSIT.

Seilwaith Ynni

Mae Swyddfa Cymru yn parhau i weithio'n agos gyda phartneriaid lleol, yr Adran Diogelwch Ynni a Sero Net ac Ystad y Goron i gefnogi'r gwaith o ddatblygu diwydiant ynni gwynt ar y môr sy'n arnofio yng Nghymru. Mae prosiectau Ffermydd Gwynt Arnofiol ar y Môr yn y Môr Celtaidd yn cynnig cyfleoedd enfawr o ran swyddi a chadwyn gyflenwi ar hyd arfordir De Cymru. Ym mis Mawrth, cyhoeddodd Llywodraeth y DU y byddai ABP Port Talbot, a Phorthladd Cromarty Firth yn yr Alban, yn mynd ymlaen i gael diwydrwydd dyladwy fel rhan o'r Cynllun Buddsoddi mewn Ffermydd Gwynt Arnofiol ar y Môr (FLOMMIS). Mae'r Swyddfa wedi parhau i weithio'n agos gyda'r Adran Menter, Arloesi a Rhwydweithiau i sicrhau bod Cymru mewn sefyllfa dda i elwa o'r cyllid hwn.

Symudodd Ystad y Goron ymlaen gyda'u cynlluniau i lansio Rownd 5 Prydlesu Gwynt ar y Môr, gan ddarparu ardaloedd o wely'r môr sy'n gallu cynnal hyd at 4.5 GW o gapasiti gwynt arnofiol yn y Môr Celtaidd.

Mae gan Gymru gryfderau a chyfleoedd sylweddol mewn technolegau ynni morol. Ym mis Medi, cyhoeddwyd bod pedwar prosiect ffrwd lanw ym Morlais ar Ynys Môn wedi llwyddo yn Rownd Dyrannu 5 y cynllun Contractau ar gyfer Gwahaniaeth. Mae hyn yn dilyn llwyddiant y prosiect ffrwd lanw cyntaf ar Ynys Môn yn Rownd Dyrannu 4.

Mae gan Gymru brif safleoedd ar gyfer prosiectau niwclear newydd, ac mae'r Swyddfa wedi gweithio'n agos gyda'r Adran Diogelwch Ynni a Sero Net i ddatblygu cyfleoedd ynni niwclear. Yng Nghyllideb y Gwanwyn, cyhoeddodd y Canghellor y byddai Great British Nuclear (GBN) yn prynu safle Wylfa ar Ynys Môn. Cyhoeddodd y Canghellor hefyd y bydd GBN yn symud i gam nesaf proses gystadleuol SMR.

Ochr yn ochr ag ymgysylltu rheolaidd â rhanddeiliaid yn y diwydiant ledled Cymru, gweithiodd y Swyddfa ar draws y llywodraeth i sicrhau bod polisiâu a chyllid Llywodraeth y DU sydd â'r nod o gyflawni sero net yn darparu llwybr i'r diwydiant ddatgarboneiddio, yn enwedig ar gyfer De Cymru nad oes ganddo fynediad at storio carbon deuocsid. Mae Swyddfa Cymru hefyd wedi parhau i weithio'n agos gyda Diwydiant Sero Net Cymru (Clwstwr Diwydiannol De Cymru gynt) wrth iddynt ddatblygu eu strategaeth i ddatgarboneiddio diwydiannau trwm De Cymru, gyda chymorth dros £20 miliwn o gyllid gan Her Datgarboneiddio Diwydiannol UKRI. Mae'r cyllid hwn wedi galluogi'r clwstwr i gynllunio map ar gyfer sero net erbyn 2040 drwy dechnolegau datgarboneiddio arloesol fel cynhyrchu hydrogen gwyrdd, dal, defnyddio a storio carbon, a chludo CO₂.

Ym mis Ionawr, cyhoeddwyd bod prosiect Datgarboneiddio Diwydiannol Gogledd Ddwyrain Cymru (NEW-ID) wedi cael dros £700,000 i gynyddu cydweithio, cryfhau sgiliau cynllunio datgarboneiddio a galluogi datblygu strwythurau sefydliadol ar gyfer datgarboneiddio seiliedig ar leoedd mewn 2 hyb twf glân yn y rhanbarth.

Ym mis Mawrth, cafodd y cais am Biblinell Carbon Deuocsid Hynet ganiatâd datblygu gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiogelwch Ynni a Sero Net. Mae hyn yn gynydd cadarnhaol o ran datblygu Clwstwr Gogledd Orllewin HyNet a fydd yn cefnogi datgarboneiddio sectorau anodd eu cyrraedd yng Ngogledd Ddwyrain Cymru.

Mae Swyddfa Cymru wedi gweithio gyda'r Adran Diogelwch Ynni a Sero Net i gefnogi'r cynnydd o ran datblygu cynhyrchu Hydrogen yng Nghymru. Er enghraifft, mae dau brosiect arloesol yn cael eu cefnogi drwy Rowndiau 1 a 2 y Gronfa Hydrogen Sero Net sy'n werth £240 miliwn.

Cyhoeddwyd Pecyn Rhwydweithiau Trydan yn Natganiad yr Hydref gyda'r nod o gyflymu'r gwaith o ddarparu seilwaith ynni a lleihau amseroedd cysylltu ar gyfartaledd. Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae'r Swyddfa wedi parhau i weithio gyda'r Grid Cenedlaethol i sicrhau bod yr heriau y mae rhanddeiliaid Cymru yn eu hwynebu yn cael eu cydnabod.

Mae'r Swyddfa hefyd wedi gweithio ar gyfleoedd prosiectau sero net eraill dros y flwyddyn ddiwethaf i sicrhau bod Cymru yn y sefyllfa orau ar gyfer buddsoddi yn y dyfodol, ac mae'r Swyddfa wedi parhau i ddatblygu perthynas waith gadarnhaol â rhanddeiliaid ar draws y diwydiant ynni yng Nghymru.

Seilwaith trafndiaeth

Ym mis Hydref, cyhoeddodd y Prif Weinidog fuddsoddiad o £1 biliwn i ariannu trydaneiddio Prif Reilffordd Gogledd Cymru. Yn ogystal, ym mis Chwefror, cyhoeddwyd cyllid ar gyfer datblygu achos busnes i edrych ar opsiynau ar gyfer gorsaf newydd yn Sain Tathan ym Mro Morgannwg.

Yn fwy cyffredinol, parhaodd y Swyddfa i weithio gyda'r Adran Drafndiaeth, Llywodraeth Cymru a rhanddeiliaid drwy Fwrdd Rheilffyrdd Cymru, sy'n ceisio cytuno ar brosiectau rheilffyrdd blaenoriaeth sydd angen buddsoddiad.

Cyhoeddodd Llywodraeth y DU ei hymateb i Adolygiad yr Arglwydd Hendy o Gysylltedd yr Undeb ym mis Rhagfyr. Yn yr ymateb hwn, darparodd Llywodraeth y

DU £2.7 miliwn i Trafnidiaeth Cymru i ddatblygu opsiynau ar gyfer uwchraddio Prif Reilffordd De Cymru, gan gynnwys gorsafoedd newydd rhwng Caerdydd a Thwnnel Hafren a mwy o wasanaethau rhwng Bryste a Gorllewin Cymru. Cyhoeddodd hefyd ei fod yn darparu £700,000 i Trafnidiaeth Cymru i astudio opsiynau ar gyfer uwchraddio gorsafoedd Shotton a Chaer a chynyddu capasiti ar Brif Reilffordd Gogledd Cymru.

Seilwaith digidol

Parhaodd y Swyddfa i weithio gyda DSIT i ddatblygu cysylltedd digidol ymhellach yng Nghymru.

Ym mis Mawrth 2020, cyhoeddwyd cytundeb gwerth £1 biliwn gyda gweithredwyr rhwydweithiau symudol i ddarparu'r Rhwydwaith Gwledig a Rennir (SRN). O dan y rhaglen, dylai darpariaeth Cymru gan y pedwar gweithredwr rhwydwaith symudol gynyddu o 60% i 80%, a dylai ardaloedd sydd â darpariaeth gan o leiaf un darparwr gynyddu o 90% i 95%.

Mae Swyddfa Cymru yn ymgysylltu'n rheolaidd â'r holl weithredwyr rhwydweithiau symudol sy'n ymwneud â'r rhaglen er mwyn deall eu cynnydd, yn enwedig mewn perthynas â chaniatâd cynllunio.

Mae Swyddfa Cymru hefyd yn parhau i gadeirio gweithgor sy'n dod â swyddogion o BDUK, y Swyddfa Gartref, Llywodraeth Cymru ac arweinwyr Digidol y Fargen Twf at ei gilydd i drafod darparu safleoedd EAS yng Nghymru.

O ran y rhaglen Prosiect Gigabit £5 biliwn, cafodd Gogledd-orllewin Cymru, Canolbarth a De-ddwyrain Cymru eu cynnwys yn y broses gaffael traws-ranbarthol a lansiwyd ym mis Gorffennaf 2023. Ar ddiwedd mis Tachwedd 2023, roedd 3,800 o gartrefi a busnesau mewn ardaloedd mwy gwledig yng Nghymru wedi cael cysylltedd gigabit drwy gynllun talebau Prosiect Gigabit.

Arloesedd

Dros y flwyddyn ddiwethaf, mae Swyddfa Cymru wedi parhau i weithio'n agos gydag Ymchwil ac Arloesi yn y DU (UKRI) i sicrhau bod arbenigedd Cymru yn cael ei gydnabod a bod cyllid ar gael i brosiectau cymwys. Mae swyddogion hefyd yn ymgysylltu'n agos â'r timau cyflawni ar gyfer rhaglen Cyfryngau Cymru gwerth £22 miliwn a'r rhaglen CS Connected gwerth £25 miliwn, y naill a'r llall wedi'u hariannu drwy'r Gronfa Strength in Places, i gefnogi'r gwaith o gyflwyno'r rhaglenni hyn yn effeithiol.

Ym mis Hydref, cyhoeddwyd Cronfa Arloesi Rhanbarthol gwerth £60 miliwn i hybu cefnogaeth i brifysgolion mewn ardaloedd sydd â lefelau is o fuddsoddiad Ymchwil a Datblygu. O hyn, dyrannwyd £3.4 miliwn i Lywodraeth Cymru i gefnogi economïau lleol a rhanbarthol.

Mae Swyddfa Cymru yn ymgysylltu'n rheolaidd â Phrifysgolion Cymru a Rhwydwaith Arloesi Cymru (WIN) ac mae wedi meithrin perthynas ystyrlon â phartneriaid allweddol ym mhob un o'r wyth prifysgol yng Nghymru. Mae'r Swyddfa hefyd wedi parhau i ddyfnhau ymgysylltiad ar lefel swyddogol â holl Gynghorau Ymchwil UKRI, Innovate UK a thîm Strategaeth Lleuedd UKRI. Mae'r Swyddfa yn parhau i weithio'n

agos gyda Llywodraeth Cymru ar flaenoriaethau cyffredin ar gyfer ymchwil a datblygu yng Nghymru.

Yng Nghyllideb y Gwanwyn 2024, cyhoeddwyd y byddai'r sector Bwyd-amaeth yng Nghanolbarth a Gogledd Cymru yn cael ei gefnogi gyda Phecyn Lansio £5 miliwn i dyfu'r sector ymhellach. Mae hyn yn ychwanegol at £7.5 miliwn a ddyfarnwyd ym mis Hydref 2023 i Becyn Lansio'r Diwydiant Sero Net, sydd wedi'i leoli yn ardal Castell-nedd Port Talbot.

Canlyniad Blaenoriaeth 2 - Cryfhau a diogelu'r Undeb a rôl Cymru ynddo.

Hyrwyddo statws Cymru yn y DU drwy sicrhau bod Cymru'n manteisio i'r eithaf ar ei lle yn yr Undeb

Mae'r Swyddfa wedi gweithio i roi llais dylanwadol i Gymru ar draws Whitehall. Rydym wedi gweithio'n agos gyda chydweithwyr yn adrannau eraill Llywodraeth y DU i sicrhau eu bod yn ystyried setliad datganoli Cymru wrth ddatblygu eu polisiau ac i gefnogi eu hymgysylltiad â Llywodraeth Cymru. Mae'r Swyddfa hefyd wedi parhau i gydweithio â DLUHC ar eu polau mewnol i wella ein dealltwriaeth o agweddau tuag at yr Undeb yng Nghymru.

Roedd y Swyddfa hefyd yn parhau i gefnogi ymgysylltiad rhynglywodraethol ffurfiol. Roedd Gweinidogion Swyddfa Cymru yn bresennol yng nghyfarfodydd y Pwyllgor Sefydlog Rhyngweinidogol (IMSC) ar 17 Mai, 19 Hydref a 12 Mawrth i drafod materion trawsbynciol fel cydlyniant cymunedol, rhaglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU a fframweithiau cyffredin. Roedd Gweinidogion Swyddfa Cymru hefyd wedi mynychu Grwpiau Rhyngweinidogol ar lefel adrannol lle bo hynny'n briodol.

Mae adroddiadau tryloywder chwarterol a blynyddol Llywodraeth y DU ar gysylltiadau rhynglywodraethol yn manylu ar ymgysylltu ffurfiol sydd wedi digwydd rhwng llywodraethau ledled y DU.²

Sicrhau bod setliad datganoli Cymru yn gweithio'n effeithiol

Cefnogodd y Swyddfa raglen ddeddfwriaethol Llywodraeth y DU yn nhrydedd a phedwerydd sesiwn y Senedd hon. Chwaraeodd y Swyddfa ran allweddol, gan weithio gyda thimau Biliau adrannol ar ddeddfwriaeth sy'n effeithio ar Gymru. Roedd hyn yn cynnwys cefnogi eu hymgysylltiad â Llywodraeth Cymru lle gofynnodd Llywodraeth y DU am gydsyniad y Senedd i ddarpariaeth ddatganoledig ym Mesurau'r DU. Cymeradwyodd y Senedd gynigion cydsyniad deddfwriaethol ar gyfer chwe Bil seneddol yn ystod y flwyddyn, gan gynnwys y Bil Ffyniant Bro ac Adfywio a'r Bil Diogelwch Ar-lein.

Fodd bynnag, ni chafodd dau Fil gydsyniad deddfwriaethol gan y Senedd yn ystod y cyfnod adrodd hwn – Bil Cyfraith yr UE a Ddargedwir (Dirymu a Diwygio) a'r Bil Ynni. O ran y Biliau hyn, bu'r Swyddfa'n gweithio'n agos gydag adrannau arweiniol

² Mae dolenni i'r adroddiadau chwarterol a blynyddol ar gael drwy ddilyn y ddolen hon: <https://www.gov.uk/government/collections/intergovernmental-relations>

Llywodraeth y DU i gefnogi ymgysylltu â Llywodraeth Cymru ac ymdrechion i sicrhau cydsyniad deddfwriaethol. Bydd Llywodraeth y DU yn parhau i weithio'n agos gyda Llywodraeth Cymru ar weithredu deddfwriaeth. Mae hyn yn cynnwys ceisio cytundeb Gweinidogion Cymru drwy ohebiaeth lle mae Gweinidogion y DU yn bwriadu arfer pwerau mewn meysydd datganoledig o dan Ddeddf Cyfraith yr UE a Ddargedwir.

Cefnogi gweithrediad Marchnad Fewnol y DU

Bu'r Swyddfa'n gweithio gydag adrannau eraill Llywodraeth y DU ar lefel swyddogion a gweinidogion drwy gydol y cyfnod adrodd i asesu goblygiadau gwahaniaethau rheoleiddiol ar draws y DU ar y farchnad fewnol.

Deddfwriaeth y Senedd

Gweithiodd y Swyddfa gyda Llywodraeth Cymru ac adrannau eraill Llywodraeth y DU i sicrhau bod deddfwriaeth y Senedd a gyflwynwyd yn ystod y cyfnod hwn yn parchu'r setliad datganoli a'i fod o fewn cymhwysedd datganoledig. Er enghraifft, cefnogodd y Swyddfa DLUHC wrth ymateb i gais gan Lywodraeth Cymru am ganiatâd Gweinidog y Goron i ddarpariaethau yn y Bil Seilwaith (Cymru) a oedd yn dileu pwerau a oedd yn arferadwy gan Weinidogion Llywodraeth y DU. Gweithiodd y Swyddfa gyda chydweithwyr o DLUHC i sicrhau cytundeb gweinidogol i'r cais. Yn dilyn hyn, rhoddodd y Gweinidog Gwladol dros Dai, Cynllunio a Diogelwch Adeiladau yn DLUHC ganiatâd ffurfiol Gweinidog y Goron i'r darpariaethau.

Is-ddeddfwriaeth

Roedd Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 yn darparu ar gyfer sefydlu'r Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil (y Comisiwn) a diddymu Cyngor Cyllido Addysg Uwch Cymru (CCAUC). Bydd y Comisiwn yn goruchwyllo addysg uwch, addysg bellach ac ymchwil yng Nghymru.

O ganlyniad i'r newid hwn, roedd angen diwygiadau i ddeddfwriaeth y DU i roi'r un statws i'r Comisiwn â CCAUC. Roedd hyn yn cynnwys, er enghraifft, diwygiadau i Ddeddf Anghymhwysio Tŷ'r Cyffredin 1975, Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000 a Deddf Addysg Uwch ac Ymchwil 2017. Nid oedd y gwelliannau hyn o fewn cymhwysedd y Senedd, ac felly gofynnodd Llywodraeth Cymru i Ysgrifennydd Gwladol Cymru wneud y gwelliannau gan ddefnyddio ei bŵer o dan adran 150 Deddf Llywodraeth Cymru 2006.

Gweithiodd y Swyddfa'n agos gyda Llywodraeth Cymru i baratoi Gorchymyn Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Diwygiadau Canlyniadol) 2024 a osodwyd gerbron y Senedd ar 22 Ionawr. Cafodd y Gorchymyn ei drafod yn Nhŷ'r Cyffredin ar 13 Mawrth ac yn Nhŷ'r Arglwyddi ar 19 Mawrth, cyn iddo gael ei wneud ar 25 Mawrth. Daw'r rhan fwyaf o ddarpariaethau'r Gorchymyn i rym pan ddaw adran 23 Deddf Addysg Drydyddol ac Ymchwil (Cymru) 2022 (Diddymu CCAUC) i rym.

Hefyd, ailenwi Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) 2018 yn Dribiwnlys Anghenion Addysgol Arbennig Cymru i Dribiwnlys Addysg Cymru. O ganlyniad, yr oedd angen diwygio enw'r Tribiwnlys yn Atodlen 9A i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006. Gofynnodd Llywodraeth Cymru i'r Ysgrifennydd Gwladol wneud y diwygiad gan ddefnyddio'r pŵer sydd ganddo o dan adran 157A Deddf

Llywodraeth Cymru 2006. Gweithiodd y Swyddfa'n agos gyda Llywodraeth Cymru i baratoi Gorchymyn Deddf Llywodraeth Cymru 2006 (Atodlen 9A – Awdurdodau Datganoledig Cymru) (Diwygiad) 2023. Gwnaethpwyd y Gorchymyn gan Ei Fawrhydi yn y Cyfrin Gyngor ar 11 Hydref, a osodwyd gerbron y Senedd ar 18 Hydref, a daeth i rym ar 7 Tachwedd.

Dadlau'r achos dros yr Undeb

Fel rhan o ddyletswyddau'r Swyddfa, ceisiodd Gweinidogion a swyddogion gryfhau a hyrwyddo sefyllfa Cymru yn y Deyrnas Unedig. Roedd hyn yn cynnwys helpu i sicrhau buddsoddiad Llywodraeth y DU yng Nghymru yn y ffyrdd a nodir yn yr adroddiad hwn, yn ogystal ag ymgysylltu â rhanddeiliaid a chyflawni busnes Seneddol sy'n ymwneud â darpariaeth Llywodraeth y DU yng Nghymru.

Sefydlwyd y Comisiwn Annibynnol ar Ddyfodol Cyfansoddiadol Cymru gan Lywodraeth Cymru ym mis Hydref 2021. Rhoddodd Ysgrifennydd Gwladol Cymru dystiolaeth i'r Comisiwn ym mis Mehefin 2023 a gwnaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ffyniant Bro a'r Gweinidog dros Gysylltiadau Rhynglywodraethol hynny ym mis Medi 2023. Roedd y ddau Weinidog yn cefnogi'r achos dros yr Undeb a'r gwaith rhynglywodraethol sy'n digwydd rhwng Llywodraeth y DU a'r Gweinyddiaethau Datganoledig. Bu'r Swyddfa hefyd yn gweithio gyda DLUHC ac adrannau eraill Llywodraeth y DU drwy gydol y cyfnod adrodd i ymateb i geisiadau am wybodaeth gan y Comisiwn.

Bu'r Swyddfa hefyd yn gweithio gyda DLUHC i ddatblygu ymateb Llywodraeth y DU i gyhoeddi adroddiad terfynol y Comisiwn ym mis Ionawr.

Plismona a Chyfiawnder

Parhaodd y Swyddfa i gefnogi partneriaid plismona drwy gydol y flwyddyn, yn fwyaf arbennig drwy bresenoldeb Gweinidogion ym Mwrdd Partneriaeth Plismona Cymru bob chwarter.

Cefnogi buddiannau diwylliannol Cymru yng Nghymru, yn y DU ac yn rhyngwladol

Mae Swyddfa Cymru yn cefnogi'r uchelgais o gael miliwn o siaradwyr Cymraeg erbyn 2050 drwy hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg ar draws Llywodraeth y DU. Parhaodd y Swyddfa i gynnal Fforwm y Gymraeg yn Whitehall gyda'r nod o wella cysondeb y ddarpariaeth Gymraeg ar draws Llywodraeth y DU. Roedd y Swyddfa'n cael ei chynrychioli mewn digwyddiadau allweddol yn yr iaith Gymraeg.

Cefnogodd Swyddfa Cymru'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon a Chymdeithas Bêl-droed Cymru ym mis Ebrill i gyflwyno rhan Cymru o'r cais llawn ar y cyd rhwng y DU ac Iwerddon i UEFA ar gyfer cynnal Pencampwriaethau Pêl-droed Ewrop yn 2028. Cadarnhawyd ym mis Hydref bod y cais yn llwyddiannus. Bydd hyn yn golygu chwarae gemau yng Nghaerdydd yn nhwrnamaint 2028.

Hyrwyddo cyfraniad y Lluoedd Arfog yng Nghymru

Mae'r Swyddfa wedi parhau i weithio gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ar eu hymrwymiad i gynnal presenoldeb cryf y Lluoedd Arfog yng Nghymru.

Cafodd telerau penodiad Comisiynydd Cyn-filwyr Cymru – y Cynol James Phillips – a gymerodd y swydd ym mis Mehefin 2022 – eu hymestyn tan ddiwedd 2024 ac mae'n parhau i ymgysylltu â chyn-filwyr ledled Cymru.

Canlyniad Blaenoriaeth 3 - Gwneud ymrwymiad Llywodraeth y DU i Gymru yn fwy amlwg

Cryfhau presenoldeb Llywodraeth y DU yng Nghymru a'i gwneud yn fwy amlwg

Mae'r rhaglen Lleoedd ar gyfer Twf wedi arwain at adrannau'n cynyddu eu presenoldeb yng Nghymru yn unol â'u hymrwymiaidau dros y cyfnod SR, yn bennaf yng Nghanolfan Llywodraeth y DU yng Nghaerdydd – Tŷ William Morgan.

Gweithiodd y Swyddfa gyda Swyddfa'r Cabinet yn ystod y flwyddyn adrodd ar uchelgais Llywodraeth y DU i gynyddu nifer y swyddi yn y gwasanaeth sifil yng Ngogledd Cymru. Cyhoeddwyd ym mis Rhagfyr y byddai 300 o swyddi ychwanegol yn yr Adran Gwaith a Phensiynau a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn symud i'r ardal fel rhan o'r rhaglen Lleoedd ar gyfer Twf.

Gwneud gwariant Llywodraeth y DU yng Nghymru, a manteision a chanlyniadau'r gwariant hwn, yn fwy amlwg

Fel adran Llywodraeth y DU sy'n canolbwyntio'n benodol ar Gymru, mae'r Swyddfa hefyd yn gweithio i sicrhau bod y gwariant hwn yn fwy amlwg i bobl yng Nghymru ac i egluro sut mae'n cefnogi twf economaidd ac yn helpu i godi'r gwastad yng Nghymru. Mae gwerth bod yn rhan o'r Deyrnas Unedig i Gymru yn rhan bwysig o'r neges hon.

Mae ymweliadau Gweinidogol hefyd yn hyrwyddo buddsoddiadau Llywodraeth y DU, lle mae Gweinidogion yn gweld â'u llygaid eu hunain y manteision i gymunedau lleol o fuddsoddiadau cyfalaf a refeniw, ac yn gallu cyfleu i'r cyfryngau lleol y canlyniadau polisi strategol y mae'r buddsoddiadau'n eu cefnogi.

Mae'r Swyddfa'n defnyddio'r cyfryngau cymdeithasol i ddarparu rhagor o wybodaeth am brosiectau yr ymwelwyd â nhw ac mae'n defnyddio tudalennau Swyddfa Cymru ar gov.uk i dynnu sylw at gwantwm a manteision buddsoddiad Llywodraeth y DU yng Nghymru.

Roedd Gweinidogion a swyddogion Swyddfa Cymru hefyd wedi cwrdd yn rheolaidd ag amrywiaeth eang o bartneriaid lleol a rhanbarthol yn ystod y flwyddyn i drafod gwariant Llywodraeth y DU a, lle bo hynny'n berthnasol, cyd-ariannu gan bartneriaid ar raglenni a phrosiectau penodol. Roedd hyn yn cynnwys trafodaethau â phrif weithredwyr awdurdodau lleol a chyfarwyddwyr adfywio, cynrychiolwyr mudiadau busnes ac arweinwyr yn y sectorau cymunedol a gwirfoddol yng Nghymru.

Gwneud Gweinidogion a pholisïau Llywodraeth y DU yng Nghymru yn fwy amlwg ac yn fwy effeithiol

Bu Swyddfa Cymru'n gweithio gydag adrannau ar draws Whitehall i gydlynu ymweliadau â Chymru gan Weinidogion Llywodraeth y DU. Fel rhan o'r cydlynu hwn, buom yn

gweithio gyda 10 Stryd Downing a Swyddfa'r Cabinet i sicrhau ymweliadau rheolaidd drwy gydol y flwyddyn gan amrywiaeth o Weinidogion gan gynnwys y Prif Weinidog.

Roedd yr ymweliadau'n tynnu sylw at fuddsoddiad Llywodraeth y DU yng Nghymru ac yn ceisio sicrhau bod manteision yr Undeb i Gymru yn glir, yn weladwy ac yn cael eu deall yn ehangach.

Parhaodd yr adran i ddatblygu ei phresenoldeb ar y cyfryngau cymdeithasol drwy gydol y flwyddyn, gan ychwanegu cannoedd o ddilynwyr newydd a phostio cynnwys ar draws pedwar llwyfan cyfryngau cymdeithasol (X, Facebook, Instagram a LinkedIn ar yr un pryd â diweddarau ein tudalen we gov.uk yn ddwyieithog gyda datganiadau i'r wasg a datganiadau.

Mae'r Gymraeg yn parhau i fod yn flaenoriaeth i'r tîm cyfathrebu. Cynhyrchir cynnwys digidol graffig yn ddwyieithog ac mae holl ddatganiadau'r adran i'r wasg yn cael eu cyfieithu. Mae cynnwys fideo hefyd yn cael ei gynhyrchu'n ddwyieithog ar gyfer sianeli cymdeithasol yr adran.

Gwaith sy'n gysylltiedig â Covid-19

Ymchwiliad Cyhoeddus Covid-19 y DU

Cafodd Ymchwiliad Covid-19 y DU ("yr Ymchwiliad"), ei lansio'n swyddogol ym mis Gorffennaf 2022. Mae Modiwl 2B yr Ymchwiliad yn edrych ar y broses o wneud penderfyniadau yn Llywodraeth Cymru yn ystod y pandemig. Darparodd Gweinidogion Swyddfa Cymru – presennol a blaenorol – dystiolaeth ysgrifenedig i'r Ymchwiliad mewn perthynas â'r modiwl hwn yn ystod y cyfnod adrodd hwn. Rhoddodd y cyn Ysgrifennydd Hart dystiolaeth lafar i'r Ymchwiliad hefyd mewn perthynas â modiwl 2B mewn gwrandawriad cyhoeddus yng Nghaerdydd ym mis Mawrth 2024. Gan weithio gydag Adran Gyfreithiol y Llywodraeth, rhoddodd y Swyddfa gymorth i Weinidogion gyda'u datganiadau i'r Ymchwiliad a pharatoi ar gyfer y gwrandawriad.

Comisiwn y DU ar Goffáu Covid

Sefydlwyd Comisiwn y DU ar Goffáu Covid gan Lywodraeth y DU ym mis Gorffennaf 2022. Roedd y Comisiwn yn ystyried y ffordd fwyaf priodol o goffáu'r rheini a gollodd eu bywydau yn ystod y pandemig a chydabod y rheini a oedd yn rhan o'r ymateb. Roedd y Comisiwn yn cynnwys cynrychiolydd penodol i Gymru, a gymeradwywyd gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru ar y pryd.

Cyhoeddwyd Adroddiad Terfynol y Comisiwn ym mis Medi 2023, gan wneud deg argymhelliad ar gyfer sut dylid coffáu Covid-19. Mae'r Swyddfa wedi gweithio gyda'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon ar ymateb y Llywodraeth i'r Adroddiad Terfynol.

Cyllid a Llywodraethu

Mae pum egwyddor effeithlonrwydd a llywodraethu corfforaethol da yn sail i gyflawni ein tair blaenoriaeth strategol. Sef: -

- darparu gwerth am arian a rheoli costau yn effeithiol.
- sicrhau rheolaeth ariannol dda, gan ymateb yn gywir ac yn brydlon i ohebiaeth.
- cynnal gweithlu cymwys, llawn cymhelliant.
- rheoli gwybodaeth yn effeithiol;
- creu amgylchedd gwaith dymunol.

Rydym yn rhoi'r egwyddorion hyn ar waith wrth gyflawni ein prif weithgareddau corfforaethol.

Cyllid

Gosodwyd cyllideb 2023-24 yr Adran yng Nghylch Gwario 2021.

O'r £22.114 biliwn o setliad Cymru, roedd dyraniad y Swyddfa ar gyfer 2023-24 tua £5 miliwn, a wariwyd yn bennaf ar staff a swyddfeydd, a chyfrifoldebau Adrannol eraill fel ad-daliadau i Arglwydd Raglawiaid Cymru. Dyrannwyd gweddill y setliad (£22.109 biliwn) i Gronfa Gyfunol Cymru.

Y Swyddfa sy'n trefnu trosglwyddo taliadau grant i Gronfa Gyfunol Cymru ond mater i Lywodraeth Cymru a Senedd Cymru yw sut yn union y caiff yr arian hwnnw ei wario ac ar beth. Mae Llywodraeth Cymru yn atebol i Senedd Cymru am ei defnydd o adnoddau ac Archwilydd Cyffredinol Cymru sy'n gyfrifol am archwilio'r adnoddau hynny.

Effeithlonrwydd

Er mwyn helpu i gyflawni amcanion a heriau'r Adran, mae'r Swyddfa'n parhau i reoli ei gwaith yn effeithlon ac yn effeithiol, yn unol ag egwyddorion llywodraethu da a darparu gwerth am arian i'r trethdalwr.

Mae'r Swyddfa wedi ymrwymo'n llwyr i rannu gwasanaethau ac arbenigedd gyda'r Swyddfeydd Tiriogaethol eraill ac adrannau Llywodraeth y DU lle bynnag y bo modd, gyda'r bwriad o fanteisio ar yr holl gyfleoedd sydd ar gael i sicrhau arbedion effeithlonrwydd lle bo modd a chryfhau cydnorthedd.

Rydym yn parhau i ddefnyddio ein gwasanaethau presennol yn llawn gyda'r Swyddfeydd Tiriogaethol. Ar hyn o bryd rydym yn rhannu tîm seneddol a chynghorydd diogelwch gyda'r Swyddfeydd Tiriogaethol eraill a gwasanaeth ceisiadau rhyddid gwybodaeth gyda Swyddfa Gogledd Iwerddon, ac yn cydgrynhoi ymhellach y timau cyllid a rennir rhwng Swyddfeydd Cymru a'r Alban.

Fel Adran fach, mae gan y Swyddfa agwedd gost-effeithiol a phragmatig tuag at ddarparu ein gwasanaethau corfforaethol mewnol, gan gynnal trefniadau fframwaith a chontractau presennol y Weinyddiaeth Gyfiawnder mewn meysydd fel diogelwch, rheoli cyfleusterau, TG, a gwasanaethau ariannol. Mae'r trefniadau a'r contractau hyn yn sicrhau manteision sylweddol i'r Adran o ran arbedion maint ac arbenigedd i'r Adran.

Rhwymedigaethau Pensiwn

Mae manylion sut mae rhwymedigaethau pensiwn yn cael eu trin yng nghyfrifon y Swyddfa yn cael eu datgelu yn yr Adroddiad Tâl a Staff ac yn nodyn polisi Cyfrifyddu 1.9.

Tryloywder

Mae tryloywder, atebolrwydd, a bod yn agored wrth wraidd gwerthoedd craidd y Swyddfa. Daliwyd ati i gyhoeddi llawer iawn o wybodaeth ar gov.uk, gan gynnwys:

- ein gwariant dros £500;*
- rhoddion a roddir ac a dderbynnir gan Weinidogion (a chan y Cynghorwyr Arbennig);**
- teithiau tramor Gweinidogion; **a
- lletygarwch a dderbynnir gan Weinidogion a'r Cynghorwyr Arbennig.**

* <https://www.gov.uk/government/publications/transparency-spend-over-500-for-financial-year-2023-24>

** <https://www.gov.uk/government/publications/oss-w-ministerial-gifts-hospitality-travel-and-meetings-october-to-december-2023>

** <https://www.gov.uk/government/publications/oss-w-special-advisers-gifts-hospitality-and-meetings-october-to-december-2023>

Yn ystod 2023-24 deliwyd â 154 o geisiadau Rhyddid Gwybodaeth fel y nodir isod.

Disgrifiad	Nifer 2023-24	Nifer 2022-23
Ceisiadau Rhyddid Gwybodaeth a gafwyd, O blith y rhain:	154	100
Atebwyd o fewn 20 diwrnod gwaith neu o fewn estyniad a ganiateir	149 (97%)	95 (95%)
Gofynnwyd am adolygiad mewnol o'n hatebion	4	3
Cyfeiriwyd yr ateb gan y sawl a wnaeth y cais i'r Comisiynydd Gwybodaeth	0	1

Mae ein perfformiad Seneddol dros 2023-24 yn cael ei grynhoi isod:

Math o Gwestiwn	Nifer 2023-24	Nifer 2022-23
Dyddiad Trafod	82	29
Ymatebion i'r Diwrnod a Enwyd a atebwyd ar amser (targed 100%)*	45 (56%)	29 (100%)
Arferol	54	75
Ymatebion Arferol a atebwyd ar amser (targed 100%)	52(96%)	75 100%)

* Roedd y gostyngiad yn y gyfradd ymateb yn 2023-24 oherwydd 40 Ymateb Diwrnod a Enwir yn gofyn am ateb rhwng 17 a 25 Gorffennaf ac roedd angen casglu'r swm sylweddol o wybodaeth mewn cyfnod byr iawn o amser. Cyfrannodd y llwyth hwn o geisiadau at gynnydd o 283% yn gyffredinol mewn ymatebion Diwrnod a Enwir a dderbyniwyd yn 2023-24 o'i gymharu â 2022-23.

Ein perfformiad o ran delio â gohebiaeth yn ystod 2023-4 oedd:

Targed	2023-24 %	2022-23 %
Ymdriniwyd â 100% o ohebiaeth o fewn 15 diwrnod	95%	93%

Rhoddion Gwleidyddol ac Elusennol

Ni wnaeth y Swyddfa unrhyw roddion gwleidyddol nac elusennol yn 2023-24. (2022-23 Dim).

Atal Twyll a Mynegi Pryder (Chwythu'r Chwiban)

Mae gan Swyddfa Cymru drefniadau cadarn ar gyfer atal, canfod a rhoi gwybod am dwyll ac mae wedi ymrwymo i'r safonau uchaf posibl o ran bod yn agored, gonestrwydd ac atebolrwydd. Mae ein trefniadau'n dilyn yr egwyddorion a amlinellir yng nghyhoeddiad 'Managing Public Money' Trysorlys EF, a pholisïau'r Gwasanaeth Sifil ar ddatgelu camarfer neu fynegi pryder ynghylch unrhyw amheuan ynghylch materion y mae staff

yn credu eu bod yn anghywir, yn anghyfreithlon neu'n peryglu eraill, gan gynnwys twyll, llwgrwobrwyo neu lygredd.

Ni chafwyd unrhyw achosion o dwyll na datgelu camarfer yn ystod y cyfnod adrodd. (2022-23 Dim).

Ystadau

Mae gan yr Adran ddwy swyddfa: Tŷ Gwydyr yn Llundain, a Chanolfan Llywodraeth y DU yng Nghaerdydd.

Adeilad rhestredig Gradd II* yw Tŷ Gwydyr ac mae'n eiddo i *Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth (GPA). Mae'r Swyddfa'n rhentu gofod ochr yn ochr ag Adrannau eraill Llywodraeth y DU yng Nghanolfan Caerdydd.

Mae'r ddwy swyddfa yn bodloni gofynion y Ddeddf Anableddau.

Iechyd a Diogelwch

Mae Swyddfa Cymru'n cydnabod ei dyletswyddau o dan ddeddfwriaeth Iechyd a Diogelwch yn y Gwaith i sicrhau, cyn belled ag y bo'n rhesymol ymarferol, bod cyfundrefn iechyd a diogelwch effeithiol yn cael ei datblygu.

Mae'n ofynnol i'r holl staff gwblhau hyfforddiant Iechyd a Diogelwch gorfodol blynyddol, ac mae'r adran yn adolygu ei chanllawiau iechyd a diogelwch yn rheolaidd.

Yn ystod 2023-24, ni roddwyd gwybod am unrhyw ddamweiniau i'r awdurdodau perthnasol (dim yn ystod 2022-23).

Datblygu Cynaliadwy

Paratowyd yr adroddiad datblygu cynaliadwy hwn yn unol â chanllawiau 2023–24 a osodwyd gan Drysorlys EF yn 'Public Sector Annual Reports: Sustainability Reporting' sydd i'w weld yma:

<https://www.gov.uk/government/publications/sustainability-reporting-guidance-2023-24>

Mae'r ffocws ar gyrraedd targedau'r Llywodraeth, lleihau'r effaith ar yr amgylchedd, a lleihau costau. Mae'r blaenoriaethau'n cynnwys lleihau allyriadau carbon, defnyddio llai o ddŵr ac anfon llai o wastraff i safleoedd tirlenwi.

Nid yw'r Swyddfa'n berchen ar yr adeilad yn Llundain na'r adeilad yng Nghaerdydd. Mae'r ddau adeilad yn cael eu rhannu â chyrff eraill yn y sector cyhoeddus yn y DU. Nid yw'n bosibl nodi cyfrifoldeb unigol pob sefydliad tuag at gynaliadwyedd cyffredinol pob adeilad. Ni roddir cyfrif am swyddi a rennir, oherwydd yr anawsterau o ran allosod data cynaliadwyedd dibynadwy o daliadau gwasanaeth a ddarperir gan y landlordiaid.

Nid yw'r Swyddfa'n adrodd ar ddiogelu'r amgylchedd a chyfrifoldeb cymdeithasol gan nad yw gwaith a chylch gwaith y Swyddfeydd yn cwmpasu'r maes polisi hwn.

Llywodraethu, cyfrifoldebau, a sicrwydd mewnol

Adolygir perfformiad amgylcheddol y Swyddfa o bryd i'w gilydd.

Ymrwymadau ar Effeithiau Amgylcheddol

Mae Ymrwymadau Gwyrdd y Llywodraeth, a lansiwyd ar 1 Ebrill 2011, yn ei gwneud yn ofynnol i Adrannau gymryd camau i leihau'r effaith ar yr amgylchedd yn sylweddol. Gellir gweld yr ymrwymadau hyn yma:

<https://www.gov.uk/government/publications/greening-government-commitments-2021-to-2025/greening-government-commitments-2021-to-2025>

Mae'r Swyddfa wedi ymrwymo i leihau ein defnydd o ynni er mwyn helpu i gyrraedd targed allyriadau sero net y DU.

Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth a'r Weinyddiaeth Gyfiawnder sy'n rheoli ymrwymiad lleihau carbon yr Adran. Mae'r Swyddfa wedi ymrwymo i leihau ei heffaith ar yr amgylchedd drwy wneud y canlynol:

- a. cynyddu'r amrywiaeth o eitemau y gellir eu casglu i'w hailgylchu yn ein dau adeilad.
- b. newid peiriannau argraffu am fodolau sy'n defnyddio ynni'n fwy effeithlon; a
- c. lle bo'n bosibl, defnyddio trafndiaeth gyhoeddus yn hytrach na cheir pan fo'n rhaid teithio i gyfarfodydd.

	Tunelli Allyruadau CO ₂					
	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24
Teithio mewn Awyren	31.42	49.65	0.00	0.00	28.12	58.16
Milltiroedd Awyr	165,038	137,193	0	0	58,665	44,726
Teithio ar Drén	16.29	11.98	1.33	3.42	8.94	7.89
Milltiroedd Drén	254,360	187,351	22,656	62,421	158,049	136,619
Millitiroedd mewn Ceur	2.34	1.92	2.06	1.46	2.25	4.11
Gwresogi Nwy	19.7	13.4	11.14	14.08	22.87	1.32
Trydan*	23.42	11.1	10.20	2.89	9.53	10.91
Gwastraff	0.04	0.01	0.10	0.08	0.06	0.08
Cyfanswm Tunelli CO ₂	93.21	88.06	24.83	21.93	71.77	82.47
Defnyddio Dwr Metrau Ciwbig**	212	427	505	252	642	513

* Mae'r ffactor trosi CO₂ ar gyfer trydan wedi gostwng yn 2019 oherwydd gostyngiad mewn defnyddio glo i gynhyrchu trydan a chynnydd mewn cynhyrchu ynni drwy ddulliau adnewyddadwy.

** Cynyddodd y defnydd o ddŵr yn 2022-23 oherwydd gwaith adnewyddu mawr sy'n cael ei wneud yn Swyddfa Llundain.

Lle mae'r Swyddfa'n defnyddio gwasanaethau a gyflenwir gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder ac Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth neu dan gontract iddi, mae ein cyfraniad i ymrwymadau'r Llywodraeth ar effaith ar yr amgylchedd a chynaliadwyedd yn cael ei fodloni o fewn y fframweithiau ehangach hynny.

Adolygiad Ariannol

Yn 2023-24, gwariodd y Swyddfa £21.7 biliwn (2022-23 £19.7 biliwn) o fewn Amcangyfrifon o'r Cyflenwad Seneddol (Amcangyfrif Atodol), yn bennaf fel grant i Gronfa Gyfunol Cymru.

Perfformiad ariannol

Mae'r Senedd yn pleidleisio ar gyllid i Adrannau ar ddau achlysur yn ystod y flwyddyn drwy *Brif Amcangyfrif* ar ddechrau'r flwyddyn ariannol ac *yna Amcangyfrif Atodol* tuag at ddiwedd y flwyddyn ariannol.

Cyhoeddir yr amcangyfrifon gan Lyfrfa Ei Fawrhydi (HMSO) ac maent yn cynnwys manylion yr arian a bleidleisiwyd arno ar gyfer holl adrannau'r Llywodraeth. Mae Amcangyfrifon Atodol 2023-24 ar gael yn:

<https://www.gov.uk/government/publications/supplementary-estimates-2023-24>

Symudiadau yn y ddarpariaeth ar gyfer Amcangyfrif yn ystod 2023-24

Ar ddechrau'r flwyddyn, pleidleisiwyd dros £21.5 biliwn i'r Adran yn ei Phrif Amcangyfrif. Erbyn yr Amcangyfrif Atodol Sengl terfynol, roedd hyn wedi cynyddu i £22.2 biliwn yn bennaf oherwydd cynnydd o £684 miliwn yn y cyllid ar gyfer Cronfa Gyfunol Cymru.

Eglurhad o'r amrywiadau rhwng yr Amcangyfrif a'r Alldro Adnoddau Net

Adnodd Swyddfa Cymru

Gwariant o fewn

Gwariant o fewn Terfynau Gwariant Adrannol	Alldro £000	Amcangyfrif £000	(Gorwariant)/ Tanwariant £000	Canran o amcangyfrif %
A Swyddfa Cymru	5,585	5,896	311	5.3%

Mae'r tanwariant o £0.311 miliwn yn erbyn Amcangyfrifon y Cyflenwad wedi'i briodoli'n bennaf i ddibrisiant is o ganlyniad i addasu'r les yn Swyddfa Llundain, gwariant is ar Arglywyddi Rhaglaw na'r hyn a ddisgwyllir a chronfeydd wrth gefn nas defnyddiwyd.

Swyddfa Cymru - Cyfalaf

Gwariant o fewn Terfynau Gwariant Adrannol	Alldro £000	Amcangyfrif £000	(Gorwariant)/ Tanwariant £000	Canran o amcangyfrif %
A Swyddfa Cymru	-1,050	-1,016	34	-3.346

Ni wariodd Swyddfa Cymru unrhyw gyfalaf yn ystod y flwyddyn. Mae'r Alldro yn adlewyrchu'r ffordd y mae addasiad les yn cael ei drin o dan IFRS 16 yn unol â

chanllawiau Cyllidebu Cyfunol Trysorlys EF. Elfen IFRS 16 o'r Amcangyfrif £-1,016m yw £-1,046m gyda chyfalaf nad yw'n IFRS 16 o £0.030m.

Nid oes incwm wedi'i dderbyn na gwariant wedi'i gynnwys yn yr ymarfer addasu les, mae'n addasiad cyllidebu technegol yn unig.

Costau Anghyllidebol

Gwariant o fewn Terfynau Anghyllidebol		Alldro £000	Amcangyfrif £000	(Gorwariant)/ Tanwariant £000	Canran o amcangyfrif %
C	Grant yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	18,899,931	19,343,358	443,427	2.29%
D	*Tâl dros Gyfraddau Treth Incwm Cymru i Gronfa Gyfunol Cymru	2,765,500	2,765,500	0	0
	Cyfanswm i Gronfa Gyfunol Cymru	21,665,431	22,108,858	443,427	2.29%

Ar 6 Ebrill 2019, cyflwynwyd Cyfraddau Treth Incwm Cymru (WRIT) yng Nghymru. Caiff derbyniadau o WRIT eu hychwanegu at Grant Bloc Cymru.

Grant yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru

Mae'r swm o £443.4 miliwn a ddisgrifir fel tanwariant yn y grant sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru yn dangos faint o arian parod gwirioneddol na wnaeth Llywodraeth Cymru ei ddefnyddio yn 2023-24. Cyfrifoldeb Swyddfa Cymru yw trosglwyddo cyllid o'r Gronfa Gyfunol i Gronfa Gyfunol Cymru bob mis gan sicrhau nad yw Llywodraeth Cymru yn defnyddio cyllid cyn bod ei angen. Talodd y Swyddfa bob swm i Gronfa Gyfunol Cymru ar gais Llywodraeth Cymru. Mae gwybodaeth am wariant gwirioneddol Llywodraeth Cymru mewn termau adnoddau ar gael yng nghyfrifon cyfunol Llywodraeth Cymru a chyfrifon ei chyrff hyd braich. Mae'r Swyddfa'n gyfrifol am sicrhau bod cyllid yn cael ei drosglwyddo'n briodol a bod trosglwyddiadau'n cael eu cofnodi'n gywir yn ein cyfrifon. Mater i Senedd Cymru yw penderfynu sut mae'r arian yn cael ei wario ac i Lywodraeth Cymru roi cyfrif am y gwariant.

Crynodeb o'r Termau Allweddol yng Nghyllidebu'r Llywodraeth

Mae'r **gyllideb Adnoddau Adrannol** yn cynnwys costau defnyddio adnoddau e.e. costau cyflog.

Mae **cyllidebau cyfalaf** yn cynnwys gwariant ar asedau sefydlog newydd e.e. Offer a pheiriannau ac offer.

Rhennir cyllidebau Adnoddau Adrannol a Chyfalaf yn: -

Mae cyllidebau **Terfyn Gwariant Adrannol (DEL)** ar gyfer gwariant sydd o fewn rheolaeth yr adran. Pennir terfynau yn yr Adolygiad o Wariant ac ni chaiff Adrannau fynd dros y terfynau a bennir.

Mae cyllidebau **Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)** yn cael eu pennu gan y Trysorlys ac efallai y bydd yn cael ei adolygu gydag adrannau yn y cyfnod sy'n arwain at y Gyllideb. Mae Gwariant AME, ar y cyfan, yn llai rhagweladwy a ddim mor hawdd ei reoli â gwariant DEL.

Cyfanswm y gyllideb Adnoddau Adrannol yw cyfanswm cyllideb DEL ar adnoddau ac AME ar adnoddau. Cyfanswm y gyllideb Cyfalaf Adrannol yw cyfanswm y DEL Cyfalaf a'r gyllideb AME.

O fewn y gyllideb Adnoddau mae rheolaethau gweinyddol ar wahân wedi'u nodi yn yr Adolygiad o Wariant: -

Mae **Cyllidebau Gweinyddol** yn talu costau holl weinyddiaethau llywodraeth ganolog e.e. cyflogau staff a chostau teithio a chynhaliaeth.

Mae **Cyllidebau Rhaglenni** yn talu costau gweithgareddau cefnogi sy'n uniongyrchol gysylltiedig â gweithgareddau rheng flaen.

Mae rhagor o wybodaeth am y fframwaith cyllidebu ar gael yn

https://assets.publishing.service.gov.uk/media/640b61918fa8f556107caaa2/CBG_2023-24_final.pdf

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol

Y rhwymedigaethau net ar 31 Mawrth 2024 yw -£1.355 miliwn, (2022-23 asedau net £-0.535 miliwn). Dyma'r balansau sylweddol ar y Datganiad am y Sefyllfa Ariannol -

- Eiddo, offer a chyfarpar £0.076 miliwn - Mae hyn yn cynnwys offer a chyfarpar a dodrefn a ffitiadau yn Swyddfa Llundain yn bennaf
- Gwerth net ar y llyfrau Asedau Hawl eu Defnyddio £3.4 miliwn - mabwysiadodd yr adran IFRS 16 'Prydlesi' o 1 Ebrill 2022 ymlaen. Mae contractau'r brydles yn cynnwys adeiladau ar brydles. Mae'r asedau wedi cael eu dibrisio a chafodd y brydles gyda GPA ar gyfer Swyddfa Llundain ei haddasu (gan leihau'r arwynebedd llawr a feddiannwyd) ar 1 Ebrill 2023 gan adael gwerth net ar y llyfrau o £3.86 miliwn ar 31 Mawrth 2024. (2022-23 £4.7 miliwn)
- Mae Asedau a Rhwymedigaethau Ariannol yn £330.1 miliwn (2022-23 £231.1 miliwn). Mae'r rhain yn fenthyciadau a roddwyd gan y Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol (NLF) i Lywodraeth Cymru. Yn 2023-24, cafodd cyfanswm o £125 miliwn o fenthyciadau newydd eu rhoi i Lywodraeth Cymru gan yr NLF o dan Ddeddf Cymru. Mae llog a thaliadau cyfalaf yr NLF yn cael eu cydbwysu â symiau cyfatebol mewn symiau derbyniadwy a symiau taladwy.

Cysoni gwariant adnoddau net rhwng Amcangyfrifon, cyllidebau a chyfrifon

	2023-24 £000	2022-23 £000
Alldro Adnoddau Net (Amcangyfrifon)	21,671,016	19,692,443
Addasiadau i dynnu eitemau anghyllidebol*	(21,665,431)	(19,687,123)
Cyfanswm Alldro Cyllideb Adnoddau	5,585	5,320
O'r rhain		
Terfyn Gwariant Adrannol	5,585	5,320
Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	0	0
Mae addasiadau yn cynnwys		
Eitemau Anghyllidebol*	21,665,431	19,687,123
Cost Gweithredu Net (Cyfrifon)	21,671,016	19,692,443

Nodiadau

- * Eitemau nad ydynt yn ymwneud â'r Gyllideb yw'r Grant sy'n Daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru a Thalu Cyfraddau Treth Incwm Cymru i'r Gronfa Gyfunol. Gweler Datganiad o Gyflenwad Seneddol SOPS1

Glynne Jones CBE
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2024

2 Yr Adroddiad Atebolrwydd

Adroddiad Llywodraethu Corfforaethol

Adroddiad y Cyfarwyddwr

Gweinidogion, Cyfarwyddwyr ac Uwch-swyddogion

Gweinidogion/Cyfarwyddwyr/Uwch-swyddogion
Y Gwir Anrhydeddus David TC Davies - Ysgrifennydd Gwladol Cymru
Fay Jones AS - Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru o 13 Tachwedd 2023
Dr James Davies AS - Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru hyd at 13 Tachwedd 2023
Kathryn Chamberlain OBE - Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED o 1 Ionawr 2024)
Alison White - Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED) hyd at 31 Rhagfyr 2023
Alun Evans CBE - Cyfarwyddwr Anweithredol (NED)
Glynne Jones CBE - Cyfarwyddwr
Geth Williams - Dirprwy Gyfarwyddwr, Gwasanaethau Undebol, Twf a Chorfforaethol
Sarah Jennings - Dirprwy Gyfarwyddwr, Swyddfa Breifat
Louise Parry - Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi (rhannu swydd â Kate Starkey hyd at 30 Medi 2023)
Katy Starkey - Dirprwy Gyfarwyddwr, Ysgrifenyddiaeth Bwrdd Pontio Dur Tata /Port Talbot (Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi, rhannu swydd â Louise Parry tan 30 Medi 2023)
Dafydd Jones - Dirprwy Gyfarwyddwr, y Wasg a Chyfathrebiadau
Matt Rigg* - Dirprwy Gyfarwyddwr, Cyfreithiol

Nodiadau

* Mae Matt Rigg yn cael ei gyflogi gan Adran Gyfreithiol y Llywodraeth (GLD). Mae'n aelod o Uwch Dîm Arwain y Swyddfa ond nid yw'n aelod o'r Bwrdd Adrannol.

Roedd gan y Swyddfa dri chyfarwyddwr anweithredol (NEDs) yn ystod y flwyddyn Kathryn Chamberlain (Arweinydd NED) o 1 Ionawr 2024, Alison White (Arweinydd NED) hyd at 31 Rhagfyr 2023 ac Alun Evans (NED). Amlinellir manylion holl bwyllgorau ac aelodaeth y Swyddfa yn y "Datganiad Llywodraethu" (tudalennau 32-34).

Diogelwch a diogelwch gwybodaeth

Nid yw'r Swyddfa'n ymdrin â llawer iawn o ddata sensitif neu bersonol, ond serch hynny mae wedi ymrwymo i sicrhau bod yr wybodaeth y mae'n ei dal yn cael ei thrin a'i diogelu'n gywir a'n bod yn cydymffurfio â'r safonau priodol.

Mae asedau a risgiau gwybodaeth yn cael eu nodi ac mae rheolaethau ar waith i reoli eu defnydd, sy'n cael eu hadolygu'n rheolaidd. Rydym yn defnyddio pecyn hyfforddi a ddarperir drwy *Civil Service Learning* (CSL) i hyfforddi'r holl staff yn flynyddol mewn materion sy'n ymwneud â sicrhau gwybodaeth a thrin data.

Roedd un digwyddiad ynglŷn â diogelwch yn ystod 2023-24. (2022-23 un). Roedd hyn yn ymwneud â cholli gliniadur. Roedd yr eitem wedi'i hamgryptio'n llawn ac nid oedd yn cynnwys gwybodaeth gyfrinachol na sensitif. Ymchwiliwyd yn llawn i'r digwyddiad, a chymerwyd camau priodol.

Datganiad Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu

Dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000, mae Trysorlys EF wedi cyfarwyddo Swyddfa Cymru i baratoi cyfrifon adnoddau ar gyfer pob blwyddyn ariannol sy'n nodi'r adnoddau a gafwyd, a ddaliwyd neu a waredwyd yn ystod y flwyddyn a'r defnydd o adnoddau gan yr Adran yn ystod y flwyddyn. Paratoir y cyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddynt roi darlun cywir a theg o sefyllfa'r Swyddfa a'i hincwm a'i gwariant, ei datganiad o sefyllfa ariannol a'i llif arian ar gyfer y flwyddyn ariannol.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae gofyn i'r Swyddog Cyfrifyddu gydymffurfio â gofynion Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth ac yn benodol:

- Glynw wrth y Cyfarwyddyd Cyfrifyddu a gyhoeddir gan Drysorlys EF, gan gynnwys y gofynion cyfrifyddu a datgelu perthnasol, a defnyddio polisiau cyfrifyddu priodol mewn ffordd gyson;
- Gwneud penderfyniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol;
- Datgan a yw'r safonau cyfrifyddu perthnasol sydd wedi'u nodi yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth wedi cael eu dilyn, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriadau o bwys yn y cyfrifon;
- Paratoi'r cyfrifon ar sail busnes gweithredol; a
- Cadarnhau bod yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon yn eu cyfarwydd yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy, a chymryd cyfrifoldeb personol dros yr Adroddiad Blynyddol a'r Cyfrifon a'r dyfarniadau sy'n ofynnol er mwyn penderfynu eu bod yn deg, yn gytbwys ac yn ddealladwy.

Mae Trysorlys EF wedi penodi Glynne Jones, Cyfarwyddwr y Swyddfa yn Swyddog Cyfrifyddu Swyddfa Cymru. Mae cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, yn cynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a chysondeb y cyllid cyhoeddus y mae'r Swyddog Cyfrifyddu yn gyfrifol amdanynt, cadw cofnodion cywir ac amddiffyn asedau Swyddfa Cymru, wedi'u nodi yn *Managing Public Money* a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF.

Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwy'n gallu cadarnhau fy mod wedi cymryd yr holl gamau y dylwn fod wedi'u cymryd i sicrhau fy mod yn gwybod am unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol ac i sefydlu bod archwilwyr Swyddfa Cymru yn ymwybodol o'r wybodaeth honno. Nid oes gwybodaeth archwilio berthnasol nad yw'r archwilwyr yn ymwybodol ohoni, hyd y gwn i.

Datganiad Llywodraethu

Cyflwyniad

Fel Cyfarwyddwr y Swyddfa, fi hefyd yw'r Swyddog Cyfrifyddu. Yn unol â'r cyfrifoldebau a roddwyd i mi yn fy llythyr penodi, ac fel y nodir yn Managing Public Money, fi sy'n gyfrifol am lywodraethu'r Swyddfa.

Fel Swyddog Cyfrifyddu, rwy'n gyfrifol i'r Senedd am stiwardiaeth yr adnoddau sydd o fewn rheolaeth y Swyddfa ac am eu rheoli, ac rwyf hefyd yn gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaethau mewnol.

Mae'r fframwaith llywodraethu'n cynnwys y systemau a'r prosesau, a'r diwylliant a'r gwerthoedd a ddefnyddir i gyfarwyddo a rheoli'r Swyddfa a sut y mae'n atebol i'r Senedd. Mae'n ymdrin â'r broses a ddefnyddir gan Weinidogion ac uwch reolwyr i fonitro'r gwaith o gyflawni ei hamcanion ac yn ystyried a yw gweithgareddau'r Swyddfa wedi arwain at gyflawni canlyniadau priodol a chost-effeithiol.

Mae Datganiad Llywodraethu'r Swyddfa yn nodi'r strwythurau llywodraethu, y rheolaethau mewnol a'r gweithdrefnau rheoli risg sydd wedi bod ar waith yn y Swyddfa yn ystod y flwyddyn ariannol 2023-24 a hyd at ddyddiad cyflwyno'r Adroddiad a'r Cyfrifon Blynyddol yn y Senedd.

Cyfrifoldebau Gweinidogol

Mae Ysgrifennydd Gwladol Cymru yn rhoi cyfarwyddyd gwleidyddol i'r Swyddfa ac mae'n atebol i'r Senedd. Fe'i cefnogir gan Is-ysgrifennydd Seneddol Cymru a Llefarydd y Llywodraeth yn Nhŷ'r Arglwyddi a chan dîm bychan o weision sifil dan arweiniad Cyfarwyddwr y Swyddfa.

Mae Gweinidogion yn arwain adrannau ac yn gyfrifol ac yn atebol i'r Senedd am weithredoedd a pholisïau eu hadrannau. Mae byrddau, o fewn y fframwaith strategol a bennir gan Weinidogion, yn cefnogi pennaeth yr Adran drwy gynghori Gweinidogion a rhoi cyngor am berfformiad yr Adran. Gweinidogion ac aelodau'r Bwrdd sy'n gyfrifol am lywodraethu corfforaethol, sy'n diffinio hawliau a chyfrifoldebau gwahanol randdeiliaid, yn pennu rheolau a gweithdrefnau ar gyfer gwneud penderfyniadau, yn cynnwys y broses a ddefnyddir i osod a monitro amcanion yr Adran.

Strwythurau Llywodraethu Corfforaethol

Goruchwylir y gwaith o reoli'r Swyddfa gan y Bwrdd Adrannol a sefydlwyd ym mis Medi 2015 ac mae'n cyfarfod hyd at pum gwaith mewn blwyddyn ariannol. Caiff y Bwrdd ei gadeirio gan yr Ysgrifennydd Gwladol neu'r Cyfarwyddwr mewn cyfarfodydd lle nad yw Gweinidogion yn bresennol.

Mae'r Bwrdd Adrannol yn gyfrifol am ddarparu cyngor ar gyfeiriad strategol y Swyddfa (nodau ac amcanion) yn unol â pholisïau a bennir gan Weinidogion, craffu ar y cynllun

busnes a chyflawni canlyniadau a sicrhau bod gan y swyddfa'r capasiti a'r gallu i gyflawni'r cynllun busnes, er mwyn diwallu anghenion y presennol a'r dyfodol.

Mae'r Bwrdd yn cefnogi'r Ysgrifennydd Gwladol i gyflawni ei gyfrifoldebau i'r Senedd. Dangosir manylion aelodaeth y Bwrdd isod.

Yn 2023-24, monitrodd y Bwrdd gynnydd perfformiad y Swyddfa yn erbyn ei blaenoriaethau strategol, a'i hamcanion.

Mae'r Cod Ymarfer Da ar gyfer llywodraethu corfforaethol yn adrannau'r llywodraeth ganolog (2017) yn nodi y dylai gwerthusiadau effeithiolrwydd byrddau adrannol gael eu cynnal yn flynyddol, dan arweiniad yr Aelod Anweithredol Arweiniol o'r Bwrdd a dylai gael mewnbwn annibynnol o leiaf unwaith bob tair blynedd.

Cynhaliwyd adolygiad blynyddol o effeithiolrwydd y Bwrdd gan y Cyfarwyddwr Anweithredol oherwydd newid yn y Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol yn ystod y flwyddyn. Cafodd canlyniadau ei adolygiad eu manylu mewn adroddiad ar wahân a rannwyd gyda holl Aelodau'r Bwrdd. Y canfyddiadau oedd bod y Bwrdd wedi parhau i wella ei effeithiolrwydd ers adolygiad y llynedd heb unrhyw faterion i'w adrodd.

Mae'r Cod Ymarfer Da ar gyfer llywodraethu corfforaethol yn adrannau'r llywodraeth ganolog (2017) yn nodi y dylai gwerthusiadau effeithiolrwydd byrddau adrannol gael mewnbwn annibynnol o leiaf unwaith bob tair blynedd. Cynhaliwyd adolygiad annibynnol o'r Bwrdd yn 2021-22 gyda'r canlyniadau'n cael eu datgelu yn Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol Swyddfa Cymru 2021-22.

Cynhaliodd yr Ysgrifennydd Gwladol gyfarfodydd dwyochrog rheolaidd gyda'r Cyfarwyddwr i drafod materion polisi, strategaeth a materion Adrannol.

Dangosir presenoldeb yn y Bwrdd Adrannol yn ystod y flwyddyn yn y tabl isod:

Bwrdd Adrannol

Aelodau	Nifer y Cyfarfodydd Cymwys a Fynychwyd
Y Gwir Anrhydeddus David TC Davies AS - Cadeirydd Ysgrifennydd Gwladol Cymru	3 o 3
Fay Jones AS Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru o 13 Tachwedd 2023	1 o 2
Dr James Davies AS Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru hyd at 13 Tachwedd 2023	2 o 2
Kathryn Chamberlain OBE – Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED o 1 Ionawr 2024)	1 o 1
Alison White – Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED) hyd at 31 Rhagfyr 2023	4 o 4
Alun Evans CBE – Cyfarwyddwr Anweithredol (NED)	5 o 5
Glynne Jones CBE – Cyfarwyddwr	5 o 5
Geth Williams – Dirprwy Gyfarwyddwr, Gwasanaethau Undebol, Twf a Chorfforaethol	5 o 5
Sarah Jennings – Dirprwy Gyfarwyddwr, Swyddfa Breifat	5 o 5
Louise Parry - Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi (rhannu swydd â Kate Starkey hyd at 30 Medi 2023)	3 o 5
Kate Starkey - Dirprwy Gyfarwyddwr, Ysgrifenyddiaeth Bwrdd Pontio Dur Tata /Port Talbot (Dirprwy Gyfarwyddwr Polisi, rhannu swydd â Louise Parry tan 30 Medi 2023)	3 o 5
Dafydd Jones – Dirprwy Gyfarwyddwr, y Wasg a Chyfathrebiadau	3 o 5

Nodiadau

* Disgwylir i Weinidogion fynychu o leiaf dau gyfarfod o'r Bwrdd bob blwyddyn.

Mae Uwch Dîm Arwain y Swyddfa yn cefnogi'r Bwrdd drwy gynnal adolygiadau rheolaidd ar brosesau risg a llywodraethu.

Y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (ARAC)

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg (ARAC) yn cefnogi'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu drwy ddarparu barn annibynnol ar y trefniadau risg, rheolaeth fewnol a llywodraethu yn y Swyddfa. Mae'r ARAC yn cael ei gadeirio gan y Cyfarwyddwr Anweithredol (NED), ac mae'n cynnwys un NED arall ac aelod annibynnol arall. Mae'r Pwyllgor yn gweithredu yn unol â Llawlyfr Pwyllgor Archwilio'r Trysorlys ac yn cyfarfod bob chwarter. Cynhaliodd y Pwyllgor werthusiad llawn o'i effeithiolrwydd

ei hun yn 2024, gan geisio barn ei aelodau. Daeth y Pwyllgor i'r casgliad ei fod yn gweithredu'n effeithiol.

Roedd rhai o'r materion a ystyriwyd gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn ystod y flwyddyn yn cynnwys:

- Prosesau rheoli risg yr Adran gan gynnwys ymchwilio'n drylwyr i gofrestrau risg adrannol, a'r datganiad archwaeth risg.
- Cynlluniau busnes a phrosesau llywodraethu; ac
- Adroddiadau Archwilio Mewnol ac Allanol.

Roedd presenoldeb yn y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn ystod y flwyddyn ariannol fel a ganlyn:

Y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Aelodau	Nifer y Cyfarfodydd Cymwys a Fynychwyd
Kathryn Chamberlain OBE – Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED) Cadeirydd o 1 Ionawr 2024	1 o 1
Alison White – Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol (NED) Cadeirydd hyd at 31 Rhagfyr 2023	4 o 4
Alun Evans CBE - NED	5 o 5
Rachel Irvine ¹ - Aelod Annibynnol	4 o 5

Troednodiadau

Nodyn

- 1: Rachel Irvine yw'r Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi Cyfansoddiadol ar hyn o bryd yn Swyddfa'r Alban a Swyddfa'r Adfocad Cyffredinol.

Byrddau/Pwyllgorau Eraill

Pwyllgor Gweithredu'r Cynllun Cyflawni Canlyniadau

Mae Pwyllgor Gweithredu'r Cynllun Cyflawni Canlyniadau (a elwid yn Fwrdd Cyflawni Canlyniadau (ODB) tan fis Chwefror 2024) yn goruchwyllo'r gwaith o gyflawni Cynllun Cyflawni Canlyniadau'r (OPD) Adran. Sefydlwyd yr ODB ym mis Gorffennaf 2021 ac mae'n adrodd i'r Bwrdd Adrannol ar faterion strategol a chynnydd cyffredinol o ran cyflawni'r Cynllun.

Y Pwyllgor Iechyd a Diogelwch

Mae'r Pwyllgor Iechyd a Diogelwch yn cefnogi'r Bwrdd a'r Swyddog Cyfrifyddu gyda'u cyfrifoldebau dros iechyd a diogelwch yr holl staff ac ymwelwyr ag adeiladau'r Swyddfa.

Yn ystod 2023-24, bu'r Pwyllgor yn ystyried amrywiaeth o faterion, gan gynnwys adrodd am ddamweiniau yn y gwaith, a hyfforddiant H&S.

Cofrestr Buddiannau

Mae prosesau Swyddfa Cymru ar gyfer cofrestru buddiannau a chyflogaeth allanol yn berthnasol i holl aelodau gweithredol ac anweithredol y Bwrdd a'r Pwyllgorau ac i'r holl Uwch Weision Sifil sy'n gweithio yn yr adran. Ar gyfer y staff hynny sy'n is na graddfa'r Uwch Wasanaeth Sifil, mae datgan a rheoli buddiannau yn unol â pholisïau'r Weinyddiaeth Gyfiawnder a gofynion Cod Rheoli'r Gwasanaeth Sifil.

Aelodau'r Bwrdd

Mae'r Swyddfa'n cadw cofrestr o fuddiannau, sy'n cael ei hadolygu a'i diweddarau bob chwarter. Mae'r buddiannau a gofrestrwyd gan aelodau wedi'u nodi isod:

Aelodau	Swydd/Buddiant
Kathryn Chamberlain OBE (O 1 Ionawr 2024)	Cadeirydd Bwrdd Swyddfa Archwilio Cymru Comisiynydd Comisiwn Gofal Jersey
Alison White (Hyd at 31 Rhagfyr 2023)	Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Chyfarwyddwr Anweithredol – Yr Asiantaeth Olew a Phiblinellau Aelod Anweithredol o'r Pwyllgor Archwilio – Y Weinyddiaeth Amddiffyn NED – Y Gyfarwyddiaeth Meddyginiaethau Milfeddygol Aelod o'r Pwyllgor Archwilio – Archifau Cenedlaethol y DU
Alun Evans CBE	Unig Gyfarwyddwr – Atbeconsulting Ltd Cadeirydd – Atlee Foundation (di-dâl)
Sarah Jennings	Cyfarwyddwr a Chadeirydd – Clwb Celfyddydau Rhanbarth Llundain (di-dâl)

Cyn Gyngorwyr Arbennig

Yn unol â'r polisi Datgan Buddiannau cyfredol ar gyfer cynghorwyr arbennig, mae pob cynghorydd arbennig wedi datgan unrhyw fuddiannau perthnasol neu wedi cadarnhau nad ydynt yn credu bod ganddynt unrhyw fuddiannau perthnasol. Mae'r Swyddog Cyfrifyddu wedi ystyried y ffurflenni hyn ac mae'r buddiannau perthnasol canlynol wedi'u nodi'n gyhoeddus:

Enw	Buddiant
Corrie Driscoll (Hyd at 24 Gorffennaf 2023)	Mae tad Ms Driscoll yn Gyngorydd ym Mro Morgannwg

Penodiadau Busnes

Mae'r Swyddfa'n dilyn y Rheolau Penodi Busnes a gyhoeddwyd gan Swyddfa'r Cabinet ar gyfer Gweision Sifil

<https://www.gov.uk/government/publications/business-appointment-rules-for-crown-servants>

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn monitro cydymffurfiaid y Swyddfa â'r rheolau.

Er mwyn cydymffurfio â'r Rheolau Penodi Busnes, mae'r adran yn dryloyw yn y cyngor a roddir i geisiadau unigol am uwch staff, gan gynnwys Cyngorwyr Arbennig ac mae'r wybodaeth hon yn cael ei chyhoeddi yn:

<https://www.gov.uk/search/transparency-and-freedom-of-information-releases?organisations%5B%5D=office-of-the-secretary-of-state-for-wales&parent=office-of-the-secretary-of-state-for-wales>

Adnabod a rheoli risg

Mae system reolaeth fewnol y Swyddfa wedi'i dylunio i adnabod risgiau busnes a'u lliniaru yn unol â'r parodrwydd i dderbyn risg a ddiffinnir gan y Bwrdd Adrannol. Mae'n seiliedig ar broses barhaus sydd wedi'i chynllunio i adnabod a blaenoriaethu risgiau i gyflawni amcanion Adrannol, i werthuso'r tebygolrwydd y bydd y risgiau hynny'n cael eu gwireddu a'u heffaith bosibl, ac i'w rheoli'n effeithlon, yn effeithiol ac yn economaidd.

Mae cadernid y system hon yn parhau i gael ei ddangos gan y ffordd y mae'r Adran yn rheoli ei phrif risgiau strategol. Yn 2023-24, mae'r rhain wedi cynnwys y risgiau canlynol: -

- Methiant i gefnogi Twf Economaidd yng Nghymru gydag effaith ganlyniadol ar gyflogaeth, twf busnes a ffactorau cymdeithasol.
- Methiant i gryfhau a chynnal rôl yr Undeb a Chymru ynddo a chynyddu amlygrwydd ymrwymiad Llywodraeth y DU (UKG) i Gymru.

Mae gan y Swyddfa drefniadau da ar waith i liniaru'r risgiau hyn. Mae'r rhain yn cynnwys:

- Cynnal ymchwil a dadansoddi ansawdd er mwyn meithrin hygydedd.
- Ymgysylltu'n effeithiol ac yn uniongyrchol â rhanddeiliaid.
- Ymgysylltu'n rheolaidd ac yn effeithiol ag Adrannau Eraill y Llywodraeth a defnyddio mecanweithiau traws-lywodraethol.
- Darparu cyngor a chefnogaeth wedi'i dargedu i brosiectau Bargeinion Dinesig a Thwf a rhaglenni blaenoriaeth eraill.
- Blaenoriaethu meysydd problemus / meysydd â photensial uchel.

- Strategaeth gyfathrebu effeithiol a rhaglen ymweld, gan hyrwyddo buddsoddiad Llywodraeth y DU yng Nghymru.
- Ymgysylltu ar lefel weinidogol gan gynnwys ar lefel rhynglywodraethol.
- Meithrin hygrededd ac ymddiriedaeth rhwng swyddogion rhynglywodraethol

Y gallu i ddelio â risg.

Adnabuwyd risgiau a'u mynegi ar lefel strategol a gweithredol gan y Bwrdd Adrannol ac ar lefel weithredol gan y timau o fewn y pedair is-adran. Roedd cofrestrau risg y canghennau yn ategu ac yn bwydo i mewn i'r Gofrestr Risg Strategol Adrannol gyffredinol a gafodd ei hadolygu gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg.

Roedd y Bwrdd Adrannol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg hefyd yn adolygu eu dull o reoli risg yn rheolaidd er mwyn sicrhau bod risgiau allweddol wedi cael eu nodi a bod mesurau priodol a chymesur ar waith i reoli lefel y risg i lefel dderbyniol. Cafodd y Bwrdd sicrwydd gan yr Uwch Dîm Arwain ynghylch effeithiolrwydd y rheolaethau i reoli risg weithredol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg o ran effeithiolrwydd y fframwaith rheoli risg.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn arwain y gwaith o graffu a delio â risgiau allweddol, ac wedi cynnal adolygiad manwl o gofrestrau risg adrannol a sut roeddent yn cael eu rheoli.

Fframwaith risg a rheolaeth

Mae gan y Swyddfa Bolisi Fframwaith Rheoli Risg ar waith sy'n cyd-fynd â Llyfr Oren Trysorlys EF ar Reoli Risg – Egwyddorion a Chysyniad. Caiff y polisi ei gymeradwyo gan y Pwyllgor Archwilio a Sicrhau Risg a'r Bwrdd Adrannol.

Mae'r Polisi Fframwaith Rheoli Risg yn amlinellu ei weithdrefnau'n glir, ac yn hyrwyddo diwylliant tryloyw ac atebol i gefnogi rheolaeth risg gyson, amserol ac effeithiol ar draws yr Adran.

Cefnogwyd effeithiolrwydd y trefniadau rheoli risg gan waith yr archwilwyr mewnol, yr uwch dîm rheoli a oedd yn gyfrifol am ddatblygu a chynnal y fframwaith rheolaeth fewnol, y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg a'r argymhellion a wnaed gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn ei llythyr rheoli ac adroddiadau eraill.

Datganiadau Sicrwydd

Mae'n ofynnol i bob Dirprwy Gyfarwyddwr gwblhau a llofnodi datganiad Tystysgrif Sicrwydd gyda Rhestr Wirio Rheolaeth Fewnol wedi'i llenwi i roi sicrwydd i'r Swyddog Cyfrifyddu ar lywodraethu, rheoli risg a gweithredu rheolaethau mewnol yn eu hadrannau.

Ni nodwyd unrhyw bryderon sylweddol fel rhan o'r broses datganiad sicrwydd diwedd blwyddyn.

Safonau Swyddogaethol y Llywodraeth

Mae'r Adran wedi adolygu ei chydymffurfiaeth â safonau swyddogaethol perthnasol y Llywodraeth. Mae'r adolygiad hwn wedi dangos ei bod yn cydymffurfio â'r gofynion sylfaenol.

Archwilio Mewnol

Mae Trysorlys EF yn mynnu bod yn rhaid i archwiliad mewnol roi sicrwydd diwedd blwyddyn ar effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, risg a rheolaeth adran. Sicrwydd yr Archwiliad Mewnol yw un o'r prif ffynonellau tystiolaeth sy'n sail i Ddatganiad Llywodraethu'r Swyddog Cyfrifyddu.

Darperir gwasanaethau archwilio mewnol i Swyddfa Cymru gan Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth, sy'n gweithio yn unol â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus. Mae gwaith archwilwyr mewnol yn cynnwys adolygu gwybodaeth a chynnal cyfarfodydd gydag uwch reolwyr, i edrych ar y fframwaith llywodraethu, risg a rheolaeth fewnol.

Mae Pennaeth Archwilio Mewnol Asiantaeth Archwilio Mewnol y Llywodraeth yn rhoi sicrwydd blynyddol i Swyddog Cyfrifyddu'r adran, drwy gyfrwng barn annibynnol ar ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd trefniadau llywodraethu, risg a rheolaeth fewnol. Mae eu barn archwilio mewnol yn seiliedig ar y gwaith archwilio mewnol a wnaed drwy gydol y cyfnod adrodd. Mae eu cynllun gwaith archwilio blynyddol yn cael ei ddatblygu mewn cytundeb â'r uwch reolwyr, y Swyddog Cyfrifyddu a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg ac mae'n seiliedig ar ddadansoddiad o'r risgiau y mae Swyddfa Cymru yn agored iddynt.

Roedd cynllun archwilio mewnol 2023-24 yn cynnwys adolygiadau o: llywodraethu effeithiol a risgiau i gyflawni, cynllunio brys a llesiant.

Ar sail y gwaith a gwblhawyd a'r wybodaeth am y fframweithiau llywodraethu, rheolaeth fewnol a rheoli risg yn Swyddfa Cymru, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi darparu barn flynyddol Gymedrol ar gyfer blwyddyn ariannol 2023-24.

Cydymffurfio â'r Cod Llywodraethu Corfforaethol

Rhoddodd y Swyddfa ystyriaeth lawn i arweiniad Trysorlys EF *Corporate Governance in Central Government Departments* (Ebrill 2017) wrth addasu a chryfhau ei phrosesau i adlewyrchu ei statws fel Adran annibynnol. Fodd bynnag, gwnaed hyn ar raddfa sy'n gymesur â'i maint, ei chyllideb, a'i swyddogaeth (i ddarparu cymorth a chynghor polisi i Weinidogion yn hytrach na darparu rhaglenni neu wasanaethau'n uniongyrchol i'r cyhoedd). Mae'r meysydd lle nad yw'r Adran ar hyn o bryd yn cydymffurfio'n llawn â'r canllawiau wedi'u cyfyngu i:

- Nifer y Cyfarwyddwyr Anweithredol. Ar ôl ystyriaeth briodol gan y Cyfarwyddwr, y Bwrdd Adrannol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg, ac yn dilyn trafodaethau gyda'r Archwilydd Mewnol a'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol, penderfynodd yr Adran beidio â chynyddu nifer ei NEDs. Teimlir

bod yr aelodaeth bresennol yn gymesur â maint yr Adran (tua 50 o staff). Roedd gan y ddau NED sgiliau a phrofiad gwerthfawr dros ben sy'n arbennig o berthnasol i'r Swyddfa. Ystadegydd yw'r NED arweiniol presennol ac mae wedi treulio'r rhan fwyaf o'i yrfa yng Nghymru yn gweithio ar draws gwasanaethau cyhoeddus. Mae ganddynt brofiad o fod yn aelod annibynnol o bwyllgorau archwilio a risg ac yn aelod anweithredol a gweithredol o fwrdd sefydliadau'r sector cyhoeddus. Roedd y cyn NEBM arweiniol yn gyfrifydd cymwysedig ac yn gadeirydd profiadol ac yn aelod annibynnol o bwyllgorau archwilio a risg, gan gynnwys yn ystod y flwyddyn ddiwethaf, y Weinyddiaeth Amddiffyn, Archifau Cenedlaethol a'r Asiantaeth Olew a Phiblinellau. Mae'r ail NED yn gynweithiwr sifil gyda phrofiad o fod yn aelod gweithredol o Fwrdd pedair adran yn y Llywodraeth, gan weithio gyda Gweinidogion, a dealltwriaeth o'r heriau sy'n wynebu Adran fechan o'r Llywodraeth.

- Ystyriwyd yn benodol a allai gwrthdaro rhwng buddiannau godi yn rolau'r Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol a Chadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg sy'n cael eu dal gan yr un unigolyn; nid yw'r Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol yn cadeirio'r Bwrdd Adrannol, felly mae'r risg o unrhyw wrthdaro yn isel. Mae unrhyw fantais sydd i'w chael o ymgysylltu â thrydydd Cyfarwyddwr Anweithredol am y rheswm hwn yn parhau i gael ei gwrthbwysu gan y ddadl ar gymesuredd a amlinellir uchod.
- I sicrhau bod y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cynnwys o leiaf tri aelod, mae swyddog o Swyddfa'r Alban a Swyddfa'r Adfocad Cyffredinol (Dirprwy Gyfarwyddwr Polisi Cyfansoddiadol) ar hyn o bryd yn gwasanaethu fel aelod annibynnol.
- Dylai aelodaeth y Bwrdd gynnwys y Cyfarwyddwr Cyllid: - Oherwydd maint y Swyddfa, ac i sicrhau cydbwysedd yr aelodaeth rhwng Gweinidogion a Swyddogion, nid yw'r Pennaeth Cyllid yn aelod o'r Bwrdd ond mae'n mynychu holl gyfarfodydd y Bwrdd mewn swyddogaeth ymgynghorol.

Diogelwch a diogelwch gwybodaeth

Ymdrinnir â hyn yn Adroddiad y Cyfarwyddwr. Gweler tudalen 28.

Risg a Sicrwydd Gwybodaeth

Asedau Gwybodaeth

Nid yw'r Swyddfa'n darparu gwasanaethau'n uniongyrchol i'r cyhoedd ac nid yw'n cynnal cronfeydd data mawr o ddata personol. Mae nifer cyfyngedig o ddaliadau data personol ar ffurf cofnodion personél a chyllid, a gohebiaeth gan aelodau o'r cyhoedd ac Aelodau Seneddol, Aelodau'r Senedd (ASau) a Chymheiriaid. Mae gwybodaeth arall a gedwir gan yr Adran yn cynnwys papurau polisi a chorfforaethol, a phapurau Pwyllgor y Cabinet.

Mae'r Swyddfa'n cydymffurfio â'r Rheoliad Ewropeaidd ar Ddiogelu Data (GDPR) a ddaeth i rym ar 25 Mai 2018.

Gwybodaeth Reolaethol

Mae'r Bwrdd a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg yn cael gwybodaeth reolaethol o ansawdd am berfformiad y Swyddfa er mwyn eu galluogi i asesu, herio a gyrru gwelliannau yn ôl yr angen.

Risgiau a Rheoli Risgiau

O ystyried y daliadau cyfyngedig o wybodaeth sensitif, nid yw'r Swyddfa'n wynebu'r mesur o risg sy'n gofyn am strategaethau rheoli helaeth neu arbennig.

Canlyniadau yn ystod 2023-24

Ni chollwyd unrhyw ddata yn ystod 2023-24. (2022-23 Dim)

Cyfarwyddiadau Gweinidogol

Nid oedd unrhyw gyfarwyddiadau Gweinidogol yn ystod y flwyddyn.

Adroddiad cryno gan Gadeirydd y Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg

Ar sail ei waith dros y cyfnod adrodd hwn, gall y Pwyllgor ddarparu sicrwydd rhesymol ar ddigonolrwydd trefniadau archwilio'r Adran ac ar y sicrwydd a roddir i'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â'r trefniadau llywodraethu a rheoli risg. Mae hefyd yn gallu rhoi sicrwydd bod y prosesau sydd ar waith i gynhyrchu cyfrifon ariannol yr Adran yn gadarn.

Asesiad o'r system reoli fewnol

Ar sail yr adolygiad hwn, gallaf roi sicrwydd bod y system rheolaeth fewnol yn y Swyddfa yn ddigonol i gyflawni amcanion yr Adran. Rhoddir hyn ar y sail, lle adnabuwyd risg, bod camau wedi'u cymryd i fynd i'r afael â'r risg neu fod natur y risg wedi ei deall a'i derbyn yn llawn.

Glynne Jones CBE
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2024

Adroddiad Tâl a Staff

Adroddiad Tâl

Mae'r Adroddiad Tâl a Staff yn crynhoi taliadau Gweinidogion, Aelodau Gweithredol o'r Bwrdd, Aelodau Anweithredol o'r Bwrdd a staff; mae hefyd yn cynnwys manylion costau gwirioneddol a threfniadau cytundebol.

Paratowyd yr Adroddiad Tâl a Staff yn unol â gofynion y llawlyfr adroddiadau ariannol a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF. Mae rhai o'r tablau yn yr adroddiad hwn wedi bod yn destun archwiliad gan yr archwilydd allanol, y Rheolydd a'r Archwilydd Cyffredinol, a benodwyd o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000. Nodir yn glir pan fydd tablau wedi bod yn destun archwiliad.

Polisi Tâl

Mae tâl uwch weision sifil yn cael ei osod gan y Prif Weinidog ar ôl cael cyngor annibynnol gan y Corff Adolygu ar Gyflogau Uwch-swyddogion.

Mae'r Corff Adolygu hefyd yn cynghori'r Prif Weinidog o bryd i'w gilydd ar dâl a phensiynau Aelodau Seneddol (ASau) a'u lwfansau; ar lwfansau Arglwyddi; ac ar dâl, pensiynau a lwfansau Gweinidogion ac eraill y pennir eu tâl gan Ddeddf Cyflogau Gweinidogol ac Eraill 1975.

Wrth wneud ei argymhellion, mae'r Corff Adolygu wedi ystyried y canlynol:

- yr angen i recriwtio, cadw a chymell pobl sydd â'r gallu a'r cymwysterau priodol i gyflawni eu cyfrifoldebau gwahanol.
- amrywiadau rhanbarthol/lleol mewn marchnadoedd llafur a'u heffaith ar recriwtio a chadw staff.
- polisiau'r Llywodraeth i wella gwasanaethau cyhoeddus, gan gynnwys y gofyniad ar Adrannau i gyrraedd y targedau allbwn ar gyfer darparu gwasanaethau Adrannol.
- yr arian sydd ar gael i Adrannau fel y nodir yn Nherfynau Gwariant Adrannol y Llywodraeth; a
- tharged chwyddiant y Llywodraeth.

Mae'r Corff Adolygu'n ystyried y dystiolaeth a gaiff am ystyriaethau economaidd ehangach a fforddiadwyedd ei argymhellion. Ceir rhagor o wybodaeth am waith y Corff Adolygu yn: <https://www.gov.uk/government/organisations/review-body-on-senior-salaries>

Taliadau aelodau'r Bwrdd ac uwch weision sifil

Nid yw'r Swyddfa yn gyflogwr uniongyrchol. Mae'r holl staff naill ai'n cael eu cyflogi gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder neu ar fenthyl gan Adrannau eraill y Llywodraeth. Pennir cyflogau Uwch Weision Sifil yn unol â pholisi Gwobrwyo Uwch Wasanaeth Sifil Swyddfa'r Cabinet.

Contractau Gwasanaethau

Mae Deddf Diwygio Cyfansoddiadol a Llywodraethu 2010 yn mynnu bod penodiadau'r Gwasanaeth Sifil yn cael eu gwneud ar sail teilyngdoda hynny wedi'i seilio ar gystadleuaeth deg ac agored. Mae'r Egwyddorion Recriwtio a gyhoeddwyd gan Gomisiwn y Gwasanaeth Sifil yn nodi'r amgylchiadau pan ellir gwneud penodiadau fel arall.

Oni nodir yn wahanol isod, mae'r swyddogion a gwmpesir gan yr adroddiad hwn yn dal penodiadau agored. Byddai terfynu swydd, ac eithrio am gamymddwyn, yn golygu y byddai'r unigolyn yn derbyn iawndal fel y nodir yng Nghynllun Iawndal y Gwasanaeth Sifil.

Ceir rhagor o wybodaeth am waith Comisiwn y Gwasanaeth Sifil yn <https://civilservicecommission.independent.gov.uk/>

Cyflogau a hawliau pensiwn Gweinidogion

(Mae'r adran hon a'r tablau cysylltiedig isod wedi cael eu harchwilio)

Dangosir cyflogau, buddiannau trethadwy mewn nwyddau a hawliau pensiwn Gweinidogion yn y tablau canlynol.

O ran Gweinidogion yn Nhŷ'r Cyffredin, dim ond cost y tâl ychwanegol i Weinidogion a ysgwyddir gan adrannau; mae cyflog eu gwasanaethau fel AS £86,584 (o 1 Ebrill 2023) a'r lwfansau amrywiol y mae ganddynt hawl iddynt yn cael eu talu'n ganolog. Fodd bynnag, mae'r trefniant ar gyfer Gweinidogion yn Nhŷ'r Arglwyddi yn wahanol gan nad ydynt yn cael cyflog ond yn hytrach tâl ychwanegol, na ellir ei fesur ar wahân i gyflogau Gweinidogion. Yr Adran sy'n talu cyfanswm y tâl hwn, yn ogystal â'r lwfansau y mae ganddynt hawl iddynt, ac felly dangosir hyn yn llawn yn y ffigurau isod.

Buddion o fath arall

Mae gwerth ariannol unrhyw fuddion mewn nwyddau yn cynnwys unrhyw fuddion a ddarparwyd gan yr Adran ac sy'n cael eu trin gan Gyllid a Thollau EF fel enillion trethadwy. Ni chafodd yr un Gweinidog yn Swyddfa Ysgrifennydd Gwladol Cymru fuddion mewn nwyddau yn 2023-24 na 2022-23.

Tâl (cyflog, buddion mewn nwyddau a phensiynau)

Cyfanswm tâl unigol								
Gweinidogion	Cyflog (£)		Buddion o Fath Arall (i'r £100 agosaf)		Buddion pensiwn i'r £1000 agosaf) ¹		Cyfanswm (i'r £1000 agosaf)	
	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23
Y Gwir Anrhydeddus David TC Davies AS, Ysgrifennydd Gwladol ers 25 Hydref 2022 a'r Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol hyd at 25 Hydref 2022 [†]	67,505	*32,270	dim	dim	18,000	7,000	86,000	39,000
Y Gwir Anrhydeddus Syr Robert Buckland KBE, CB AS, o 7 Gorffennaf 2022 hyd at 25 Hydref 2022 ^{††}	amh	37,009	amh	dim	amh	6,000	amh	43,000
Y Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS, Ysgrifennydd Gwladol hyd at 6 Gorffennaf 2022 ^{†††}	amh	34,841	amh	dim	amh	4,000	amh	39,000
Fay Jones AS, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol o 13 Tachwedd 2023	7,669	amh	dim	amh	2,000	amh.	10,000	amh.
Dr James Davies AS, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol o 27 Hydref 2022 i 13 Tachwedd 2023 ^{††††}	19,392	9,624	dim	dim		2,000	22,000	12,000

Nodiadau i'r tabl:

- Cyfrifir gwerth y buddion pensiwn a gronwyd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd real mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) llai (y cyfraniadau a wneir gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd real yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.
- † Ar 25 Hydref 2022, penodwyd y Gwir Anrhydeddus David TC Davies AS yn Ysgrifennydd Gwladol Cymru. Ef oedd Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru tan y dyddiad hwn. *Mae ei gyflog yn 2022-23 yn cynnwys £3,294 a gafodd yn ei rôl fel Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol o 8 Medi 2022 ymlaen. Y cyflog cyfwerth ag amser llawn yn y rôl fel Ysgrifennydd Gwladol yn 2022-23 oedd £67,505 a .£22,375 fel Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol.
- † † Ar 7 Gorffennaf 2022, penodwyd Syr Robert Buckland KBE, CB, AS yn Ysgrifennydd Gwladol Cymru yn lle'r Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS. Gadawodd y swydd ar 27 Hydref 2022. Mae cyfanswm ei gyflog ar gyfer 2022-23 yn cynnwys taliad iawndal o £16,876. Roedd ei gyflog cyfwerth â llawn amser yn y rôl hon yn 2022-23 yn £67,505.
- † † † Ar 6 Gorffennaf 2022, ymddiswyddodd y Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS o'i swydd fel Ysgrifennydd Gwladol Cymru. Mae cyfanswm ei gyflog ar gyfer 2022-23 yn cynnwys taliad iawndal o £16,876. Roedd ei gyflog cyfwerth â llawn amser yn y rôl hon yn 2022-23 yn £67,505.
- † † † † Ar 13 Tachwedd 2023, penodwyd Fay Jones AS yn Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru yn lle Dr James Davies AS. Roedd ei chyflog cyfwerth â llawn amser yn y rôl hon yn 2023-24 yn £22,375.
- † † † † Ar 13 Tachwedd 2023, gadawodd Dr James Davies rôl Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol Cymru. Mae cyfanswm ei gyflog yn 2023-24 yn cynnwys taliad iawndal o £5,593. Roedd ei gyflog cyfwerth â llawn amser yn y rôl hon yn 2022-23 a 2023-24 yn £22,375.
- * Talwyd costau cydnabyddiaeth yr Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol gan y Gronfa Gyfunol tan 8 Medi 2022.

Buddion Pensiwn					
	Pensiwn Cronedig yn 65 oed ar 31 Mawrth 2024	Cynnydd real mewn pensiwn yn 65 oed	CETV ar 31 Mawrth 2024	CETV ar 31 Mawrth 2023	Cynnydd/gostyngiad gwirioneddol mewn CETV £000
Gweinidogion	£'000	£'000	£'000	£'000	£'000
Y Gwir Anrhydeddus David TC Davies AS, Ysgrifennydd Gwladol o 25 Hydref 2022 a'r Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol hyd at 25 Hydref 2022 [†]	0-5	0-2.5	67	93	13
Y Gwir Anrhydeddus Syr Robert Buckland KBE, CB AS, o 7 Gorffennaf 2022 hyd at 25 Hydref 2022	amh.	amh.	amh.	139	amh.
Y Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS, Ysgrifennydd Gwladol hyd at 6 Gorffennaf 2022	amh.	amh.	amh.	51	amh.
Fay Jones AS, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol o 19 Tachwedd 2023	0-5	0-2.5	6	4	1
Dr James Davies AS, Is-ysgrifennydd Gwladol Seneddol rhwng 27 Hydref 2022 a 19 Tachwedd 2023	0-5	0-2.5	6	2	2

Nodiadau i'r tabl:

† Mae'r 'CETV ar y Dyddiad Dechrau' yn wahanol i'r ffigur a ddatgelwyd yng nghyfrifon y llynedd oherwydd newid yn y ffactorau a ddefnyddiwyd yn rhan o'r cyfrifiad ers rhedeg y ffigurau blaenorol.

Pensiynau Gweinidogol

Darperir buddion pensiwn i Weinidogion gan Gronfa Bensiwn Gyfrannol y Senedd (PCPF). Mae'r cynllun yn cael ei wneud dan statud ac mae'r rheolau wedi'u nodi yng Nghynllun Pensiwn y Gweinidog ac ati 2015, sydd ar gael yn http://qna.files.parliament.uk/ws_https://myppcfpension.co.uk/wp-content/uploads/2019/09/ministerial-pension-scheme-rules.pdf.

Caiff y Gweinidogion hynny sy'n Aelodau Seneddol hefyd gronni pensiwn AS o dan y PCPF (nid yw'r manylion wedi'u cynnwys yn yr adroddiad hwn). Cyflwynwyd cynllun pensiwn Aelodau Seneddol newydd o fis Mai 2015 ymlaen, er bod gan aelodau a oedd yn Aelodau Seneddol ac yn 55 oed neu hŷn ar 1 Ebrill 2013 warchodaeth drosiannol i aros yng nghynllun pensiwn cyflog terfynol yr AS blaenorol.

Mae buddion i Weinidogion yn daladwy o oedran Pensiwn y Wladwriaeth o dan gynllun 2015. Caiff pensiynau eu hailbrisiu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau cyn ac ar ôl ymddeol. Y gyfradd cyfrannu o fis Mai 2015 ymlaen yw 11.1% a'r gyfradd cronni yw 1.775% o enillion pensiynadwy.

Mae'r ffigur a ddangosir ar gyfer gwerth pensiwn yn cynnwys cyfanswm y pensiwn sy'n daladwy i'r aelod o dan y cynlluniau pensiwn Gweinidogol cyn ac ar ôl 2015.

Gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod (CETV)

Dyma werth buddion y cynllun pensiwn wedi'i gyfalafu a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Buddion a gronnwyd gan yr aelod yw'r buddion a brisir ynghyd ag unrhyw bensiwn wrth gefn i briod sy'n daladwy o'r cynllun. CETV yw taliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddiannau pensiwn mewn cynllun pensiwn neu drefniant arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau pensiwn y maent wedi eu cronni yn eu cynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a nodir yn ymwneud â buddion y mae'r unigolyn wedi ei gronni o ganlyniad i gyfanswm ei wasanaeth Gweinidogol, nid dim ond ei benodiad cyfredol fel Gweinidog. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygiad) 2008 ac nid yw'n ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion o ganlyniad i Dreth Lwfans Oes a allai fod yn daladwy pan gymerir buddion pensiwn.

Y gwir gynnydd yng ngwerth y CETV

Dyma elfen y cynnydd mewn pensiwn cronedig a ariennir gan y Trysorlys. Nid yw'n cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant a chyfraniadau a dalwyd gan y Gweinidog. Mae'n cael ei gyfrifo gan ddefnyddio ffactorau prisio cyffredin y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Cyflog a hawliau pensiwn Aelodau'r Bwrdd

(Mae'r adran hon a'r tablau cysylltiedig isod wedi cael eu harchwilio)

Mae cyflog yn cynnwys cyflog gros; tâl perfformiad neu fonws; goramser; hawliau wedi'u cadw i bwysoliad Llundain neu lwfansau Llundain; lwfansau recriwtio a chadw; lwfansau swyddfa breifat ac unrhyw lwfans arall i'r graddau ei fod yn ddarostyngedig i drethiant y DU. Mae'r adroddiad hwn yn seiliedig ar daliadau cronedig a wnaed gan y Swyddfa ac felly wedi'u cofnodi yn y cyfrifon hyn.

Mae ffigurau cyflog yn cynnwys yr holl lwfansau sy'n daladwy gan yr Adran, ond mae'r hyn sy'n cyfateb i flwyddyn lawn yn cael ei gyfrifo'n net o lwfansau, bonysau a thaliadau ex gratia. Mae bonysau'n seiliedig ar lefelau perfformiad ac yn cael eu talu fel rhan o'r broses werthuso. Mae'r bonysau a gofnodwyd yn 2023-24 yn ymwneud â pherfformiad yn 2022-23 ac mae'r bonysau cymharol a gofnodwyd ar gyfer 2022-23 yn ymwneud â pherfformiad yn 2021-22.

Cafodd Aelodau'r Bwrdd eu cefnogi gan y Prif Swyddog Cyllid a Phennaeth y Gwasanaethau Corfforaethol sy'n mynychu holl gyfarfodydd y Bwrdd Adrannol a'r Pwyllgor Archwilio a Sicrwydd Risg.

Dangosir cyflogau, bonysau, buddiannau trethadwy mewn nwyddau a hawliau pensiwn Aelodau Bwrdd yn y tablau canlynol: -

Cyfanswm tâl unigol										
Swyddogion	Cyflog (£'000)		Taliadau bonws (£,000)		Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)		Buddion pensiwn i'r £1000 agosaf)2		Cyfanswm (£,000)	
	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23
Glynne Jones CBE, Cyfarwyddwr	100-105	95-100	dim	dim	dim	dim	29,000	-13,000	130-135	85-90
Geth Williams Dirprwy Gyfarwyddwr, Twf Rhanbarthol a Gwasanaethau Corfforaethol	80-85	75-80	dim	dim	dim	dim	24,000	-7,000	105-110	70-95
Sarah Jennings, Dirprwy Gyfarwyddwr, Swyddfa Breifat	100-105	95-100	0-5	5-10	dim	dim	40,000	15,000	140-145	120-125
Louise Parry, Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi (rhannu swydd â Kate Starkey hyd at 30 Medi 2023) †	65-70	45-50	0-5	dim	dim	dim	21,000	1,000	85-90	45-50
Kate Starkey, Dirprwy Gyfarwyddwr, Ysgrifenyddiaeth Bwrdd Pontio Dur Tata/ Port Talbot o 1 Hydref 2024 (Dirprwy Gyfarwyddwr Polisi, rhannu swydd â Louise Parry tan 30 Medi 2023) †	60-65	45-50	0-5	dim	dim	dim	40,000	-2,000	105-110	45-50
Dafydd Jones, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Wasg a Chyfathrebiadau	90-95	85-90	dim	dim	dim	dim	36,000	34,000	125-130	120-125

Nodiadau i'r tabl:

- Cyfrifir gwerth y buddion pensiwn a gronnydd yn ystod y flwyddyn fel (y cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn wedi'i luosi ag 20) a'r (cynnydd gwirioneddol mewn unrhyw gyfandaliad) llai (y cyfraniadau a wneir gan yr unigolyn). Nid yw'r cynnydd gwirioneddol yn cynnwys cynnydd oherwydd chwyddiant nac unrhyw gynnydd neu ostyngiad oherwydd trosglwyddo hawliau pensiwn.

Gwerthoedd negyddol - Aelod cyflog terfynol (clasurol/clasurol a mwy/premiwm) sydd wedi trosglwyddo i alffa. Cyfrifir pensiwn cyflog terfynol person mewn cyflogaeth drwy gyfeirio at ei gyflog a hyd ei wasanaeth. Bydd y pensiwn yn cynyddu o un flwyddyn i'r nesaf yn rhinwedd unrhyw gynnydd mewn cyflog yn ystod y flwyddyn. Lle nad oes codiad cyflog neu lle mae codiad cyflog bach, efallai na fydd y cynnydd mewn pensiwn oherwydd gwasanaeth ychwanegol yn ddigon i wrthbwysu'r cynnydd mewn chwyddiant - hynny yw, mewn termau real, gall gwerth y pensiwn ostwng, a dyna pam y mae'r gwerthoedd negyddol.

† Mae cyflogau cyfwerth ag amser llawn Louise Parry a Kate Starkey ar gyfer 2023-24 rhwng £80 mil a £85 mil (2022-23 £75 mil i £80 mil).

Cyfarwyddwyr Anweithredol

Tâl Cydnabyddiaeth	Cyflog ac eithrio bonws (gan gynnwys lwfansau (£'000))		Buddion mewn nwyddau (i'r £100 agosaf)		Cyfanswm (£'000)	
	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23	2023-24	2022-23
Kathryn Chamberlain OBE, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a'r Cyfarwyddwr Anweithredol Arweiniol o 1 Ionawr 2024	0-5	amh.	dim	amh.	0-5	amh.
Alison White, Cadeirydd y Pwyllgor Archwilio a'r Prif Gyfarwyddwr Anweithredol o 31 Rhagfyr 2023	5-10	10-15	dim	dim	5-10	10-15
Alun Evans CBE, Cyfarwyddwr Anweithredol	5-10	5-10	dim	dim	5-10	5-10

Buddion Pensiwn

Uwch Reolwyr	Pensiwn cronedig a chyfandaliad cysylltiedig ar oedran pensiwn ar 31 Mawrth 2024	Cynnydd gwirioneddol mewn pensiwn a chyfandaliad cysylltiedig ar oedran pensiwn 31 Mawrth 2024	CETV ar 31 Mawrth 2024	CETV ar 31 Mawrth 2023	Cynnydd/gostyngiad gwirioneddol mewn CETV
	£000	£000	£000	£000	£000
Glynne Jones CBE, Cyfarwyddwr	45 - 50 plus a lump sum of 125 - 130	0 - 2.5 plus a lump sum of 0	1143	1028	18
Geth Williams Dirprwy Gyfarwyddwr, Twf Rhanbarthol a Gwasanaethau Corfforaethol	30 - 35 plus a lump sum of 90 - 95	0 - 2.5 plus a lump sum of 0	845	758	16
Sarah Jennings, Dirprwy Gyfarwyddwr, Swyddfa Breifat	20-25	0-2.5	293	234	25
Louise Parry, Dirprwy Gyfarwyddwr, Polisi (rhannu swydd â Kate Starkey hyd at 30 Medi 2023)	15 - 20 plus a lump sum of 50 - 55	0- 2.5 plus a lump sum of 0	402	355	12
Kate Starkey, Dirprwy Gyfarwyddwr, Ysgrifenyddiaeth Bwrdd Pontio Dur Tata/ Port Talbot o 1 Hydref 2024 (Dirprwy Gyfarwyddwr Polisi, rhannu swydd â Louise Parry tan 30 Medi 2023)	25-30	0-2.5	466	400	27
Dafydd Jones, Dirprwy Gyfarwyddwr, y Wasg a Chyfathrebiadau	5-10	0 - 2.5	78	49	17

Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil

Darperir buddion pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. O 1 Ebrill 2015 cyflwynwyd cynllun pensiwn newydd ar gyfer gweision sifil – sef Cynllun Pensiwn Gweision Sifil ac Eraill neu **alffa**, sy'n darparu buddion yn seiliedig ar gyfartaledd gyrfa gydag oedran pensiwn arferol sy'n cyfateb i Oedran Pensiwn y Wladwriaeth yr aelod (neu 65 os yw'n uwch). O'r dyddiad hwnnw, roedd pob gwas sifil newydd, ynghyd â'r rhan fwyaf o'r bobl sydd eisoes mewn swydd, yn ymuno â chynllun **alffa**. Cyn hynny, roedd gweision sifil yn rhan o Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae gan gynllun PCSPS bedair adran: 3 sy'n rhoi buddion ar sail cyflog terfynol (**clasurol**, **premiwm** neu **clasurol a mwy**) gydag oed pensiwn arferol o 60; ac un sy'n rhoi buddion ar sail gyrfa gyfan (**nuvos**) gydag oed pensiwn arferol o 65.

Nid yw'r trefniadau statudol hyn wedi'u cyllido ac mae cost y buddion yn cael ei thalu gan swm a benderfynir drwy bleidlais gan y Senedd bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy dan y cynlluniau **clasurol**, **premiwm**, **clasurol a mwy**, **nuvos** ac **alffa** yn cael eu cynyddu'n flynyddol yn unol â deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Arhosodd aelodau sy'n rhan o'r prif gynllun pensiwn y gwasanaeth sifil a oedd o fewn 10 mlynedd o'u hoed pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn y cynllun pensiwn ar ôl 1 Ebrill 2015. Bydd y rhai sydd rhwng 10 mlynedd a 13 mlynedd a 5 mis o'u hoed pensiwn arferol ar 1 Ebrill 2012 yn newid i **alffa** rywbryd rhwng 1 Mehefin 2015 ac 1 Chwefror 2022. Oherwydd bod y Llywodraeth yn bwriadu dileu'r gwahaniaethu a nodwyd gan y llysoedd yn y ffordd y cyflwynwyd diwygiadau pensiwn 2015 ar gyfer rhai aelodau, disgwylir y bydd gan aelodau cymwys, maes o law, sydd â gwasanaeth perthnasol rhwng 1 Ebrill 2015 a 31 Mawrth 2022, hawl i wahanol fuddion pensiwn mewn perthynas â'r cyfnod hwnnw (a gallai hyn effeithio ar y Gwerthoedd Trosglwyddo sy'n Gyfwerth ag Arian Parod yn yr adroddiad hwn – gweler isod). Bydd buddion PCSPS pob aelod sy'n newid i gynllun **alffa** yn cael eu 'bancio', gyda'r rheini sydd â buddion cynt yn un o adrannau cyflog terfynol y PCSPS yn cael y buddion hynny ar sail eu cyflog terfynol pan fyddant yn gadael cynllun **alffa**. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd yn y PCSPS neu **alffa** – fel sy'n briodol. Os oes gan y swyddog fuddion yn PCSPS ac **alffa**, y ffigur a nodir yw gwerth cyfun eu buddion yn y ddau gynllun.) Gall aelodau sy'n ymuno o Hydref 2002 ymlaen ddewis naill ai'r trefniant buddion diffiniedig priodol neu gyfraniad wedi'i ddiffinio, pensiwn (prynu arian) gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn **partneriaeth**).

Mae cyfraniadau'r cyflogai'n gysylltiedig â chyflog ac maent yn amrywio rhwng 4.6% a 8.05% ar gyfer aelodau'r cynllun **clasurol**, **premiwm**, **clasurol a mwy**, **nuvos** ac **alffa**. Mae'r buddion yn y cynllun **clasurol** yn cronni ar gyfradd o 1/80fed o enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ogystal, telir cyfandaliad sydd gyfwerth â thair blynedd o bensiwn cychwynnol pan fydd cyflogai'n ymddeol. Gyda'r cynllun **premiwm**, mae'r buddion yn cronni ar gyfradd o 1/60fed o enillion pensiynadwy terfynol am bob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i **glasurol**, nid oes cyfandaliad awtomatig. Mae **Clasurol a Mwy** yn ei hanfod yn gynllun hybrid gyda buddion yng nghyswllt gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras fel y cynllun **Clasurol**, a buddion am wasanaeth ar ôl mis Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo fel yn y cynllun **Premiwm**. Gyda **nuvos**, mae'r aelod yn cronni pensiwn ar sail ei enillion pensiynadwy tra bo'n aelod o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) mae cyfrif pensiwn a enillwyd yr aelod yn cael ei gredydu gyda 2.3% o'i enillion pensiynadwy ym mlwyddyn honno'r cynllun ac mae'r pensiwn croniedig yn cael ei

gynyddu yn ôl deddfwriaeth Cynyddu Pensiynau. Mae'r buddion yn **alffa** yn cronni mewn ffordd debyg i **nuvos**, ond mae'r gyfradd gronni yn 2.32%. Ym mhob achos, gall aelodau ddewis rhoi rhan o'u pensiwn heibio (cyfnewid) i gael cyfandaliad hyd at y terfynau a bennir gan Ddeddf Cyllid 2004.

Mae cyfrif pensiwn y **bartneriaeth** yn drefniant pensiwn cyfraniadau galwedigaethol diffiniedig sy'n rhan o Mastertrust Legal & General. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol o rhwng 8% a 14.75% (yn dibynnu ar oed yr aelod). Nid oes raid i'r cyflogai gyfrannu, ond os bydd yn gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn talu swm cyfatebol hyd at derfyn o 3% o gyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.5% o gyflog pensiynadwy i dalu cost yswiriant buddion risg a ddarperir yn ganolog (marw yn y swydd ac ymddeol yn sgil salwch).

Y pensiwn cronedig a ddyfynnir yw'r pensiwn y mae gan yr aelod hawl i'w gael pan fydd yn cyrraedd oed pensiwn, neu'n syth ar ôl peidio â bod yn aelod gweithredol o'r cynllun os yw wedi cyrraedd oed pensiwn neu dros yr oedran hwnnw. 60 yw'r oedran pensiwn ar gyfer aelodau cynlluniau **clasurol**, **premiwm** a **chlasurol a mwy**, a 65 ar gyfer aelodau **nuvos**, a 65 oed neu Oed Pensiwn y Wladwriaeth, pa bynnag yw'r uchaf, ar gyfer aelodau cynllun **alffa**. (Mae'r ffigurau pensiwn a ddyfynnir ar gyfer swyddogion yn dangos y pensiwn a enillwyd ym Mhrif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil neu alffa – fel sy'n briodol. Os oes gan y swyddog fuddion yn y PCSPS ac alffa, mae'r ffigur a ddyfynnir yn gyfystyr â gwerth cyfunol y buddion yn y ddau gynllun, ond sylwer y gallai rhan o'r pensiwn hwnnw fod yn daladwy o oedrannau gwahanol.)

Mae manylion pellach am drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar gael yn www.civilservicepensionscheme.org.uk

Gwerth trosglwyddo sy'n cyfateb i arian parod (CETV)

Gwerth Trosglwyddo sy'n cyfateb i Arian Parod (CETV) yw gwerth buddion y cynllun pensiwn wedi'i gyfalafu a gronnwyd gan aelod ar adeg benodol. Buddion a gronnwyd gan yr aelod yw'r buddion a brisir ynghyd ag unrhyw bensiwn wrth gefn i briod sy'n daladwy o'r cynllun. CETV yw taliad a wneir gan gynllun neu drefniant pensiwn i sicrhau buddiannau pensiwn mewn cynllun pensiwn neu drefniant arall pan fydd yr aelod yn gadael cynllun ac yn dewis trosglwyddo'r buddiannau y mae wedi eu cronni yn ei gynllun blaenorol. Mae'r ffigurau pensiwn a nodir yn ymwneud â buddion y mae'r unigolyn wedi eu cronni o ganlyniad i gyfanswm ei aelodaeth yn y cynllun pensiwn, nid dim ond ei wasanaeth mewn swydd uwch y mae'r datgeliad yn berthnasol iddo.

Mae'r ffigurau'n cynnwys gwerth unrhyw fuddion pensiwn mewn cynllun neu drefniant arall y mae'r aelod wedi ei drosglwyddo i drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Maent hefyd yn cynnwys unrhyw fuddion pensiwn ychwanegol a gronnwyd i'r aelod o ganlyniad iddo'n prynu buddion pensiwn ychwanegol ar ei gost ei hun. Cyfrifir CETV yn unol â Rheoliadau Cynlluniau Pensiwn Galwedigaethol (Gwerthoedd Trosglwyddo) (Diwygio) 2008 ac nid yw'n ystyried unrhyw ostyngiad gwirioneddol neu bosibl i fuddion o ganlyniad i Dreth Lwfans Oes a allai fod yn daladwy pan gymerir buddion pensiwn.

Y gwir gynnydd yng ngwerth y CETV

Mae hyn yn adlewyrchu'r cynnydd yn y CETV sy'n cael ei ariannu gan y cyflogwr. Nid yw'n cynnwys cynnydd yn y pensiwn cronedig oherwydd chwyddiant, cyfraniadau'r cyflogai (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddion a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniant pensiwn arall) ac mae'n defnyddio ffactorau prasio cyffredin y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod.

Lluosrifau Tâl

(Mae'r adran hon a'r tablau cysylltiedig isod wedi cael eu harchwilio)

Mae'n ofynnol i gyrff adrodd ddatgelu'r berthynas rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog mwyaf yn eu sefydliad â thâl chwarterel isaf, canolrifol a chwarterel uchaf gweithlu'r sefydliad.

Taliadau band y cyfarwyddwr â'r tâl uchaf yn y Swyddfa ym mlwyddyn ariannol 2023-24 oedd £100 mil - £105 mil (2022-23, £95 mil - £100 mil) (Gweler y tabl cyfanswm tâl unigol). Roedd hyn 2.3 gwaith (2022-23, 2.1 gwaith) yn fwy na thâl canolrifol y gweithlu, a oedd yn £44,498 (2022-23, £45,647). Roedd elfen gyflog y canolrif yn £44,498.

Roedd gweithredu dyfarniad cyflog yr Adran yn 2023-24 wedi cynyddu tâl cyfartalog staff, gyda'r gymhareb rhwng tâl y cyfarwyddwyr sy'n cael y tâl uchaf a'r gymhareb cyflog canolrifol wedi codi .2 o'i gymharu â 2022-23.

Yn 2023-24, ni chafodd yr un (2022-23, 1) aelod o staff daliadau (cyflog, lwfansau a bonysau) mwy na'r cyfarwyddwr sy'n cael y cyflog uchaf. Roedd y taliadau'n amrywio o £22,940 i £104,000 (2022-23 £25,475 i £106,000).

Roedd newid o 5.5% yng nghyflog a lwfans y cyfarwyddwr sy'n cael y tâl uchaf. Roedd hyn oherwydd dyfarniad cyflog yr Uwch Wasanaeth Sifil. Ni chafodd y cyfarwyddwr â'r cyflog uchaf fonws yn 2023-24 (2022-23 Dim).

Ar gyfer staff yr endid yn ei gyfanrwydd, yr amcangyfrif o newid canrannol cyfartalog o'r flwyddyn ariannol flaenorol o ran cyflog a lwfansau oedd 9.9% a'r newid canrannol mewn taliadau perfformiad a thaliadau bonws oedd -16%.

Mae'r gymhareb rhwng tâl y cyfarwyddwr sy'n cael y tâl uchaf a thâl a buddion y cyflogai ar y 25ain canradd a 75 canradd cyflog a buddion cyflogeion yr endid ar gyfer y flwyddyn ariannol i'w gweld yn y tabl isod.

Y tâl chwarterel isaf (sy'n cynrychioli 25ain canradd y dosbarthiad llinol) oedd £32,930 (elfen gyflog hyn oedd £32,930) a'r tâl chwarterel uchaf (sy'n cynrychioli 75ain canradd y dosbarthiad llinol) oedd £61,671 (elfen gyflog hyn oedd £61,671). Mae cyfanswm cyflog a buddion ar gyfer y chwarterel canolrifol, y chwarterel isaf a'r chwarterel uchaf yr un fath â'r elfen gyflog.

Mae'r cyfanswm tâl yn cynnwys cyflog, tâl seiliedig ar berfformiad heb ei gyfuno, a buddion o fath arall. Nid yw'n cynnwys taliadau diswyddo, cyfraniadau pensiwn y cyflogwr na gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian pensiynau.

Tabl i ddangos y tâl a'r gymhareb canolrifol, 25ain canradd a'r 75ain canradd yn erbyn band y Cyfarwyddwr sy'n cael y tâl uchaf yn Swyddfa Cymru.

Disgrifiad	2023-24	2022-23
Band cyfanswm tâl y Cyfarwyddwr sy'n cael y tâl uchaf (£000)	£100k to £105k	£95k to £100k
Tâl canolrifol (£)	44,498	45,647
Cymhareb	2.3	2.1
25ain canradd tâl (£)	32,930	33,090
Cymhareb	3.1	2.9
75ain canradd tâl (£)	61,671	55,863
Cymhareb	1.7	1.7

lawndal am gollu swydd

(Mae'r adran hon wedi bod yn destun archwiliad)

Ni adawodd yr un aelod o staff Swyddfa Cymru o dan delerau Ymadael yn Wirfoddol yn 2023-24 na 2022-23.

Gweinidogion

(Mae'r adran hon wedi bod yn destun archwiliad)

Gadawodd y Gweinidog, Dr James Davies AS ei swydd ar 13 Tachwedd 2023. Cafodd daliad diswyddo o £5,593 yn unol ag adran 4 o Ddeddf Pensiynau a Chyflogau Gweinidogion ac eraill 1991.

Yn 2022-23, gadawodd y Gwir Anrhydeddus Simon Hart AS a'r Gwir Anrhydeddus Syr Robert Buckland KBE CB AS y Swyddfa ar 6 Gorffennaf 2022 a 25 Hydref 2022. Cafodd y ddau daliad diswyddo o £16,876 yn unol ag adran 4 o Ddeddf Pensiynau a Chyflogau Gweinidogion ac eraill 1991.

Adroddiad Staff

Costau Staff

(Mae'r adran hon a'r tablau cysylltiedig isod wedi cael eu harchwilio)

Dangosir gwariant Swyddfa Cymru ar staff yn ystod 2023-24 yn y tabl isod: -

				'31 Mawrth 2024	'31 Mawrth 2023
	Staff Parhaol	Eraill	Gweinidogion	Cyfanswm	Cyfanswm
	'£000	'£000	'£000	'£000	'£000
Cyfolgau wythnosol a misol	2,777	29	94	2,900	2,723
Costau nawdd cymdeithasol	265	-	10	275	274
Costau penswim eraill	625	-	-	625	595
Cyfanswm y Costau	3,667	29	104	3,800	3,592

Mae Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS) a'r Cynllun Pensiwn Gweision Sifil ac Eraill (CSOPS) – a elwir yn 'alpha' yn gynlluniau buddion diffiniedig sawl-cyflogwr nas cyllidir ond ni all (mewn nod enw'r cyflogwr) nodi ei chyfran o'r asedau a'r rhwymedigaethau sy'n sail iddo. Roedd Actiwari'r Cynllun yn prisio'r PCSPS ar 31 Mawrth 2016. Mae manylion ar gael yng nghyfrifon adnoddau Swyddfa'r Cabinet: Pleidlais Blwydd-daliadau Sifil.

Ar gyfer 2023-24, roedd cyfraniadau pensiwn cyflogwr o £625 mil (2022-23: £595 mil) yn daladwy i'r PCSPS ar un o bedair cyfradd yn yr ystod 26.6% i 30.3% (2021-22: 26.6% i 30.3%) o gyflog pensiynadwy, yn seiliedig ar fandiau cyflog. Bydd Actiwari'r Cynllun yn adolygu cyfraniadau cyflogwyr, fel arfer bob pedair blynedd yn dilyn prisiad llawn o'r cynllun. Pennir cyfraddau'r cyfraniadau i gwrdd â chost buddiannau sy'n cronni yn ystod 2023-24 i'w talu pan fydd yr aelod yn ymddeol ac nid y buddion a delir yn ystod y cyfnod hwn i rai sydd eisoes yn bensiynwyr.

Gall cyflogeion ddewis agor cyfrif pensiwn partneriaeth, pensiwn rhanddeiliaid gyda chyfraniad gan y cyflogwr. Talwyd cyfraniadau cyflogwyr o £Dim (2021-22 £Dim) i un neu fwy o'r panel o dri darparwr pensiwn rhanddeiliaid penodedig. Mae cyfraniadau'r cyflogwr yn seiliedig ar oedran, ac maent yn amrywio o 8% i 14.75%. (2021-22: 8.0% i 14.75%)

Mae cyflogwyr hefyd yn rhoi cyfraniad sy'n cyfateb i gyfraniadau'r cyflogeion hyd at 3% o enillion pensiynadwy. Yn ogystal, roedd cyfraniadau'r cyflogwr o £Dim (2022-23 £Dim) sef 0.5% o gyflog pensiynadwy, yn daladwy i'r PCSPS i dalu am gost darparu

buddion cyfandaliadau yn y dyfodol ar ôl marw yn y swydd neu ymddeoliad ar sail afiechyd ymysg y gweithwyr hyn.

Y cyfraniadau sy'n ddyledus i'r darparwyr pensiynau partneriaeth ar ddyddiad y fantolen oedd £Dim (2022-23 £Dim). Y cyfraniadau a dalwyd ymlaen llaw ar y dyddiad hwnnw oedd £Dim. Ni chafwyd unrhyw ymddeoliadau yn ystod 2023-24 ar sail iechyd gwael. (2023-23: Dim)

Nifer y staff

(Mae'r adran hon a'r tablau cysylltiedig isod wedi cael eu harchwilio)

Roedd cyfartaledd nifer y staff cyfwerth ag amser llawn a gyflogyd yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	31 Mawrth 2024	31 Mawrth 2023
Staff parhaol	47	49
Eraill	0	0
Gweinidogion	2	2
Cynghorwyr Arbennig*	2	2.2
Cyfanswn	51	53.2

* Cymerwyd niferoedd cynghorwyr arbennig ar 31 Mawrth 2024.

Mae Cynghorwyr Arbennig yn weision sifil dros dro. Er mwyn gwella effeithlonrwydd, mae gweinyddiaeth costau staff yr holl Gynghorwyr Arbennig ar draws y Llywodraeth yn cael ei reoli gan Swyddfa'r Cabinet, gyda'r gyllideb gyfatebol yn cael ei throsglwyddo. Felly, adroddir ar gostau Cynghorwyr Arbennig yn Adroddiad a Chyfrifon Blyneddol Swyddfa'r Cabinet. Mae Cynghorwyr Arbennig yn dal i gael eu cyflogi gan Adran y Gweinidog sy'n eu penodi.

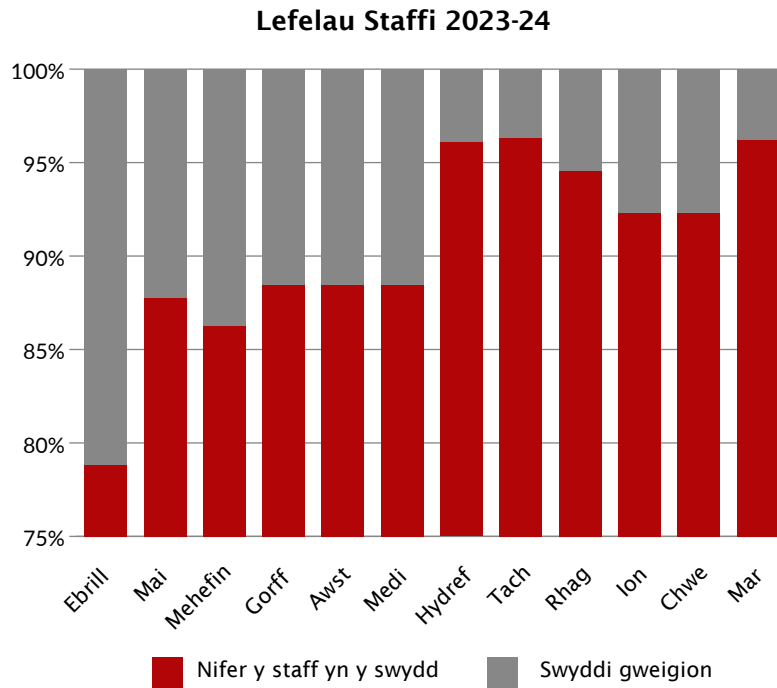
Yn unol â Deddf Diwygio Cyfansoddiadol a Llywodraethu 2010 a'r Contract Enghreifftiol ar gyfer Cynghorwyr Arbennig, daw penodiad Cynghorydd Arbennig i ben yn awtomatig pan fydd y Gweinidog sy'n penodi yn gadael ei swydd. Nid oes gan Gynghorwyr Arbennig hawl i gyfnod rhybudd ond maent yn cael buddion terfynu cytundebol i wneud iawn am hyn.

Mae buddion terfynu yn seiliedig ar hyd gwasanaeth ac wedi'u capio ar gyflog chwe mis. Os bydd Cynghorydd Arbennig yn dychwelyd i weithio i Lywodraeth EF ar ôl cael taliad diswyddo, mae'n rhaid ad-dalu'r taliad, llai didyniad yn lle cyflog am y cyfnod hyd nes y bydd yn dychwelyd. Mae costau terfynu ar gyfer Cynghorwyr Arbennig yn cael eu hadrodd yn Adroddiad a Chyfrifon Blyneddol Swyddfa'r Cabinet.

Nid yw Swyddfa Cymru erioed wedi cyflogi staff yn uniongyrchol. Mae'n parhau i dderbyn gwasanaethau cyflogaeth gan y Weinyddiaeth Gyfiawnder sy'n neilltuo staff i ni.

Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn rhwym wrth Egwyddorion Recriwtio Comisiynwyr y Gwasanaeth Sifil ac mae staff yn cael eu recriwtio ar ein rhan drwy gystadleuaeth deg ac agored. Yn y gorffennol rydym wedi bod yn llawer mwy dibynnol ar fenthyciadau gan adrannau eraill y Llywodraeth, ond erbyn hyn mae'r trefniant hwn yn berthnasol i lai na phum aelod o staff.

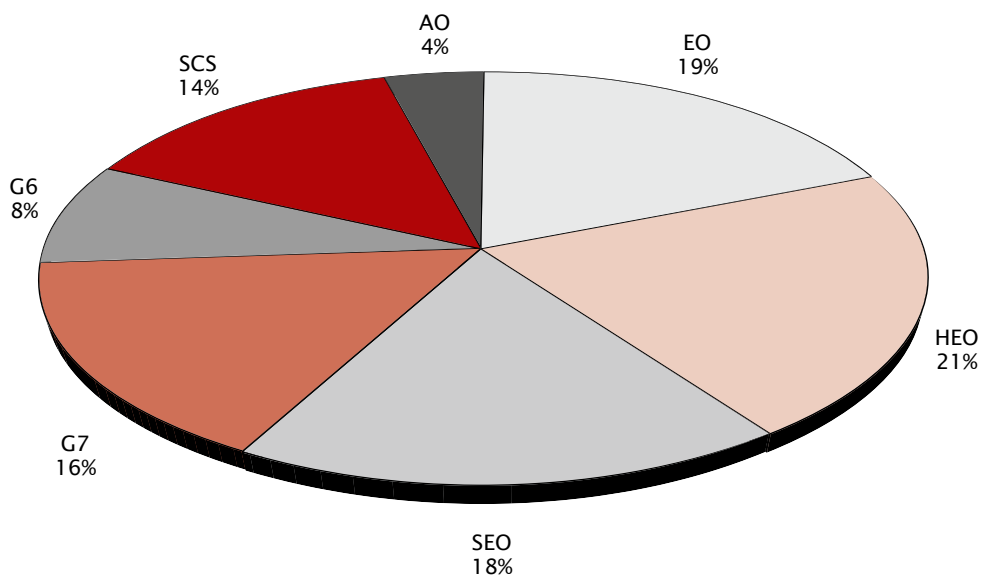
Dangosir dadansoddiad misol o'r lefelau staffio parhaol (fel canran o'r nifer a ddyrannwyd i ni) yn y siart isod:

Roedd gan Swyddfa Cymru 51 aelod staff erbyn diwedd cyfnod adrodd blwyddyn ariannol 2023-24. Roedd trosiant staff yn ystod y flwyddyn oddeutu 25%.

Dangosir dadansoddiad o'r staff yn ôl gradd y gwasanaethau sifil yn y siart isod:

% Gradd y Staff 31 Mawrth 2024

Adrodd am gynlluniau Gwasanaeth Sifil a chynlluniau iawndal eraill - pecynnau ymadael

(Gwybodaeth wedi'i harchwilio)

Nid oedd unrhyw becynnau ymadael y Gwasanaeth Sifil yn 2023-24 na 2022-23.

Rheoliadau Undebau Llafur (Gofynion Cyhoeddi Amser Cyfleuster) 2017 (Offerynnau Statudol 328)

Nid yw'r Rheoliadau Amser Cyfleuster Undeb Llafur yn berthnasol i Swyddfa Cymru gan nad ydym yn gyflogwr. Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder, fel y cyflogwr, yn darparu cynrychiolaeth undeb llafur i staff.

Uwch Wasanaeth Sifil

Ar 31 Mawrth 2024, roedd chwech o bobl mewn pum swydd uwch was sifil barhaol yn Swyddfa Cymru ac un unigolyn yn dal swydd uwch wasanaeth sifil dros dro.

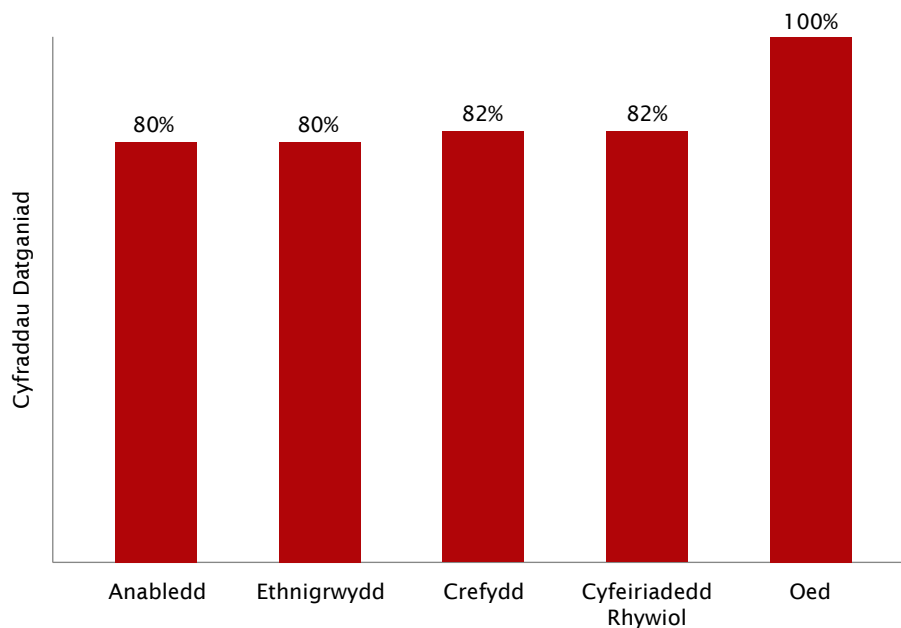
Staff Parhaol mewn swyddi ar lefel yr Uwch Wasanaeth Sifil	Mawrth 2024	Mawrth 2023
Canran menywod	50%	50%
Canran menywod ym Mand Cyflog 2 ac uwch	0%	0%
Canran Pobl Dduon a Lleiafrifoedd Ethnig (BAME) a ddatgelwyd	0%	0%
Canran y staff Anabl a ddatgelwyd	0%	0%

Cydraddoldeb ac Amrywiaeth

Caiff nodweddion personol eu cofnodi drwy system Adnoddau Dynol y Weinyddiaeth Gyfiawnder, lle caiff staff eu hannog i wneud datganiadau personol yn wirfoddol yn rheolaidd drwy gydol y flwyddyn.

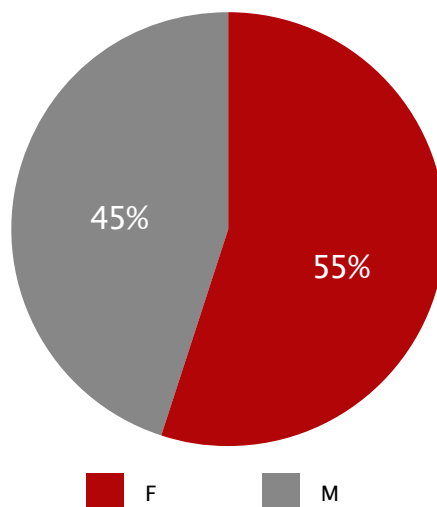
Mae cyfraddau ymateb sy'n dangos canrannau'r staff sydd wedi diweddarau eu cofnod Adnoddau Dynol yn wirfoddol ar gyfer pob nodwedd, ar 31 Mawrth 2024, i'w gweld yn y siart isod:

Canran y Staff sydd wedi datagran 31 Mawrth 2024

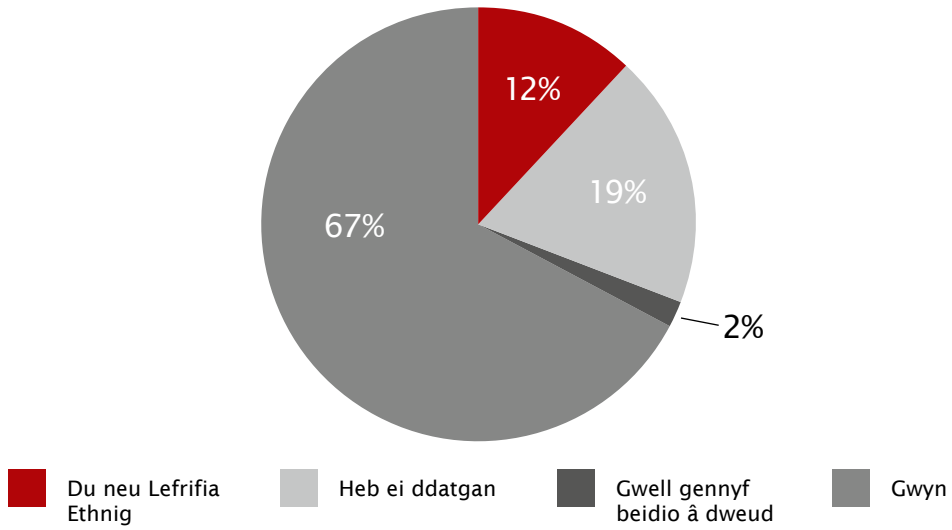

Mae'r siartiau isod yn dangos y proffil rhywedd, ethnigrwydd ac oed, ar sail data Adnoddau Dynol ar 31 Mawrth 2024.

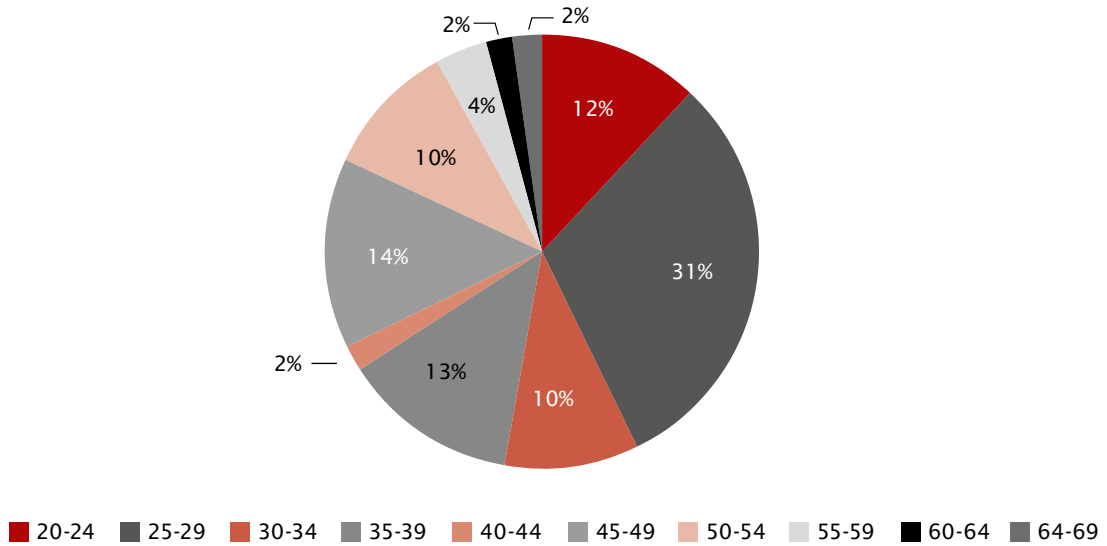
Proffil Rhyw ar 31 Mawrth 2024

Profil Ethnigrwydd 31 Mawrth 2024

Proffi Oedran ar 31 Mawrth 2024

O ran Cyfeiriadedd Rhywiol, Anabledd a Chrefydd a Chred, mae ein data yn ymwneud â llai na phump o staff ac i sicrhau eu bod nhw'n gallu aros yn ddienw, ni fydd dadansoddiad pellach o'r data hwn yn cael ei gyhoeddi.

Cyflogi pobl anabl

Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder yn cymryd rhan yn y Cynllun Cyflogwyr Hyderus o ran Anabledd ac yn cynnig y Cynllun Gwarantu Cyfweliad (GIS) i ymgeiswyr sy'n ystyried eu hunain yn anabl.

Mae'r Weinyddiaeth Gyfiawnder fel y cyflogwr yn defnyddio ceisiadau dienw fel rhan o'i phroses recriwtio i leihau rhagfarn ddiarwybod.

Materion eraill sy'n ymwneud â Lles ym maes lechyd

1.8 oedd nifer cyfartalog y diwrnodau gwaith a gollwyd (AWDL) oherwydd salwch staff ar gyfer blwyddyn galendr 2023. Mae hyn gryn dipyn yn is na chyfartaledd CS (8.1).

Mae Swyddfa Cymru yn cymryd rhan mewn digwyddiadau Lles a drefnir ar y cyd â Grŵp Llywodraethu ehangach y DU, ac rydym wedi cynnig hyfforddiant Cymorth Cyntaf lechyd Meddwl i'n staff.

Hawliau Dynol ac Atal Caethwasiaeth

Mae Swyddfa Cymru wedi ymrwymo i barchu hawliau dynol ac mae wedi'i chynnwys yn Natganiad Atal Caethwasiaeth y Weinyddiaeth Gyfiawnder.

Gwariant ar staff ymgynghorol a staff dros dro

Roedd y gwariant ar ymgynghori yn 2023-24 yn ddim. (2022-23 £dim).

Cyfanswm y gwariant ar staff dros dro yn 2023-24 oedd £29,046 (2022-23 £3,920). Defnyddiodd Swyddfa Cymru staff dros dro i lenwi swyddi gwag.

Apwyntiadau oddi ar y Gyflogres

Yn 2023-24 nid oedd gan Swyddfa Cymru unrhyw benodiadau oddi ar y gyflogres am fwy na £245 y diwrnod ac am gyfnod o chwe mis neu fwy. (2022-23 dim)

Arolwg Ymgysylltu â Staff

Roedd ein mynegai ymgysylltu cyffredinol yn 71% yn 2023, sef ein sgôr uchaf erioed. Gwnaethom sgorio'n gyson uwch na Meincnod y Gwasanaeth Sifil.

Y Gymraeg

Mae gan Swyddfa Cymru ei Chynllun Iaith Gymraeg ei hun ac mae'n adrodd yn flynyddol i Gomisiynydd y Gymraeg ar berfformiad yn erbyn y targedau a bennir yn y Cynllun.

Rydym yn sicrhau bod cyfran resymol o staff yn cael eu recriwtio sydd â gallu dwyieithog. Mae'r staff hyn yn gallu ymateb i ymholiadau ffôn a gohebiaeth ysgrifenedig yn Gymraeg, pan fo angen.

Rydym yn cydnabod pwysigrwydd y Gymraeg yn ein gwaith o ddydd i ddydd, ac yn darparu hyfforddiant ac arweiniad i staff yn unol â hynny.

Ar 31 Mawrth 2024: Roedd chwe aelod o staff wedi datgan eu bod yn rhugl o ran gwrando, darllen a siarad Cymraeg (2022-23, pump). Roedd pump o'r chwe aelod staff hyn hefyd yn rhugl yn ysgrifenedig (2022-23 pedwar).

Glynne Jones CBE
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2024

Atebolrwydd Seneddol ac adroddiad archwilio

Mae'r wybodaeth hon wedi cael ei harchwilio.

Datganiad am Alldro yn erbyn Cyflenwad Seneddol (SOPS)

Yn ogystal â'r datganiadau sylfaenol a baratowyd o dan IFRS, mae Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth (FRoM) yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Cymru baratoi Datganiad Cyflenwad Seneddol a nodiadau ategol.

Mae'r SOPS a'r nodiadau cysylltiedig wedi'u harchwilio, fel y nodir yn Nhystysgrif ac Adroddiad y Rheolydd a'r Archwilydd Cyffredinol i'r Tŷ Cyffredin.

Mae'r SOPS yn ddatganiad atebolrwydd allweddol sy'n dangos, yn fanwl, sut mae endid wedi gwario o'i gymharu ag Amcangyfrif y Cyflenwad. Cyflenwi yw'r sefyllfa ariannol (at ddibenion adnoddau a chyfalaf) ac arian parod (a gaiff ei dynnu'n bennaf o'r Gronfa Gyfunol), y mae'r Senedd yn rhoi awdurdod statudol i endidau ei ddefnyddio. Mae'r Amcangyfrif yn nodi cyflenwad, ac mae'r Senedd yn pleidleisio arno ar ddechrau'r flwyddyn ariannol.

Petai endid yn mynd dros y terfynau a osodwyd yn Amcangyfrif y Cyflenwad, sef y terfynau rheoli, bydd ei gyfrifon yn derbyn barn amodol.

Mae fformat y SOPS yn adlewyrchu Amcangyfrifon y Cyflenwad a gyhoeddwyd ar gov.uk, er mwyn galluogi tynnu cymhariaeth rhwng yr hyn mae'r Senedd yn ei gymeradwyo a'r alldro terfynol.

Mae'r SOPS yn cynnwys tabl cryno, sy'n nodi perfformiad yn erbyn y terfynau rheoli mae'r Senedd wedi pleidleisio arnynt, yr arian a wariwyd (mae cyllidebau'n cael eu llunio ar sail cronïadau ac felly ni fydd alldro yn cyd-fynd yn union â'r arian a wariwyd) a gweinyddu.

Mae'r nodiadau ategol yn nodi'r canlynol: Alldro yn ôl llinell Amcangyfrif, gan ddarparu dadansoddiad manylach (nodyn 1); cysoni alldro â gwariant gweithredol net yn y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, i gysylltu'r SOPS â'r datganiadau ariannol (nodyn 2); cysoni'r alldro â'r gofyniad arian parod net (nodyn 3); a dadansoddi'r incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol (nodyn 4).

Mae'r SOPS a'r Amcangyfrifon yn cael eu llunio yn erbyn y fframwaith cyllidebu, sy'n debyg i IFRS ond yn wahanol iddo. Ceir dealltwriaeth o'r fframwaith cyllidebu ac esboniad o dermau allweddol ar dudalen 25 yn adran adolygiad ariannol yr adroddiad perfformiad. Mae rhagor o wybodaeth am y Fframwaith Gwario Cyhoeddus a'r rhesymau pam mae rheolau cyllidebu yn wahanol i IFRS ar gael ym mhennod 1 y Canllawiau ar Gyllidebu Cyfunol, sydd ar gael ar gov.uk.

Mae SOPS yn rhoi darlun manwl o berfformiad ariannol, ar ffurf y pleidleisir arni ac a gydnabyddir gan y Senedd. Mae'r adolygiad ariannol, yn yr Adroddiad Perfformiad, yn darparu trafodaeth gryno ar alldro yn erbyn yr amcangyfrif fel cyflwyniad i ddatgeliadau'r SOPS.

Crynodeb o Alldro Adnoddau a Chyfalaf 2023-24 (darparwyd yr holl ffigurau mewn £000s)

Math o Wariant	SOPS Nodyn	2023-24						2023-24		2023-24		2022-23
		Alldro			Amcangyfrif			Alldro v Amcangyfrif arbedion (gormodedd)		Alldro'r Flwyddyn Flaenorol		
		Pleidleisi-wyd	Heb ei bleidleisio	Cyfanswm	Pleidleisi-wyd	Heb ei bleidleisio	Cyfanswm	Pleidleisi-wyd	Cyfanswm	Pleidleisi-wyd	Cyfanswm	Cyfanswm
£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000	£000		
Terfyn Gwariant Adrannol												
Adnoddau	1.1	5,585	-	5,585	5,896	-	5,896	311	311	5,320		
Cyfalaf	1.2	(1,050)	-	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	34	39		
Cyfanswm		4,535	-	4,535	4,880	-	4,880	345	345	5,359		
Gwariant a Reolir yn Flynyddol												
Adnoddau	1.1	-	-	-	20	-	20	20	20	-		
Cyfalaf	1.2	-	-	-	-	-	-	-	-	-		
Cyfanswm		-	-	-	20	-	20	20	20	-		
Cyfanswm y Gyllideb												
Adnoddau		5,585	-	5,585	5,916	-	5,916	331	331	5,320		
Cyfalaf		(1,050)	-	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	34	39		
Cyfanswm Gwariant y Gyllideb		4,535	-	4,535	4,900	-	4,900	365	365	5,359		
Gwariant Anghyllidebol		21,665,431	-	21,665,431	22,108,858	-	22,108,858	443,427	443,427	19,687,123		
Cyfanswm y Gyllideb ac Anghyllidebol		21,669,966	-	21,669,966	22,113,758	-	22,113,758	443,792	443,792	19,692,482		

Y ffigurau yn y darnau sydd wedi'u hamlinellu gyda llinell drwchus yw'r terfynau rheoli a bleidleisiwyd gan y Senedd. Edrychwch ar lawlyfr Amcangyfrifon y Cyflenwad, sydd ar gael ar gov.uk, i gael rhagor o fanylion am y terfynau rheoli a bleidleisiwyd gan y Senedd.

Gofyniad arian parod net 2023-24 holl ffigurau wedi'u cyflwyno mewn £000's

	Eitem	SOPS Nodyn	Alldro	Amcangyfrif	Alldro o'igymharu agz Amcangyfrif arbediad/ (dros ben)	Cyfanswm Alldro'r Flwyddyn Flaenorol 2022-23
Gofyniad arain parod net		3	21,670,131	22,114,647	444,516	19,948,361

Costau gweinyddu 2023-24

	Math o Variant	SOPS Nodyn	Alldro	Amcangyfrif	Alldro o'igymharu agz Amcangyfrif arbediad/ (dros ben)	Cyfanswm Alldro'r Flwyddyn Flaenorol 2022-23
Costau gweinyddu		1.1	5,555	5,835	280	5,887

Er nad yw'n derfyn y pleidleisir arno ar wahân, bydd unrhyw achos o beidio â chydymffurfio â'r gyllideb weinyddu hefyd yn arwain at bleidleisio swm dros ben.

Nodiadau i'r Datganiad o Alldro yn erbyn Cyflenwad Seneddol 2023-24 (£000's)

SOPS1 Manylion alldro, fesul Llinell Amcangyfrif

SOPS1.1 Dadansoddiad o'r alldro fesul llinell Amcangyfrif

Math o Wariant (Adnoddau)	Adnoddau Alldro						Cyfanswm	Amcangyfrif			Alldro o'i gymharu ag Amcangyfrif rbedion/ (dros ben)	Flwyddyn Flaenrol Alldro Cyfanswm 2022-23
	Gweinyddu			Rhaglen				Cyfanswm	Trosglwyddiad	Cyfanswm yn cynnwys trosglwyddiadau		
	Gros	Incwm	Net	Gros	Incwm	Net						
Gwariant o fewn Terfynau Gwariant Adrannol (DEL)												
Gwariant a Bleidleisiwyd												
A - Swyddfa Cymru	5,555	-	5,555	30	-	30	5,585	5,896	-	5,896	311	5,320
Cyfanswm y DEL a bleidleisiwyd	5,555	-	5,555	30	-	30	5,585	5,896	-	5,896	311	5,320
Cyfanswm y gwariant yn y DEL	5,555	-	5,555	30	-	30	5,585	5,896	-	5,896	311	5,320
Gwario mewn Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)												
B - Darpariaethau ac Amhariadau								20	-	20	20	-
Cyfanswm y AME a bleidleisiwyd	-	-	-	-	-	-	-	20	-	20	20	-
Cyfanswm y gwariant yn y AME	-	-	-	-	-	-	-	20	-	20	20	-
Gwariant Heb fod yn y Gyllideb												
C - Grant yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru	-	-	-	18,899,931	-	18,899,931	18,899,931	19,343,358	-	19,343,358	443,427	17,209,376
D - Talu Cyfraddau Treth Incwm Cymru i Gronfa Gyfunol Cymru	-	-	-	2,765,500	-	2,765,500	2,765,500	2,765,500	-	2,765,500	-	2,477,747
Cyfanswm y Gwariant Anghyllidebol	-	-	-	21,665,431	-	21,665,431	21,665,431	22,108,858	-	22,108,858	443,758	19,687,123
Cyfanswm Adnoddau	5,555	-	5,555	21,665,461	-	21,665,461	21,671,016	22,114,774	-	22,114,774	443,758	19,692,443

SOPS1.2 Dadansoddiad o'r alldro cyfalaf fesul llinell Amcangyfrif (£000's)

Math o Wariant (Cyfalaf)	Alldro			Amcangyfrif			Alldro o'i gymharu ag Amcangyfrif o'r arbedion	Y Flwyddyn Flaenorol Alldro 2022-23
	Gros	Incwm	Net	Cyfanswm	Trosglwyddiadau	Cyfanswm yn ynnwys		
Gwariant o fewn Terfynau GwariantADRannol (DEL)								
Gwariant a Bleidleisiwyd								
A - Cyfalaf	-	(1,050)	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	39
Cyfanswm y DEL a Bleidleisiwyd	-	(1,050)	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	39
Cyfanswm y gwariant yn y DEL	-	(1,050)	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	39
Cyfanswm Cyfalaf	-	(1,050)	(1,050)	(1,016)	-	(1,016)	34	39

Mae'r colofnau cyfanswm Amcangyfrif yn cynnwys trosglwyddiadau. Trosglwyddiadau yw ailddyrranu darpariaeth yn yr Amcangyfrifon heb fod angen awdurdod seneddol (am nad yw'r Senedd yn pleidleisio i lefel manyldeb o'r fath ac yn dirprwyo i Drysorlys EM), mae rhagor o wybodaeth am drosglwyddiadau yn Llawlyfr Amcangyfrifon y Cyflenwad, sydd ar gael ar gov.uk

Mae'r golofn alldro o'i gymharu ag amcangyfrif yn seiliedig ar y cyfanswm gan gynnwys trosglwyddiadau. Mae'r cyfanswm amcangyfrif cyn trosglwyddiadau wedi cael ei gynnwys fel bod defnyddwyr yn gallu cysylltu'r amcangyfrif yn ôl â'r Amcangyfrifon a gyflwynwyd gerbron y Senedd.

SOPS2 Cysoni'r alldro â'r gwariant gweithredu net

Eitem	Cyfeirnod	Y Flwyddyn Flaenoro Cyfanswm Alldro 2022-23	
		Cyfanswm alldro £000	Cyfanswm Alldro 2022-23 £000
Cyfanswm alldro adnoddau	SOPS 1.1		
Cyllidebt		5,585	5,320
Anghyllidebol		21,665,431	19,687,123
Cyfanswm		21,671,016	19,692,443
Gwariant Gweithredu Net yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr	SOCNE	21,671,016	19,692,443

Fel y nodwyd yn y cyflwyniad i'r Datganiad Alldro yn erbyn y Cyflenwad Seneddol (SOPS), caiff alldro a'r Amcangyfrifon eu llunio yn erbyn y fframwaith cyllidebu, sy'n debyg i Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) ond sy'n wahanol iddyn. Felly, mae'r cysoniad hwn yn pontio'r alldro adnoddau â'r gwariant gweithredu net, ac yn cysylltu'r SOPS â'r datganiadau ariannol.

SOPS3 Cysoni'r Alldro Adnoddau Net â'r Gofyniad Arian Parod Net

Eitem	Reference	Cyfanswm alldro	Amcangyfrif	Aldro o'i gymharu ag arbediad/ (dros ben)
		£000	£000	£000
Cyfanswm alldro Adnoddau	SOPS1.1	21,671,016	22,114,774	443,758
Cyfanswm alldro Cyfalaf	SOPS1.2	(1,050)	(1,016)	34
<i>Adjustments to remove non-cash items:</i>				
Dibrisiant		(277)	(427)	(150)
IFRS 16 Addasu Prydles		1,050	1,046	(4)
Eitemau anariannol eraill		(50)	(42)	8
<i>Addasiadau i adlewyrchu symudiadau mewn balansau gweithio:</i>				
Cynnydd/(gostyngiad) mewn symiau derbyniadwy		(121)	-	121
Cynnydd/(gostyngiad) mewn symiau taladwy		(537)	-	537
Cynnydd/(gostyngiad) mewn symiau credydwy		100	312	212
Cyfanswm		165	889	724
Gofyniad arian parod net		21,670,131	22,114,647	444,516

Fel y nodwyd yn y cyflwyniad i'r SOPS uchod, mae alldro a'r Amcangyfrifon yn cael eu llunio yn erbyn y fframwaith cyllidebu, ac nid ar sail arian parod. Felly, mae'r cysoniad hwn yn pontio'r alldro adnoddau a chyfalaf â'r gofyniad arian parod net.

SOPS4 Swm o incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol

SOPS4.1 Dadansoddiad o'r Incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol

Yn ychwanegol at incwm a gedwir gan yr adran mae'r incwm a ganlyn yn daladwy i'r Gronfa Gyfunol.(derbyniadau arian parod wedi'u dangos mewn print italig).

Eitem	Alldro		Blaenorol Blwyddyn 2021-22	
	Croniadau	Sail arian parod	Croniadau	Sail arian parod
	£000	£000	£000	£000
Incwm gweithredu y tu allan i gwmpas yr Amcangyfrif				
Arian trydydd parti	1	1	-	-
Cyfanswm yr Incwm sy'n daladwy i'r Gronfa Gyfunol	1	1	-	-

SOPS 4.2 Incwm Cronfa Gyfunol

Nid yw incwm y Gronfa Gyfunol a ddangosir yn nodyn 4.1 yn cynnwys unrhyw symiau a gasglwyd gan Swyddfa Cymru pan oedd yn gweithredu fel asiant i'r Gronfa Gyfunol yn hytrach na phrif bartner. Y symiau a gasglwyd fel asiant i'r Gronfa Gyfunol (sydd fel arall wedi'u heithrio o'r datganiadau ariannol hyn) yw:

Dangosir yr incwm a gasglwyd gan Lywodraeth Cymru ac sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyfunol yn y tabl isod

	Alldro Cyfanswm	Y Flwyddyn Flaenorol Alldro 2022-23
	£000	£000
Benthyciadau i Fyfirwyr	49,256	48,631
Benthyciad Pont Cleddau	0	0
Tai Cymru Illog	0	4
Llog Banc	2,397	8
Arall	81	4
Swm yn daladwy i'r Gronfa Gyfunol	51,734	48,647
Swm yn daladwy i'r Gronfa Gyfunol	-	-
Taliadau i'r Gronfa Gyfunol	51,734	48,647
Balansau a ddelid ar ymddiriedaeth ddiwedd y flwyddyn	-	-

Cyfanswm yr incwm a dalwyd i'r Gronfa Gyfunol ar 31 Mawrth 2023a 31 Mawrth 2024 oedd:

	Alldro Cyfanswm	Y Flwyddyn Flaenorol Alldro 2022-23
	£000	£000
Incwm o 2022-23		48,647
Incwm o 2023-24	51,735	
	51,735	48,647

3. Datgeliadau Atebolrwydd Seneddol

(Mae'r adrannau canlynol yn destun archwiliad)

3.1 Rheoleidd-dra Gwariant

Rydym yn geidwad cronfeydd trethdalwyr ac mae gennym ddyletswydd i'r Senedd i sicrhau rheoleidd-dra a phriodoldeb ein gweithgareddau a'n gwariant. Rydym yn rheoli arian cyhoeddus yn unol â Rheoli Arian Cyhoeddus Trysorlys EM. Mae'r datgeliadau a wnaed yn yr Adroddiad Atebolrwydd ac Archwilio Seneddol yn arwydd o hyn.

Mae pwysigrwydd gweithredu'n rheolaidd a'r angen am effeithlonrwydd, darbodusrwydd, effeithiolrwydd a darbodusrwydd wrth weinyddu adnoddau cyhoeddus i sicrhau gwerth am arian cyhoeddus, yn gyfrifoldeb ar ein Swyddog Cyfrifyddu y mae ei gyfrifoldebau hefyd wedi'u nodi yn Rheoli Arian Cyhoeddus.

Manylir ar y modd y mae'r Swyddog Cyfrifyddu a'r adran ehangach yn cyflawni eu cyfrifoldebau o ran gweinyddu adnoddau cyhoeddus yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu a'r Datganiad Llywodraethu.

3.2 Colledion a Thaliadau Arbennig

The Wales Office has made no losses and special payments in 2023-24 (2022-23 Nil).

3.3 Other Payments

Nid yw Swyddfa Cymru wedi colli neu wedi gwneud taliadau arbennig yn 2023-24 (2022-23 Dim).

3.4 Ffioedd a Thaliadau

Nid oedd gan Swyddfa Cymru unrhyw ffioedd a thaliadau yn 2023-24.(2022-23 dim).

3.5 Rhwymedigaethau Digwyddiadol Pell

Nid oes gan Swyddfa Cymru unrhyw rwymedigaethau digwyddiadol pell.

Glynne Jones CBE

Swyddog Cyfrifo

23 July 2024

Tystysgrif Ac Adroddiad Y Rheolwr Ac Archwilydd Cyffredinol I Dŷ'r Cyffredin

Barn ar y datganiadau ariannol

Tystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol Swyddfa Cymru ('yr Adran') am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000.

Mae'r datganiadau ariannol yn cynnwys y canlynol mewn perthynas â'r Adran:

- Y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol ar 31 Mawrth 2024;
- Y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr, y Datganiad o Lifoedd Arian a'r Datganiad o Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; a'r
- nodiadau cysylltiedig gan gynnwys y polisiau cyfrifyddu o bwys.

Y fframwaith adrodd ariannol a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r datganiadau ariannol yw'r gyfraith berthnasol a safonau cyfrifyddu rhyngwladol a fabwysiadwyd yn y DU.

Yn fy marn i, mae'r datganiadau ariannol:

- yn rhoi darlun gwir a theg o gyflwr materion yr Adran ar 31 Mawrth 2024 a'i gwariant gweithredu net am y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- wedi'u paratoi'n briodol yn unol â Deddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000 a chyfarwyddiadau Trysorlys EF a gyhoeddwyd o dan y Ddeddf honno.

Barn ar reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob ffordd berthnasol:

- mae'r Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwad Seneddol yn cyflwyno'n briodol yr alldro yn erbyn cyfansymiau rheolaeth Seneddol y pleidleisiwyd arnynt am y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024 ac yn dangos nad aethpwyd y tu hwnt i'r cyfansymiau hynny; ac
- mae'r incwm a'r gwariant a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwysu at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd ac mae'r trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Sail y farn

Cynhaliais fy archwiliad yn unol â'r Safonau Rhyngwladol ar Archwilio (DU) (ISAs DU), y gyfraith berthnasol a Nodyn Ymarfer 10 Archwilio Datganiadau Ariannol a Rheoleidd-dra Cyrff y Sector Cyhoeddus yn y Deyrnas Unedig (2022). Ceir disgrifiad pellach o'm

cyfrifoldebau o dan y safonau hynny yn adran Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol fy nhystysgrif.

Mae'r safonau hynny'n ei gwneud yn ofynnol i mi a'm staff gydymffurfio â Safon Foesegol Ddiwygiedig 2019 y Cyngor Adrodd Ariannol. Rwyf yn annibynnol ar yr Adran yn unol â'r gofynion moesegol sy'n berthnasol i'm harchwiliad o'r datganiadau ariannol yn y DU. Mae fy staff a minnau wedi cyflawni ein cyfrifoldebau moesegol eraill yn unol â'r gofynion hyn.

Credaf fod y dystiolaeth archwilio yr wyf wedi ei chael yn ddigonol ac yn briodol i ddarparu sail ar gyfer fy marn.

Casgliadau'n ymwneud â busnes gweithredol

Wrth archwilio'r datganiadau ariannol, rwyf wedi dod i'r casgliad bod defnydd yr Adran o'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol yn briodol.

Ar sail y gwaith rwyf wedi'i gyflawni, nid wyf wedi nodi unrhyw ansicrwydd materol yn ymwneud â digwyddiadau neu amodau a allai, yn unigol neu ar y cyd, fwrw amheuaeth sylweddol ar allu'r Adran i barhau fel busnes gweithredol am gyfnod o ddeuddeg mis o leiaf o'r adeg yr awdurdodir cyhoeddi'r datganiadau ariannol.

Ceir disgrifiad o'm cyfrifoldebau i a chyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu mewn perthynas â busnes gweithredol yn adrannau perthnasol y dystysgrif hon.

Mabwysedir y sail busnes gweithredol o gyfrifyddu ar gyfer yr Adran wrth ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol lle rhagwelir y bydd y gwasanaethau a ddarperir ganddynt yn parhau i'r dyfodol.

Gwybodaeth arall

Mae'r wybodaeth arall yn cynnwys yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn yr Adroddiad Blynyddol, ond nid yw'n cynnwys y datganiadau ariannol a'm tystysgrif a'm hadroddiad fel archwilydd ar yr wybodaeth honno. Y Swyddog Cyfrifyddu sy'n gyfrifol am yr wybodaeth arall.

Nid yw fy marn am y datganiadau ariannol yn cwmpasu'r wybodaeth arall ac, heblaw i'r graddau a nodir yn benodol fel arall yn fy nhystysgrif, nid wyf yn mynegi unrhyw fath o gasgliad sicrwydd ar yr wybodaeth arall honno.

Fy nghyfrifoldeb i yw darllen yr wybodaeth arall ac, wrth wneud hynny, ystyried a yw'r wybodaeth arall yn faterol anghyson â'r datganiadau ariannol neu'r wybodaeth a gefais yn ystod yr archwiliad, neu yn ymddangos fel arall fel pe bai wedi cael ei cham-ddatgan yn faterol.

Os byddaf yn nodi anghysondebau materol o'r fath neu gamddatganiadau materol ymddangosiadol, mae'n ofynnol imi benderfynu a yw hyn yn arwain at gamddatganiad

materol yn y datganiadau ariannol eu hunain. Os byddaf, ar sail y gwaith yr wyf wedi'i wneud, yn dod i'r casgliad bod camddatganiad materol o'r wybodaeth arall hon, mae'n ofynnol imi adrodd y ffaith honno.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd yn hyn o beth.

Barn ar faterion eraill

Yn fy marn i, mae'r rhan o'r Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff sydd i'w harchwilio wedi'i pharatoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EM a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000.

Yn fy marn i, ar sail y gwaith a wnaed yn ystod yr archwiliad:

- mae'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad wedi'u paratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EF a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000;
- mae'r wybodaeth a roddir yn yr Adroddiadau Perfformiad ac Atebolrwydd am y flwyddyn ariannol y paratowyd y datganiadau ariannol ar ei chyfer yn gyson â'r datganiadau ariannol ac yn unol â'r gofynion cyfreithiol cymwys.

Materion yr wyf yn adrodd arnynt drwy eithriad

Yng ngoleuni'r wybodaeth a'r ddealltwriaeth am yr Adran a'i hamgylchedd a gafwyd yn ystod yr archwiliad, nid wyf wedi nodi camddatganiadau materol yn yr Adroddiadau Perfformiad ac Atebolrwydd.

Nid oes gennyf ddim i'w adrodd mewn perthynas â'r materion canlynol yr wyf yn cyflwyno adroddiad ichi yn eu cylch os, yn fy marn i:

- na chadwyd cofnodion cyfrifyddu digonol gan yr Adran neu na chafwyd ffurflenni digonol ar gyfer fy archwiliad gan ganghennau nad yw fy staff wedi ymweld â hwy; neu
- nad wyf wedi cael yr holl wybodaeth a'r esboniadau sydd eu hangen arnaf ar gyfer fy archwiliad; neu
- nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhannau o'r Adroddiad Atebolrwydd sy'n destun archwiliad yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- na wnaed rhai datgeliadau o gydnabyddiaeth ariannol a nodir gan Lawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF neu os nad yw'r rhannau o'r Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff sydd i'w harchwilio yn gyson â'r cofnodion a'r ffurflenni cyfrifyddu; neu
- nad yw'r Datganiad Llywodraethu'n adlewyrchu cydymffurfiaeth â chanllawiau Trysorlys EF.

Cyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu am y datganiadau ariannol

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifyddu, mae'r Swyddog Cyfrifyddu'n gyfrifol am y canlynol:

- cynnal cofnodion cyfrifyddu priodol;
- rhoi mynediad i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i'r holl wybodaeth y mae'r rheolwyr yn ymwybodol ohoni sy'n berthnasol i'r gwaith o baratoi'r datganiadau ariannol megis cofnodion, dogfennau a materion eraill;
- rhoi gwybodaeth ac esboniadau ychwanegol i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol sydd eu hangen ar gyfer ei archwiliad;
- rhoi mynediad anghyfyngedig i'r Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol i bersonau o fewn yr Adran y mae'r archwilydd yn penderfynu ei bod yn angenrheidiol cael tystiolaeth archwilio ganddynt;
- sicrhau bod y fath reolaeth fewnol ar waith yn ôl yr angen i alluogi paratoi'r datganiadau ariannol i fod yn rhydd o gam-ddatgan materol, boed hynny oherwydd twyll neu wall;
- paratoi datganiadau ariannol sy'n rhoi darlun gwir a theg, yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EF a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000;
- paratoi'r adroddiad blynyddol, sy'n cynnwys yr Adroddiad Cydnabyddiaeth Ariannol a Staff, yn unol â chyfarwyddiadau Trysorlys EF a gyhoeddwyd o dan Ddeddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000; ac
- asesu gallu'r Adran i barhau fel busnes gweithredol, gan ddatgelu, fel y bo'n berthnasol, faterion sy'n ymwneud â busnes gweithredol a defnyddio'r sail busnes gweithredol o gyfrifyddu oni bai bod y Swyddog Cyfrifyddu yn rhagweld na fydd y gwasanaethau a ddarperir gan yr Adran yn parhau i gael eu darparu yn y dyfodol.

Cyfrifoldebau'r archwilydd am archwilio'r datganiadau ariannol

Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio'r datganiadau ariannol, eu hardystio ac adrodd arnynt yn unol â Deddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000.

Fy amcanion i yw cael sicrwydd rhesymol ynghylch a yw'r datganiadau ariannol yn eu cyfanrwydd yn rhydd o gam-ddatgan materol, boed hynny oherwydd twyll neu wall, a chyhoeddi tsysgrif sy'n cynnwys fy marn. Mae sicrwydd rhesymol yn lefel uchel o sicrwydd, ond nid yw'n warant y bydd archwiliad a gynhelir yn unol ag ISAs (DU) bob amser yn canfod camddatganiad materol pan fydd yn bodoli. Gall camddatganiadau ddeillio o dwyll neu wall ac fe'u hystyrir yn faterol os, yn unigol neu gyda'i gilydd, gellid yn rhesymol ddisgwyl iddynt ddylanwadu ar benderfyniadau economaidd defnyddwyr a wneir ar sail y datganiadau ariannol hyn.

Y graddau yr ystyriwyd bod yr archwiliad yn gallu canfod diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau gan gynnwys twyll

Lluniau weithdrefnau yn unol â'm cyfrifoldebau, a amlinellir uchod, i ganfod camddatganiadau materol mewn perthynas â diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll. Nodir isod i ba raddau y mae fy ngweithdrefnau'n gallu canfod diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll.

Nodi ac asesu risgiau posibl yn ymwneud â diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll

Wrth nodi ac asesu risgiau cam-ddatgan sylweddol mewn perthynas â diffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys twyll:

- ystyriais natur y sector, yr amgylchedd rheoli a pherfformiad gweithredol, gan gynnwys dyluniad polisiâu cyfrifyddu'r Adran.
- holais y rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol yr Adran a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu, gan gynnwys cael ac adolygu dogfennau ategol yn ymwneud â pholisïâu a gweithdrefnau'r Adran ar y canlynol:
 - nodi chyfreithiau a rheoliadau, eu gwerthuso a chydymffurfio â hwy;
 - canfod ac ymateb i risgiau twyll; a'r
 - rheolaethau mewnol a sefydlwyd i liniaru risgiau sy'n ymwneud â thwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau, gan gynnwys rheolaethau'r Adran yn ymwneud â chydymffurfiaeth yr Adran â Deddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000, Deddf a Rheoli Arian Cyhoeddus;
- holais y rheolwyr, pennaeth archwilio mewnol yr Adran a'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu:
 - a oeddent yn ymwybodol o unrhyw achosion o ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau; ac
 - a oedd ganddynt wybodaeth am unrhyw dwyll gwirioneddol, tybiedig neu honedig;
- cefais drafodaeth â'r tîm ymgysylltu ynghylch sut a ble y gallai twyll ddigwydd yn y datganiadau ariannol ac unrhyw ddangosyddion posibl o dwyll.

O ganlyniad i'r gweithdrefnau hyn, ystyriais y cyfleoedd a'r cymhellion a all fodoli o fewn yr Adran ar gyfer twyll a nodais y potensial mwyaf ar gyfer twyll yn y meysydd canlynol: cydnabyddiaeth refeniw, postio cyfnodolion anarferol, trafodion cymhleth a rhagfarn yn amcangyfrifon y rheolwyr. Yn gyffredin â phob archwiliad o dan ISAs (DU), mae'n ofynnol imi gyflawni gweithdrefnau penodol i ymateb i'r risg o wrthwneud gan reolwyr.

Cefais ddealltwriaeth o fframwaith awdurdod yr Adran a fframweithiau cyfreithiol a rheoleiddiol eraill y mae'r Adran yn gweithredu ynddynt. Canolbwyntiais ar y chyfreithiau

a'r rheoliadau hynny a gafodd effaith uniongyrchol ar symiau a datgeliadau materol yn y datganiadau ariannol neu a gafodd effaith sylfaenol ar weithrediada'r Adran. Roedd y cyfreithiau a'r rheoliadau allweddol a ystyriwyd gennyf yn y cyd-destun hwn yn cynnwys Deddf Adnoddau a Chyfrifon y Llywodraeth 2000, Deddf Llywodraeth Cymru 2006, Rheoli Arian Cyhoeddus, Deddf Cyflenwi a Dyrannu (Prif Amcangyfrifon) 2023, cyfraith cyflogaeth, deddfwriaeth pensiynau a deddfwriaeth treth.

Ymateb archwilio i risgiau a nodwyd

Er mwyn ymateb i'r risgiau a nodwyd sy'n deillio o'r gweithdrefnau uchod:

- adolygais ddatgeliadau'r datganiadau ariannol a phrofi yn erbyn dogfennaeth ategol i asesu cydymffurfiaeth â darpariaethau'r cyfreithiau a'r rheoliadau perthnasol a ddisgrifir uchod fel rhai sy'n cael effaith uniongyrchol ar y datganiadau ariannol;
- holais y rheolwyr a'r Pwyllgor Risg a Sicrwydd Archwilio ynghylch ymglyfetha a hawliadau gwirioneddol a phosibl;
- adolygais gofnodion cyfarfodydd y rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu a'r Bwrdd; ac adroddiadau archwilio mewnol; ac
- euthum i'r afael â'r risg o dwyll trwy wrthwneud rheolaethau gan reolwyr trwy brofi priodoldeb cofnodion cyfnodolion ac addasiadau eraill; asesu a yw'r penderfyniadau ynghylch amcangyfrifon yn arwydd o ragfarn bosibl; a gwerthuso rhesymeg busnes unrhyw drafodion sylweddol sy'n anarferol neu sydd y tu allan i fusnes arferol.

Cyfleais gyfreithiau a rheoliadau perthnasol a nodwyd, a risgiau posibl o dwyll i bob aelod o'r tîm ymgysylltu, gan gynnwys ac arhosais yn effro i unrhyw arwyddion o dwyll neu ddiffyg cydymffurfio â chyfreithiau a rheoliadau drwy gydol yr archwiliad.

Mae disgrifiad pellach o'm cyfrifoldebau am archwilio'r datganiadau ariannol ar gael ar wefan y Cyngor Adrodd Ariannol yn: www.frc.org.uk/auditorsresponsibilities. Mae'r disgrifiad hwn yn rhan o'm hadroddiad.

Cyfrifoldebau eraill yr archwilydd

Mae'n ofynnol imi gael digon o dystiolaeth briodol i roi sicrwydd rhesymol bod y Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwad Seneddol yn cyflwyno'n briodol yr alldro yn erbyn cyfansymiau rheolaeth Seneddol y pleidleisiwyd arnynt ac nad aethpwyd y tu hwnt i'r cyfansymiau hynny. Y cyfansymiau rheolaeth Seneddol y pleidleisiwyd arnynt yw Terfynau Gwariant Adrannol (Adnoddau a Chyfalaf), Gwariant a Reolir yn Flynyddol (Adnoddau a Chyfalaf), Heb fod yn Gyllideb (Adnoddau) a'r Gofyniad Arian Parod Net.

Mae'n ofynnol imi gael digon o dystiolaeth briodol i roi sicrwydd rhesymol bod y gwariant a'r incwm a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol wedi'u cymhwyso at y dibenion a fwriadwyd gan y Senedd a bod y trafodion ariannol a gofnodwyd yn y datganiadau ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Rwyf yn cyfathrebu â'r rhai sy'n gyfrifol am lywodraethu ynghylch cwmpas ac amseriad arfaethedig yr archwiliad a chanfyddiadau archwilio o bwys, ymhlith materion eraill, gan gynnwys unrhyw ddiffygion sylweddol mewn rheolaeth fewnol yr wyf yn eu nodi yn ystod fy archwiliad.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw sylwadau i'w gwneud ar y datganiadau ariannol hyn.

Cyfieithiad Cymraeg

Rwyf wedi ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol hyn yn eu ffurf wreiddoel. Mae'r fersiwn hon yn gyfieithiad o'r fersiwn Saesneg wreiddiol. Mae Swyddfa Cymru yn gyfrifol am gywirdeb y cyfieithiad hyn.

Gareth Davies
Y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

24 Gorffennaf 2024

Y Swyddfa Archwilio Gyffredinol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria
Llundain
SW1W 9SP

3 Datganiadau ariannol

Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

Mae'r cyfrif hwn yn crynhoi'r gwariant a'r incwm a gynhrychir ac a ddefnyddir ar sail cronïadau. Mae hefyd yn cynnwys incwm cynhwysfawr arall, sy'n cynnwys newidiadau i werthoedd asedau anghyfredol ac offerynnau ariannol eraill nad oes modd eto'u cydnabod yn incwm neu wariant.

		2023-24	2022-23
		Adran Graidd	Adran Graidd
	Nodyn	£000	£000
Incwm	3	-	(99)
Cyfanswm incwm gweithredu		-	(99)
Costau Staff	2	3,800	3,592
Adeiladau, cynnal a chadw a chyfleustodau	2	688	564
Dibrisiant a thaliadau amhariad	2	277	366
Gwariant gweithredu arall	2	790	872
Talu i Gronfa Gyfunol Cymru	2	21,665,431	19,687,123
Treuliau Arglwydd Raglawiaid	2	30	25
Llog NLF yn daladwy		7,008	2,360
Llog NLF yn dderbyniadwy		(7,008)	(2,360)
Cyfanswm gwariant gweithredu		21,671,016	19,692,542
Gwariant Net Cynhwysfawr Arall		21,671,016	19,692,443
Gwariant Net Cynhwysfawr Arall			
Eitemau na chânt eu hailgategoreiddio i'r costau gweithredu net:			
(Enillion) / colledion net ar ailbrizio Eiddo, Offer a Chyfarpar		(13)	-
Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn		21,671,003	19,692,443

Mae'r holl incwm a gwariant yn ymwneud â gweithgareddau sy'n parhau.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 81 i 97 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol Ar 31 Mawrth 2024

Mae'r datganiad hwn yn cyflwyno sefyllfa ariannol Swyddfa Cymru. Mae'n cynnwys tair prif gydran: asedau a berchnogir neu a reolir; rhwymedigaethau sy'n ddyledus i gyrff eraill; ac ecwiti, gweddill gwerth yr endid.

		<u>31 Mawrth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	Nodyn	£000	£000
Asedau anghyfredol:			
Eiddo, offer a chyfarpar	4	76	100
Hawl i Ddefnyddio Asedau ar Brydles	5	3,388	4,678
Asedau ariannol	8	330,157	213,155
Cyfanswm asedau anghyfredol		333,621	217,933
Asedau cyfredol:			
Masnach a symiau derbyniadwy eraill	9	9,265	4,969
Arian parod a chyfwerth ag arian parod	6	70	69
Cyfanswm asedau cyfredol		9,335	5,038
Cyfanswm Asedau		342,956	222,971
Rhwymedigaethau cyfredol			
Masnach a symiau taladwy eraill	10	(10,914)	(5,953)
Cyfanswm rhwymedigaethau cyfredol		(10,914)	(5,953)
Asedau llai'r rhwymedigaethau cyfredol net		(333,042)	217,018
Rhwymedigaethau anghyfredol			
Rhwymedigaethau prydles	10	(3,240)	(4,398)
Rhwymedigaethau ariannol	10	(330,157)	(213,155)
Cyfanswm rhwymedigaethau anghyfredol		(333,397)	(217,553)
Asedau llai'r rhwymedigaethau		(1,355)	(535)
Ecwiti trethdalwyr:			
Y gronfa gyffredinol		(1,366)	(537)
Y gronfa ailbriso wrth gefn		11	2
Cyfanswm ecwiti		(1,355)	(535)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 81 i 97 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Glynne Jones CBE
Swyddog Cyfrifyddu

23 Gorffennaf 2024

Datganiad Llifau Arian Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Mae'r Datganiad Llifau Arian yn dangos y newidiadau mewn arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod yn yr adran yn ystod y cyfnod adrodd.

Mae'r datganiad yn dangos sut y bydd yr adran yn cynhyrchu ac yn defnyddio arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod drwy gategoreiddio llifau arian yn weithgareddau gweithredu, buddsoddi ac ariannu.

Mae swm y llifau arian parod net sy'n deillio o weithgareddau gweithredu yn ddangosydd allweddol o gostau gwasanaeth ac i ba raddau y mae'r gweithrediadau hyn yn cael eu hariannu drwy gyfrwng incwm derbynwyr gwasanaethau sy'n cael eu darparu gan yr adran. Mae gweithgareddau buddsoddi'n cynrychioli i ba raddau y mae'r llifau arian i mewn ac allan wedi'u gwneud ar gyfer adnoddau y bwriedir iddynt gyfrannu at ddarparu gwasanaeth cyhoeddus yr adran yn y dyfodol.

		2023-24	2022-23
	Nodyn	£000	£000
Llif arian o weithgareddau gweithredol			
Gwariant gweithredu net	SOCNE	(21,671,016)	(19,692,443)
Addasiadau ar gyfer trafodion nad ydynt yn arian parod	2	327	408
Cynnydd/Gostyngiad mewn masnach a symiau derbyniadwy eraill	9	(4,296)	(2,114)
<i>Llai: Symudiadau yn y symiau derbyniadwy sy'n berthnasol i eitemau nad ydynt yn mynd drwy'r Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr¹</i>	9	4,417	2,076
Cynnydd/(Gostyngiad) mewn masnach a symiau taladwy eraill	10	120,815	152,442
<i>Llai: Symudiadau yn y symiau taladwy sy'n berthnasol i eitemau nad ydynt yn mynd drwy'r Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr¹</i>	10	(120,268)	(152,372)
All-llif arian parod net o weithgareddau gweithredu		(21,670,021)	(19,692,003)
Llif arian parod o weithgareddau buddsoddi			
Prynu eiddo, offer a chyfarpar	4	(10)	(29)
Ad-daliadau benthyciad gan gyrff eraill (cyfalaf)	9	4,454	2,476
Ad-daliadau benthyciad gan gyrff eraill (llog)	SOCNE	7,008	2,360
Mewnlif arian parod net o weithgareddau buddsoddi		11,452	4,807
Llif arian o weithgareddau ariannu			
O'r Gronfa Gyfunol (Cyflenwad) – Blwyddyn Gyfredol ²		21,670,131	19,692,373
O'r Gronfa Gyfunol (Cyflenwad) – Blwyddyn flaenorol		-	-
Blaendaliadau o'r Gronfa Wrth Gefn		-	150
Ad-daliadau i'r Gronfa Wrth Gefn		-	(150)
Talu rhwymedigaethau Prydles		(188)	(344)
Tâl cyllid ar brydlesi	2	88	44
Ad-dalu benthyciadau gan yr NLF (cyfalaf) ³	9	(4,454)	(2,476)
Ad-dalu benthyciadau gan yr NLF (llog) ³	SOCNE	(7,008)	(2,360)
Mewnlif arian net o weithgareddau ariannu		21,658,569	19,687,237
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod yn y cyfnod cyn eu haddasu ar gyfer derbyniadau a thaliadau i'r Gronfa Gyfunol			
Derbyniadau sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyfunol sydd y tu allan i gwmpas gweithgareddau'r Adran	6	0	41
Taliadau o symiau sy'n ddyledus i'r Gronfa Gyfunol ⁴		51,735	48,647
		(51,734)	(48,647)
Cynnydd/(gostyngiad) net mewn arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod yn y cyfnod ar ôl eu haddasu ar gyfer derbyniadau a thaliadau i'r Gronfa Gyfunol	6	1	41
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod ar ddechrau'r cyfnod	6	69	28
Arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod ar ddiwedd y cyfnod	6	70	69

Mae'r nodiadau ar dudalennau 81 i 97 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

1. Mae'r symudiadau'n cynnwys: balansau adrannol gyda'r Gronfa Gyfunol: a symiau taladwy sy'n gysylltiedig ag ariannu – benthyciadau'r NLF (prifswm a llog), dyledwyr cyfalaf, a phrydlesi.
2. Dyma'r swm a dderbyniwyd o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer y flwyddyn gyfredol..
3. Mae hyn yn cynnwys benthyciadau a ad-dalwyd gan endidau ar gyfer eu trosglwyddo ymlaen i'r NLF a llog a dderbyniwyd gan endidau i'w trosglwyddo i'r NLF.
4. Arian parod a dalwyd drosodd i'r Gronfa Gyfunol dan unrhyw gategori.

Datganiad Newidiadau yn Ecwiti Trethdalwyr Ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2024

Mae'r datganiad hwn yn dangos y symudiad yn y fl wyddyn ar y gwahanol gronfeydd wrth gefn a ddelir gan Swyddfa Cymru wedi'u dadansoddi'n 'gronfeydd cyff redinol wrth gefn' (h.y. y cronfeydd wrth gefn hynny sy'n adlewyrchu cyfraniad o'r Gronfa Gyfunol). 'Mae'r Gronfa Ailbrisió Wrth Gefn yn adlewyrchu'r newid yng ngwerthoedd yr asedau nad ydynt wedi cael eu cydnabod yn incwm nac yn wariant. Mae'r Gronfa Gyff redinol yn adlewyrchu cyfanswm yr asedau llai rhwymedigaethau adran, i'r graddau nad yw'r cyfanswm wedi'i gynrychioli gan gronfeydd cadw eraill ac eitemau ariannu.

		Cronfa Gyffredinol	Gwarchodfa Ailbrisió	Cyfanswm Ecwiti Trethdalwyr
	Nodyn	£000	£000	£000
Balans at 1 Ebrill 2022		(470)	4	(466)
Cyllido Seneddol Net				
- Tynnwyd i lawr	SCF	19,692,373	-	19,692,373
- Tybiwyd	9	28	-	28
Cyflenwad heb ei Wario a dynnwyd i lawr sy'n ad-daladwy i'r Gronfa Gyfunol	9	(69)	-	(69)
Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	SOCNE	(19,692,443)	-	(19,692,443)
Taliadau nad ydynt yn arian parod				
Taliadau i'r Archwilydd	2	42	-	42
Symudiadau Eraill yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
- Eiddo, Offer a Chyfarpar		-	0	0
- Arall		-	-	0
Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
- Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn		2	(2)	-
Balans ar 31 Mawrth 2023		(537)	2	(535)
Balans at 1 Ebrill 2023		(537)	2	(535)
Cyllido Seneddol Net				
- Tynnwyd i lawr	SCF	21,670,131	-	21,670,131
- Tybiwyd	10	69	-	69
Cyflenwad heb ei Wario a dynnwyd i lawr sy'n ad-daladwy i'r Gronfa Gyfunol	10	(70)	-	(70)
Gwariant Net Cynhwysfawr ar gyfer y flwyddyn	SOCNE	(21,671,016)	-	(21,671,016)
Taliadau nad ydynt yn arian parod				
Taliadau i'r Archwilydd	2	53	-	53
Symudiadau Eraill yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
- Eiddo, Offer a Chyfarpar		-	13	13
Symudiadau yn y Cronfeydd Wrth Gefn				
- Trosglwyddiadau rhwng cronfeydd wrth gefn		4	(4)	-
Balans ar 31 Mawrth 2024		(1,366)	11	(1,355)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 81 i 97 yn rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau i'r Cyfrifon ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben ar 31 Mawrth 2024

1a) Datganiad polisïau cyfrifyddu

1.1 Sail y paratoi

Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi yn unol â Llawlyfr Adroddiadau Ariannol y Llywodraeth 2023-24 (FReM) a gyhoeddwyd gan Drysorlys EF. Mae'r polisïau cyfrifo a gynhwysir yn FReM yn dilyn Safonau Adroddiadau Ariannol Rhyngwladol (IFRS) fel y'u haddaswyd neu y'u dehonglwyd ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus.

Pan fydd y FReM yn caniatáu dewis o ran polisi cyfrifyddu, mae'r polisi cyfrifyddu y tybiwyd iddo fod yr un mwyaf priodol i amgylchiadau penodol Swyddfa Cymru ('y Swyddfa') at ddiben rhoi darlun cywir a theg wedi'i ddewis. Mae'r polisïau penodol a fabwysiadwyd gan Swyddfa Cymru wedi'u disgrifio isod. Maent wedi'u rhoi ar waith yn gyson wrth ymdrin â'r eitemau a ystyriwyd yn berthnasol yng nghyswllt y cyfrifon hyn.

Yn ogystal â'r prif ddatganiadau a baratowyd o dan IFRS, mae'r FReM hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i Swyddfa Cymru baratoi un datganiad sylfaenol arall. Mae'r Datganiad Alldro yn erbyn Cyflenwad Seneddol a'i nodiadau ategol yn adrodd ar yr alldro o'i gymharu â'r Amcangyfrif o ran y gofyniad adnoddau net a'r gofyniad arian parod net. Mae'r rhain wedi'u cynnwys yn yr adran Atebolrwydd Seneddol yn yr adroddiad hwn.

Arian cyfred swyddogaethol a chyflwyniadol y Swyddfa yw'r Bunt Sterling Brydeinig (£).

1.2 Busnes hyfyw. – i'w ddiweddarau

Mae'r cyfrifon ar gyfer 2023-24 wedi'u paratoi ar sail barhaus a'r cyfnod a ystyrir i fod yn 12 mis o gymeradwyo'r cyfrifon hyn hyd at fis Gorffennaf 2025. Mae gan yr Adran sail statudol ar gyfer ei swyddogaeth a'i chyllid cysylltiedig ac nid oes rheswm pam na fyddai hyn yn parhau. Yn unol ag Adrannau eraill y Llywodraeth, mae cyllid rhwymedigaethau yr Adran yn y dyfodol i'w ddiwallu gan grantiau Cyflenwi ac Incwm yn y dyfodol, y ddau i'w cymeradwyo'n flynyddol gan y Senedd. Bydd y cyllid diweddaraf hyd at 31 Mawrth 2025 yn cael ei gymeradwyo gan y Senedd cyn toriad haf Seneddol 2024. Ar gyfer blwyddyn ariannol 2025-26 bydd y cyllid ar gyfer yr Adran yn cael ei gadarnhau yn Adolygiad Cynhwysfawr o Wariant 2024.

Hyd nes y bydd cyllid 2025-26 yn cael ei gymeradwyo gan y Senedd, mae Trysorlys EM yn cyhoeddi "Pleidlais ar Gyfrif" gerbron y Senedd sy'n darparu awdurdod ar gyfer gwariant ar wasanaethau parhaus gan adrannau yn gynnwys yn yr arian a ganlyn. flwyddyn (hyd nes y bydd y ddeddfwriaeth sy'n awdurdodi'r Prif Amcangyfrifon yn cael Cydsyniad Brenhinol). Mae'r symiau sy'n ofynnol yn y Bleidlais ar Gyfrif fel arfer yn safon 45 y cant o'r symiau a bleidleisiodd eisoes y gwasanaethau cyfatebol yn y flwyddyn gyfredol, gan ystyried y Prif Amcangyfrifon ac unrhyw Amcangyfrifon Diwygiedig neu Atodol sydd eisoes wedi'u cymeradwyo gan y Senedd.

Mabwysiadir sail cyfrifyddu barhaus yr Adran wrth ystyried y gofynion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Llywodraeth Trysorlys EM, sy'n ei gwneud yn ofynnol i endidau fabwysiadu sail gynyddol cyfrifyddu wrth baratoi'r datganiadau ariannol lle rhagwelir y bydd y gwasanaethau y maent yn eu darparu yn parhau. Am y rhesymau uchod, ystyriwyd ei bod yn briodol mabwysiadu sail bryder barhaus ar gyfer paratoi'r datganiadau ariannol hyn.

1.3 Confensiwn cyfrifyddu

Paratowyd y Cyfrifon hyn o dan y confensiwn cost hanesyddol a addaswyd i ystyried lle bo'n berthnasol ar gyfer ailbriso eiddo, offer a chyfarpar, ac asedau a rhwymedigaethau ariannol penodol.

1.4. Newidiadau mewn polisiau cyfrifyddu

Nid yw polisiau cyfrifyddu wedi newid o'u cymharu â'r rheini yn natganiadau ariannol 2022-23.

1.5. Safonau cyfrifyddu newydd a fabwysiadwyd yn ystod y flwyddyn a newidiadau FREM

Nid oes unrhyw safonau cyfrifyddu newydd wedi cael eu mabwysiadu yn y datganiadau ariannol hyn.

1.6 Safonau cyfrifyddu perthnasol wedi'u cyhoeddi ond heb eu mabwysiadu eto.

'Contractau Yswiriant' IFRS 17

Mae 'Contractau Yswiriant' IFRS 17 yn disodli 'Contractau Yswiriant' IFRS 4, sy'n mynnu bod cofnodwyr yn nodi contractau yswiriant, ac ar gyfer y contractau hynny'n cydnabod rhwymedigaeth contract yswiriant. Cyfrifir atebolrwydd y contract yswiriant fel gwerth presennol llif arian yswiriant yn y dyfodol (llif arian cyflawni) ynghyd ag addasiad risg dilynol. Mae IFRS 17 i'w gymhwyso gan endidau ar gyfer cyfnodau cyfrifyddu sy'n dechrau ar 1 Ionawr 2023 neu ar ôl hynny. Y dyddiad gweithredu cynharaf mewn llywodraeth ganolog yw 1 Ebrill 2025.

Ni fydd IFRS 17 yn cael unrhyw effaith ar gyfrifon Swyddfa Cymru yn y dyfodol.

1.7 Segmentau gweithredu

Ystyrir bod y Swyddfa yn darparu un swyddogaeth ac, o ran adroddiadau IFRS, ystyrir ei bod yn un segment gweithredu.

1.8 Eiddo, offer a chyfarpar

Sail prisio

Mae asedau ar ffurf eiddo, offer a chyfarpar (PPE) yn cael eu nodi ar sail gwerth teg. Pan gânt eu cydnabod i ddechrau mae asedau o'r fath yn cael eu mesur ar sail cost gan gynnwys unrhyw gostau a briodolir yn uniongyrchol i'r gwaith o sicrhau eu bod mewn cyflwr sy'n gweithio.

Nid oes gan y Swyddfa unrhyw dir ac asedau adeiladu.

Dull prisio

Bydd asedau nad ydynt yn eiddo'n cael eu cynnwys ar sail eu cost adeg eu prynu ac fe'u hailddatgenir os yn berthnasol ar bob dyddiad adrodd gan ddefnyddio'r Mynegai Prisiau Cynnyrch a gynhyrchir gan y Swyddfa Ystadegau Gwladol.

Ailbrisio

Pan fydd swm cario ased yn cynyddu yn sgil ailbrisio, bydd y cynnydd yn cael ei gydnabod yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr i'r graddau ei fod yn gwrthdroi gostyngiad ailbrisio ar yr un ased a gydnabuwyd yn flaenorol yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr. Bydd unrhyw gynnydd sy'n weddill yn cael ei gredydu'n uniongyrchol i'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn yn ecwiti'r Trethdalwyr.

Pan fydd swm cario ased yn gostwng (ac eithrio yn sgil lleihad parhaol), bydd y gostyngiad yn cael ei gydnabod yn y Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn i'r graddau bod balans ar gyfer yr ased hwnnw. Bydd unrhyw ostyngiad pellach sy'n fwy na'r gwargedau ailbrisio'n cael eu priodoli i'r Datganiad Gwariant Cynhwysfawr Net.

Bob blwyddyn, mae'r gwahaniaeth rhwng dibrisiant ar sail swm cario wedi'i ailbrisio'r ased a godir ar y Datganiad o Wariant Net Cynhwysfawr a dibrisiant ar sail cost wreiddiol yr ased yn cael ei drosglwyddo o'r Gronfa Ailbrisio Wrth Gefn i'r Gronfa Gyffredinol.

Trothwy cyfalafu - asedau unigol

Trothwy cyfalafu asedau unigol Swyddfa Cymru yw £1,000 (gan gynnwys TAW).

Trothwy cyfalafu - asedau wedi'u grwpio

Mae gan Swyddfa Cymru gronfa fach o asedau ar gyfer dodrefn a ffitiadau sydd wedi'u cyfalafu.

Bydd Swyddfa Cymru yn rhoi trothwy cyfalafu ar waith ar gyfer asedau wedi'u grwpio o £10,000 (gan gynnwys TAW).

Dibrisiant

Priodolir dibrisiant ar sail llinell syth ar gyfraddau sydd wedi'u cyfrifo i ddileu gwerth asedau llai'r amcangyfrif o'r gwerth gweddilliol yn gyson dros eu hoes fuddiol yn ôl

yr amcangyfrifon neu ar gyfer asedau sydd dan les, dros oes y les neu'r cyfnod sydd ymhlwg yn yr amserlen ad-dalu. Bydd oes fuddiol asedau neu gategoriâu o asedau'n cael eu hadolygu bob blwyddyn a bydd unrhyw newidiadau'n cael eu trafod gyda'r awdurdodau perthnasol i sicrhau bod goblygiadau cyllidebu wedi'u hystyried yn briodol. Os cytunir ar newid i oes ased, bydd yr ased yn cael ei dibrisio ar sail llinell syth dros weddill ei hoes yn unol â'r asesiad. Bydd y dibrisio'n cychwyn yn y mis ar ôl caffael ased anghyfredol ar gyfer tir, adeiladau ac anheddau ac yn ystod y mis ar gyfer pob ased anghyfredol arall.

Amcangyfrifir oes fuddiol asedau o fewn yr ystodau a ganlyn:

Mae oes asedau defnyddiol amcangyfrifedig o fewn yr ystodau canlynol:	
Asedau wedi'u grwpio	Amrywiol ac yn dibynnu ar y mathau o asedau unigol
Technoleg gwybodaeth	Pa un bynnag yw'r byrraf – gweddill cyfnod y les neu 3 i 15 mlynedd
Offer a chyfarpar	Pa un bynnag yw'r byrraf – gweddill cyfnod y les neu 3 i 20 mlynedd
Dodrefn a ffitiadau	Pa un bynnag yw'r byrraf – gweddill cyfnod y les neu 5 i 20 mlynedd
Asedau wrthi'n cael eu hadeiladu	Ni chânt eu dibrisio

Bydd y gwerthoedd cario'n cael eu hadolygu ar gyfer eu lleihau os bydd digwyddiadau neu newidiadau mewn amgylchiadau'n dangos nad yw'r gwerth cario o bosibl yn un y gellir ei adfer. Os pennir bod gwerth ased wedi gostwng, bydd hynny'n cael ei gofnodi ar unwaith a'i ostwng i'r swm adferadwy.

Gwaredu asedau anghyfredol

Bydd enillion a cholledion wrth waredu asedau anghyfredol yn cael eu pennu drwy gymharu'r elw â'r swm cario ac fe'u cydnabyddir o fewn costau Gweinyddu, fel sy'n briodol yn y Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr.

Pan werthir asedau sydd wedi'u hailbriso, bydd y symiau sydd wedi'u cynnwys yn y Gronfa Ailbriso Wrth Gefn yn cael eu trosglwyddo i'r Gronfa Gyffredinol.

1.9 Asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu

Bydd asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu'n cael eu priso ar sail eu cost hanesyddol o fewn eiddo, offer a chyfarpar ac asedau anniriaethol ac ni fydd y rhain yn cael eu dibrisio na'u hamorteiddio. Ni fydd ased yn cael ei chategoreiddio'n ased sydd wrthi'n cael eu hadeiladu pan fydd yn barod i'w defnyddio. Yna, bydd ei gwerth cario'n cael ei dynnu o'r asedau sydd wrthi'n cael eu hadeiladu a'u trosglwyddo i'r categori asedau perthnasol. Bydd y dibrisio neu'r amorteiddio wedyn yn cael ei briodoli i'r ased yn unol â'r polisi cyfrifyddu datganedig.

Caiff gwariant ei gyfalafu lle gellir ei briodoli'n uniongyrchol i ddod ag ased i gyflwr gweithio. Os ystyrir nad oes modd priodoli gwariant i'r ased, caiff ei gostio i'r Datganiad Cynhwysfawr.

Yn 2023-24, nid oedd gan y Swyddfa unrhyw asedau wrthi'n cael eu hadeiladu.

1.10 Prydlesi

Ers 1 Ebrill 2022, mae'r Swyddfa wedi mabwysiadu IFRS 16 "Lesoedd", yn unol â FReM.

Cydnabyddiaeth gychwynnol

Ar ddechrau les, bydd y Swyddfa'n cydnabod ased hawl i ddefnyddio ac atebolrwydd prydles.

O dan IFRS 16 roedd y diffiniad o gontract wedi cael ei ehangu i gynnwys cytundebau o fewn Llywodraeth y DU lle mae'n bosibl nad oes modd gorfodi diffyg perfformiad drwy gyfraith. Mae hyn yn cynnwys, er enghraifft, cytundebau Memorandwm Cyd-ddealltwriaeth.

Rhwymedigaethau lesu

Mae rhwymedigaeth y les yn cael ei mesur yn ôl gwerth gweddill y taliadau les, a ddiystyrir naill ai gan y gyfradd llog sydd ymhlyg yn y les, neu lle nad oes modd pennu hyn yn rhwydd, cyfradd fenthycar adran. Mae'r gyfradd hon yn cael ei hargymell yn flynyddol gan Drysorlys EF (0.95% ar gyfer lesoedd sydd wedi dechrau, wedi trawsnewid, neu wedi cael eu hail-fesur ym mlwyddyn galendr 2022, 3.5% ar gyfer y rheini sy'n dechrau neu wedi'u hail-fesur yn 2023). Mesur asedau hawl i ddefnyddio.

Ased hawl i ddefnyddio

Mae'r ased hawl i ddefnyddio yn cael ei fesur yn ôl gwerth rhwymedigaeth y brydles, wedi'i addasu ar gyfer:

- unrhyw daliadau prydles a wnaed cyn y dyddiad cychwyn.
- unrhyw gymhellion prydles a gafwyd.
- unrhyw gostau cynyddrannol o ganlyniad i gael y brydles, ac
- unrhyw gostau o gael gwared ar yr ased ac adfer y safle ar ddiwedd y brydles

Fodd bynnag, yn unol â'r FReM, lle mae'r brydles yn gofyn am ddim ystyriaeth neu ystyriaeth enwol (a elwir fel arfer yn brydles 'rad'), bydd yr ased yn cael ei fesur yn hytrach yn ôl ei werth defnydd sy'n bodoli, gan ddefnyddio prisiau marchnad neu rent ar gyfer tir ac eiddo cyfatebol, gyda'r gwahaniaeth rhwng swm cario ased hawl i ddefnyddio ac atebolrwydd prydles yn cael ei drin, wrth drosglwyddo, fel incwm tybiannol.

Mesur dilynol

Mae asedau hawl i ddefnyddio yn cael eu mesur wedyn yn unol â dosbarth yr ased PPE y mae'r les yn berthnasol iddo. Defnyddir y model cost ar gyfer IFRS 16 fel procsi ar gyfer prasio ac eithrio:

- Contract tymor hwy nad oes ganddo unrhyw ddarpariaethau i asesu taliadau les ar gyfer amodau'r farchnad.
- Pan fo cryn dipyn o amser rhwng yr asesiadau hyn.
- Pan fo prasio'r ased sylfaenol yn debygol o amrywio'n sylweddol oherwydd newidiadau ym mhrisiau'r farchnad.

Bydd gwerth yr ased yn cael ei addasu ar gyfer dibrisiant ac amhariad dilynol, ac ar gyfer ailasesu ac addasu rhwymedigaeth y les fel y disgrifir isod. Os yw swm gostyngiad i'r ased yn fwy na gwerth cario ymlaen yr ased, cydnabyddir y swm dros ben fel gwariant yn y CSoCNE.

Bydd rhwymedigaeth y les yn cael ei haddasu ar gyfer cronni llog, ad-daliadau, ailasesiadau ac addasiadau. Ailwerthusiadau yw ailasesiadau o debygolrwydd yr opsiynau a roddir gan gontract y brydles bresennol, er enghraifft lle nad ydym yn disgwyl ymarfer opsiwn mwyach; mae addasiadau'n newidiadau i gontract y brydles. Mae ailasesiadau ac addasiadau yn cael eu cyfrif naill ai drwy:

- ailgyfrifo cyfnod y brydles o dan unrhyw delerau contract newydd, gan ystyried y sicrwydd rhesymol neu fel arall drwy ymarfer opsiwn; neu
- ddefnyddio cyfradd ddisgownt newydd lle bo hynny'n berthnasol.

Mae'r gwariant a godir ar y CSoCNE ar gyfer pob blwyddyn ariannol yn cynnwys llog ar atebolrwydd y brydles a thâl dibrisiant llinell syth ar yr hawl i ddefnyddio. Caiff taliadau prydles eu debydu yn erbyn y rhwymedigaeth.

Dibrisiant asedau hawl i ddefnyddio

Caiff asedau hawl i ddefnyddio eu dibrisio ar sail llinell syth o'r dyddiad cychwyn i'r cynharaf o ddiwedd:

- Oes ddefnyddiol yr ased hawl i ddefnyddio, a asesir fel yr un fath â dosbarth yr ased PPE y mae'r brydles yn berthnasol iddo.
- Cyfnod y les.

Mesur rhwymedigaeth lesioedd

Mae lesioedd newydd yn cael eu mesur yn y ffordd a nodir uchod.

Lesydd

Pan fydd y Swyddfa'n gweithredu fel lesydd, mae'n penderfynu ar ddechrau'r les a yw pob les yn les gyllidol neu weithredol.

I ddsbarthu pob les, mae'r Swyddfa'n asesu'n gyffredinol a yw'r les yn trosglwyddo'r holl risgiau a'r manteision sy'n gysylltiedig â pherchnogaeth ar yr ased sylfaenol. Os felly, yna les gyllidol yw'r les. Os nad yw, yna les weithredol ydyw.

Mae'r Swyddfa'n cydnabod taliadau les o dan les weithredol fel incwm ar sail llinell syth dros hyd telerau'r les.

Mae'r polisïau cyfrifyddu sy'n berthnasol i'r lesydd wedi'u newid i raddau helaeth gan IFRS 16.

1.11 Buddsoddiadau

Cronfa'r Benthyciadau Gwladol (NLF)

Bydd rhagdaliadau gan Gronfa'r Benthyciadau Gwladol (NLF) yn cael eu trin yn fenthyciadau a'u datgelu ar sail cost wedi'i hamorteiddio. Mae'r balansau yn y cyfrifon hyn yn cynrychioli benthyciadau gan yr NLF a fenthycwyd ymlaen gan Ysgrifennydd Gwladol Cymru yn wreiddiol i Gorfforaeth Datblygu'r Canolbarth. Yna, fe'u trosglwyddwyd i Fwrdd Datblygu Cymru Wledig yn yr 1980au; ac i Awdurdod Datblygu Cymru pan ddidymwyd y Bwrdd yn 1998. Ar ôl diddymu Awdurdod Datblygu Cymru yn 2006, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am ad-dalu'r prifswm a'r llog ac fe'i priodolir i Gronfa Gyfunol Cymru. Bydd y symiau a dderbynnir gan Swyddfa Cymru yn cael eu hildio i'r NLF. Bydd balansau benthyciadau sydd heb eu talu'n cael eu cynnwys yn y symiau Masnach a Symiau Taladwy Eraill a Rhwymedigaethau Ariannol.

O dan adran 122A Deddf Llywodraeth Cymru 2006, gall Llywodraeth Cymru fenthg hyd at £1 biliwn ar gyfer gwariant cyfalaf.

1.12 Buddion i weithwyr

Gwyliau wedi'u cronni

O dan IAS 19 Buddion i Weithwyr, bydd gwyliau blynyddol a gwyliau hyblyg sydd heb eu cymryd yn cronni. Ni fydd bonysau am berfformiad yn cael eu cronni oherwydd ni fydd y broses arfarnu flynyddol sy'n pennu cyflogau ar sail perfformiad wedi'i chwblhau adeg paratoi'r Cyfrifon hyn.

Pensiynau

Mae gweithwyr y gorffennol a'r presennol yn dod o dan ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS). Mae'r cynlluniau buddion diffiniedig heb eu hariannu.

Mae'r Adran yn cydnabod cost ddisgwyliedig yr elfennau hyn ar sail systematig a rhesymol dros y cyfnod pan fydd yn elwa o wasanaethau gweithwyr drwy dalu i'r

PCSPS y symiau a gyfrifir ar sail gronnus. Mae'r rhwymedigaeth i dalu buddion yn y dyfodol yn cael ei phriodoli i'r PCSPS. Gyda golwg ar y cynlluniau cyfraniadau diffiniedig, mae'r adran yn cydnabod y cyfraniadau sy'n daladwy ar gyfer y flwyddyn.

Costau ymadael yn gynnar

Nid yw Swyddfa Cymru yn gyflogwr uniongyrchol. Mae'r staff i gyd naill ai'n staff y Weinyddiaeth Gyfiawnder neu'n staff Llywodraeth Cymru a chyfrifoldeb yr Adrannau hyn yw talu costau ychwanegol y buddion y tu hwnt i PCSPS arferol staff sy'n ymddeol yn gynnar. O dan amgylchiadau penodol, lle bydd Swyddfa Cymru wedi cytuno i dalu'r costau, mae costau ymadael yn gynnar yn cael eu darparu'n llawn ar y pwynt y mae'r cytundeb yn eu cyfrwymo. Mae'r llifau arian sydd â'r risg wedi'u haddasu yn ôl yr amcangyfrif yn cael eu disgowntio drwy ddefnyddio cyfradd ddisgownt Trysorlys EF mewn termau real os ydynt yn berthnasol.

1.13 Incwm gweithredu

Nid oes gan Swyddfa Cymru unrhyw incwm gweithredu.

1.14 Derbyniadau Ychwanegol y Gronfa Gyfunol (CFERs)

Mae balansau CFERs yn cael eu cyfrifo ar sail croniadau, oni ddywedir yn wahanol. Mae'r rhain yn berthnasol yn bennaf i symiau a dderbyniwyd yn wreiddiol gan gyrff datganoledig penodol yng Nghymru sydd wedi'u dynodi gan y Trysorlys o dan Adran 120 Deddf Llywodraeth Cymru 2006. Telir y symiau hyn gan Weinyddogion Cymru i'r Ysgrifennydd Gwladol a'u priodoli i Gronfa Gyfunol Cymru. Bydd Swyddfa Cymru hefyd yn derbyn symiau drwy adfer blaendaliadau a gollwyd o etholiadau'r Cynulliad. Bydd Swyddfa Cymru yn talu'r symiau a dderbynnir i Gronfa Gyfunol y DU.

1.15 Gwariant ar Weinyddu a Rhaglenni

Mae'r Datganiad Gwariant Net Cynhwysfawr yn cynnwys gwariant ar weinyddu ar gyfer costau cynnal Swyddfa Cymru ynghyd â gwariant ar raglenni ar gyfer treuliau'r Arglwydd Raglawiaid a'r grant sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru o dan Adran 118 Deddf Llywodraeth Cymru 2006.

1.16 Darpariaethau

Cydnabyddir darpariaethau pan fydd gan Swyddfa Cymru rwymedigaeth gyfreithiol neu ddeongliadol bresennol, o ganlyniad i ddiwyddiadau yn y gorffennol, ac mae'n debygol y bydd all-lif o fuddion economaidd yn ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth, ac y gellir gwneud amcangyfrif dibynadwy ar gyfer swm y rhwymedigaeth.

Mae'r darpariaethau'n adlewyrchu'r amcangyfrif gorau o'r gwariant sy'n ofynnol i setlo'r rhwymedigaeth. Os bydd effaith y disgowntio'n berthnasol, bydd y darpariaethau'n cael eu mesur yn ôl eu gwerth presennol, gan ddefnyddio'r wir gyfradd a bennir gan Drysorlys EF.

Nid oedd gan Swyddfa Cymru unrhyw ddarpariaethau yn 2023-24.

1.17 Treth ar Werth (TAW)

Priodolir TAW anadferadwy i'r categori gwariant perthnasol neu fe'i cynhwysir yng nghostau pryniant wedi'u cyfalafu'r asedau anghyfredol. Lle codir treth wrth werthu neu lle bydd treth wrth brynu yn adferadwy, bydd y symiau'n cael eu datgan net o TAW.

1.18 Offerynnau ariannol

Mae IFRS 9 yn ei gwneud yn ofynnol i endid gydnabod ased ariannol neu rwymedigaeth ariannol yn ei Ddatganiad o'r Sefyllfa Ariannol pan fydd yn dod yn barti i ddarpariaethau contract yr offeryn. Bydd asedau ariannol a rhwymedigaethau ariannol sy'n codi yn sgil contractau ar gyfer prynu a gwerthu eitemau anariannol (megis nwyddau neu wasanaethau), a drefnir yn unol â gofynion prynu, gwerthu neu ddefnyddio arferol Swyddfa Cymru, yn cael eu cydnabod pan, ac i'r graddau y bydd y perfformiad yn digwydd. Bydd pob ased a rhwymedigaeth ariannol arall yn cael ei chydabod pan fydd Swyddfa Cymru yn dod yn barti i ddarpariaethau contract i dderbyn neu wneud taliadau arian parod. Bydd rhwymedigaethau ariannol yn cael eu dadgydnabod pan fydd y contract sydd wedi arwain atynt yn cael ei setlo, ei werthu, ei ganslo neu pan fydd yn dod i ben.

Asedau Ariannol

Benthyciadau a symiau derbyniadwy

Mae benthyciadau a symiau derbyniadwy yn cynnwys symiau masnach derbyniadwy, symiau derbyniadwy eraill a benthyciadau sydd â thaliadau sefydlog neu derfynol nad ydynt yn cael eu nodi mewn marchnad weithredol. Caiff benthyciadau a symiau derbyniadwy eu cydnabod i ddechrau ar sail gwerth teg ac wedyn cânt eu mesur ar sail cost wedi'i hamorteiddio gan ddefnyddio'r dull llog effeithiol net o unrhyw amhariad. Caiff llog ei gydnabod drwy ddefnyddio'r gyfradd llog effeithiol. Mae'r gyfradd llog effeithiol yn ddull o gyfrifo cost ased ariannol wedi'i hamorteiddio a dyrannu'r referniw neu'r gost llog dros y cyfnod perthnasol gan ddefnyddio'r amcangyfrif o'r llifoedd arian yn y dyfodol.

Mae IFRS 9 yn ei gwneud yn ofynnol i endid gynhyrchu model colled amhariad ddisgwyliedig ar gyfer yr offerynnau ariannol a ddelir. O dan FReM, sy'n cyd-fynd ag adrannau craidd y llywodraeth ganolog, mae Cronfeydd Trysorlys y Llywodraeth (gan gynnwys Cronfeydd y Benthyciadau Gwladol) wedi'u heithrio rhag cydnabod namau.

Y prif offeryn ariannol yw'r benthyciadau o Gronfa'r Benthyciadau Gwladol. Nid oes lwfans colled i'r benthyciadau hyn gan na ellir gwneud benthyciadau NLF oni bai fod disgwyliad rhesymol y byddant yn cael eu gwasanaethu a'u had-dalu ar y dyddiadau dyledus gan nad yw'r NLF yn gyfreithlon yn cael gwneud colled (a5 (3) Deddf Benthyciadau Gwladol 1968).

Mae Swyddfa Cymru, sy'n gweithredu fel yr Adran Nawdd, yn darparu llythyr gwarant wedi'i lofnodi gan ei Chyfarwyddwr, i Gyfrifydd y Trysorlys yn Nhrysorlys Ei Fawrhydi (HMT), yn sefyll y tu ôl i'r holl benthyciadau NLF a wnaed i Lywodraeth Cymru ac yn cadarnhau y bydd y Gronfa yn cael ei had-dalu'n llawn gan Swyddfa Cymru rhag

ofn y bydd Llywodraeth Cymru'n methu. Mae hyn i bob pwrpas yn golygu y bydd benthyciadau'r Gronfa yn cael eu had-dalu o Amcangyfrif yr Adran.

Arian parod a chyfwerth ag arian parod

Mae arian parod a symiau cyfwerth ag arian parod a gofnodwyd yn y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol a'r Datganiad Llif Arian yn cynnwys arian mewn llaw, adneuoedd a gedwir ar alwad gyda banciau, buddsoddiadau tymor byr eraill sy'n hylifol iawn, gydag aeddfedrwydd gwreiddiol o dri mis neu lai, a gorddrafftiau banc.

Rhwymedigaethau Ariannol

Masnach a symiau taladwy eraill

Mae rhwymedigaethau ariannol mewn symiau masnach taladwy a symiau taladwy eraill yn cael eu cydnabod ar sail gwerth teg, sef y swm gwreiddiol a anfonebwyd fel arfer.

Benthyciadau

Caiff benthyciadau eu cydnabod i ddechrau ar sail gwerth teg ynghyd â chostau trafodion y gellir eu priodoli'n uniongyrchol.

1.19 Amcangyfrifon a thybiaethau cyfrifyddu sylweddol

Mae'r amcangyfrifon a'r dyfarniadau yn cael eu gwerthuso'n barhaus ac fe'u seilir ar brofiad hanesyddol a ffactorau eraill, gan gynnwys disgwyliadau ynghylch digwyddiadau yn y dyfodol y credir eu bod yn rhesymol o dan yr amgylchiadau.

Amcangyfrifon a thybiaethau cyfrifyddu critigol

Mae paratoi'r datganiadau ariannol yn gofyn am ddefnyddio dyfarniadau, amcangyfrifon a thybiaethau sy'n effeithio ar y symiau o asedau a rhwymedigaethau a gofnodwyd ar ddyddiad y datganiadau ariannol a'r symiau incwm a gwariant a gofnodwyd yn ystod y cyfnod adrodd. Nid oes unrhyw amcangyfrifon a thybiaethau wedi'u hadrodd sydd â risg sylweddol o achosi addasiad perthnasol i symiau cario asedau a rhwymedigaethau o fewn y flwyddyn ariannol nesaf.

2. Gwariant

	<u>31 Mawth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>
*Costau Staff:		
Cyflogau Wythnosol a Misol	2,900	2,723
Costau Nawdd Cymdeithasol	275	274
Costau Pensiwn Eraill	625	595
Nwyddau a Gwasanaethau:		
Adeiladau, cynnal a chadw a chyfl eustodau	688	564
Cyfathrebu, cyfl enwadau swyddfa a gwasanaethau	26	52
Llogi Ceir Swyddogol	31	126
Gwasanaethau TG a thelathrebu (trefniadau consesiwn nad ydynt yn wasanaethau)	54	46
Gwasanaethau eraill sy'n cael eu contracti o allan	21	13
Gwasanaethau proff esiydol	92	42
Teithio a chynhaliaeth	115	157
Hyff orddiant a chostau eraill sy'n gysyllti edig â staff	14	32
Ffiedd a thaliadau banc	2	3
Gwariant arall ar weinyddu	6	19
Digwyddiadau a Chynadleddau	22	12
Dyrannu gorbenion	269	284
Treuliau Arglwydd Raglawiaid	30	25
Eitemau nad ydynt yn arian parod		
Dibrisiant	277	366
Ailbriso/Amhariad	-	-
Gain on measurement of Right of Use Assets	(3)	-
**Taliadau a threuliau archwilwyr	53	42
Costau cyllid ar brydlesi	88	44
Cronfa Gyfunol Cymru		
Talu i Gronfa Gyfunol Cymru	21,665,431	19,687,123
Cyfanswm Gwariant Gweithredu	<u>21,671,016</u>	<u>19,692,542</u>

* Mae dadansoddiad pellach o gostau staff wedi'i leoli yn yr Adroddiad Atebolrwydd (tudalen 53).

** Ni brynodd Swyddfa Cymru unrhyw wasanaethau heblaw archwilio gan y Swyddfa Archwilio Genedlaethol. (2022-23 dim).

3. Incwm

	<u>31 Mawth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>
Incwm		
Incwm rhent	-	99
Cyfanswm Incwm	<u>-</u>	<u>99</u>

Nid oedd gan Swyddfa Cymru unrhyw incwm yn 2023-24.

4. Eiddo, Offer a Chyfarpar

	<u>Technoleg Gwybodaeth</u>	<u>Offer a Chyfarpar</u>	<u>Dodrefn a Ffitiadau</u>	<u>Cyfanswm</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>	<u>£000</u>	<u>£000</u>
2023-24				
Cost neu brisiant				
Ar 1 Ebrill 2023	45	129	222	396
Ailbrisiad	1	25	31	57
Ar 31 Mawrth 2024	<u>46</u>	<u>154</u>	<u>253</u>	<u>453</u>
Depreciation				
At 1 April 2023	(23)	(51)	(222)	(296)
Charged in year	(7)	(29)	(1)	(37)
Ailbrisiad	(1)	(13)	(30)	(44)
Ar 31 Mawrth 2024	<u>(31)</u>	<u>(93)</u>	<u>(253)</u>	<u>(377)</u>
Gwerth net ar y llyfrau ar 31 March 2024	<u>15</u>	<u>61</u>	<u>-</u>	<u>76</u>
Gwerth net ar y llyfrau ar 1 April 2023	<u>22</u>	<u>78</u>	<u>-</u>	<u>100</u>
Mae'r holl asedau'n eiddo i Swyddfa Cymru	<u>15</u>	<u>61</u>	<u>-</u>	<u>76</u>

Nid oes gan y Swyddfa unrhyw asedau eiddo.

4.a Eiddo, Offer a Chyfarpar

	Technoleg Gwybodaeth	Offer a Chyfarpar	Dodrefn a Ffitiadau	Cyfanswm
	£000	£000	£000	£000
Cost neu brisiant				
Ychwanegiadau	35	100	222	357
Additions	10	29	-	39
Ar 31 Mawrth 2023	45	129	222	396
Dibrisiant				
Ar 1 Ebrill 2022	(18)	(35)	(198)	(251)
Priodolwyd yn ystod y flwyddyn	(5)	(16)	(24)	(45)
Ar 31 Mawrth 2023	(23)	(51)	(222)	(296)
Gwerth net ar y llyfrau ar 31 March 2023	22	78	-	100
Gwerth net ar y llyfrau ar 1 Ebrill 2022	17	65	24	106
Mae'r holl asedau'n eiddo i Swyddfa Cymru	22	78	-	100

Nid oes gan y Swyddfa unrhyw asedau eiddo.

5. Hawl i Ddefnyddio Asedau ar Brydles

Mae asedau prydles yr Hawl i Ddefnyddio yn cynnwys adeiladau ar brydles gan Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth (GPA).

	<u>Adeiladau</u>	<u>Cyfanswm</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>
2023-24		
Cost neu brisiant		
Ar 1 Ebrill 2023	4,999	4,999
Addasiad prydles	(1,050)	(1,050)
Ailbrisiad	-	-
Ar 31 Mawrth 2024	3,949	3,949
Dibrisiant		
Ar 1 Ebrill 2023	(321)	(321)
Priodolwyd yn ystod y flwyddyn	(240)	(240)
Ar 31 Mawrth 2024	(561)	(561)
Gwerth net ar y llyfrau ar 31 Mawrth 2024	3,388	3,388
Gwerth net ar y llyfrau ar 1 Ebrill 2023	4,678	4,678

Mabwysiadodd yr Adran 'Brydlesi' IFRS 16 o 1 Ebrill 2022, mewn cytundeb â Thrysorlys EM.

	<u>Adeiladau</u>	<u>Cyfanswm</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>
2022-23		
Cost neu brisiant		
Ar 1 Ebrill 2022	-	-
Cydnabyddiaeth gychwynnol ar weithredu IFRS 16	4,999	4,999
At 31 March 2023	4,999	4,999
Dibrisiant		
At 1 April 2022	-	-
Priodolwyd yn ystod y flwyddyn	(321)	(321)
At 31 Mawrth 2023	(321)	(321)
Gwerth net ar y llyfrau ar 31 Mawrth 2023	4,678	4,678

6. Arian parod a chyfwerth ag arian parod

	<u>31 Mawrth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	<u>£000</u>	<u>£000</u>
Balans ar 1 Ebrill 2023	69	28
Newid net mewn arian parod a symiau cyfwerth ag arian	1	41
Balans ar 31 Mawrth 2024	70	69

Roedd pob balans yn cael ei ddal yng Ngwasanaeth Bancio'r Llywodraeth.

7. Offerynnau Ariannol

Gan fod gofynion arian parod yr adran yn cael eu bodloni drwy'r broses Amcangyfrifon, nid yw offerynnau ariannol yn chwarae cymaint o rôl wrth greu a rheoli risg ag y byddent mewn corff tebyg o ran maint heb fod yn y sector cyhoeddus. Mae'r rhan fwyaf o'r offerynnau ariannol yn ymwneud â chontractau ar gyfer eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwylidig yr Adran ac o ganlyniad nid yw'r Adran fel arfer yn agored i lawer o risgiau credyd, hylifedd neu risgiau'r farchnad.

Mae datblygiadau o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol (NLF) yn cael eu trin fel buddsoddiadau a'u datgelu am gost hanesyddol. Mae'r balansau yn y cyfrifon hyn yn cynrychioli benthyciadau o'r Gronfa Loteri Genedlaethol ymlaen gan yr Ysgrifennydd Gwladol cyn datganoli ym 1999 a benthyciadau a wnaed i Lywodraeth Cymru ar ôl datganoli. Mae balansau rhagorol wedi'u cynnwys o fewn Masnach a thaladwy eraill.

8. Buddsoddiadau a Benthyciadau mewn Cyrff Sector Cyhoeddus Eraill

	<u>Benthyciadau a ariennir drwy Gronfa'r Benthyciadau Gwladol</u>
	<u>£000</u>
Cost neu brisant	
Ar 1 Ebrill 2022	67,609
Benthyciadau sy'n ad-daladwy o fewn 12 mis a drosglwyddwyd i symiau derbyniadwy	(4,454)
*Ychwanegiadau - Benthyciad Cyfalaf Newydd gan yr NLF ar gyfer Llywodraeth Cymru	150,000
Balans ar 31 Mawrth 2023	213,155
Ar 1 Ebrill 2023	213,155
Benthyciadau sy'n ad-daladwy o fewn 12 mis a drosglwyddwyd i symiau derbyniadwy	(7,998)
*Ychwanegiadau - Benthyciad Cyfalaf Newydd gan yr NLF ar gyfer Llywodraeth Cymru	125,000
Balans ar 31 Mawrth 2024	330,157

*O dan Adran 122a o Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (GOWA) gall Llywodraeth Cymru fenthycia hyd at £1bn ar gyfer gwariant cyfalaf. Ym mis Mawrth 2024 gofynnodd Llywodraeth Cymru am fenthycy £125m ar gyfer gwariant cyfalaf o'r Gronfa Fenthyciadau Genedlaethol.

Mae Adran 122 Deddf Llywodraeth Cymru 2006 yn nodi y gall y Trysorlys roi i'r Ysgrifennydd Gwladol o Gronfa'r Benthyciadau Gwladol y cyfryw symiau y mae ar yr Ysgrifennydd Gwladol eu hangen ar gyfer gwneud benthyciadau dan adran 121 Deddf Llywodraeth Cymru 2006.

9. Symiau Masnach Derbyniadwy ac asedau cyfredol eraill

	<u>31 Mawrth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:		
Symiau masnach derbyniadwy	3	65
Symiau TAW derbyniadwy	10	35
Adneuon a blaendaliadau	7	27
Symiau derbyniadwy eraill	19	33
Rhan gyfredol o fenthyciad NLF - llog derbyniadwy	1,228	355
Rhan gyfredol o fenthyciad NLF - cyfalaf	7,998	4,454
Cyfanswm symiau derbyniadwy	<u>9,265</u>	<u>4,969</u>

Nid oes symiau yn dod yn ddyledus ar ôl mwy na blwyddyn.

10. Symiau Masnach Taladwy a rhwymedigaethau cyfredol eraill

	<u>31 Mawrth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus o fewn blwyddyn:		
Trethi a nawdd cymdeithasol arall	138	128
Symiau masnach taladwy	1	1
Symiau taladwy eraill	261	145
Croniadau	910	489
Croniadau cyfalaf	-	10
Rhan bresennol o rwymedigaethau prydles	307	302
Rhan gyfredol o fenthyciad NLF - cyfalaf	7,998	4,454
Rhan gyfredol o fenthyciad NLF - llog yn daladwy	1,228	355
Symiau a ddarparwyd o'r Gronfa Gyfunol ar gyfer y cyflenwad ond nad oeddent wedi'u gwario erbyn diwedd y flwyddyn	70	69
Cronfa Gyfunol derbyniadau ychwanegol i'w talu i'r Gronfa Gyfunol	1	-
Cyfanswm symiau taladwy	<u>10,914</u>	<u>5,953</u>

	<u>31 Mawrth 2024</u>	<u>31 Mawrth 2023</u>
	£000	£000
Symiau sy'n ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn:		
Rhwymedigaethau prydles	3,240	4,398
Benthyciadau NLF	330,157	213,155
Cyfanswm symiau taladwy	<u>333,397</u>	<u>217,553</u>

11. Darpariaethau ar gyfer Rhwymedigaethau ac Arwystlon

Nid oedd gan Swyddfa Cymru unrhyw ddarpariaethau yn y flwyddyn ariannol 2023-24 (2022-23 - Dim).

12. Rhwymedigaethau Wrth Gefn o dan IAS 37

Mae'r Swyddfa wedi symud i Ganolfan Llywodraeth y DU yng Nghaerdydd yn ddiweddar am gyfnod amhenodol, ac ar hyn o bryd ni ddisgwylir y bydd unrhyw gostau dadfeilio yn y dyfodol o amgylch y brydles pe baem yn dewis gadael. Fodd bynnag, mae posibilrwydd y gallai costau godi yn y dyfodol a bydd hyn yn destun adolygiad blynyddol wrth symud ymlaen.

13. Ymrwymïadau cyfalaf ac ymrwymïadau eraill

Nid oes gan Swyddfa Cymru unrhyw gyfalaf nac ymrwymïadau eraill.

14. Trafodion partiön cysylltiedig

Adrannau Cysylltiedig a chyrrff eraill y Llywodraeth ganolog

Mae Swyddfa Cymru yn ariannu Llywodraeth Cymru. Ystyrir bod Llywodraeth Cymru yn barti cysylltiedig y mae Swyddfa Cymru wedi cael trafodion perthnasol amrywiol ag ef yn ystod y flwyddyn.

Yn ogystal, mae Swyddfa Cymru wedi cael nifer o drafodion sylweddol ag adrannau eraill y Llywodraeth, yn bennaf y Weinyddiaeth Gyfiawnder, HMRC ac Asiantaeth Eiddo'r Llywodraeth.

Nid oes yr un gweinidog, aelod o'r bwrdd, rheolwr allweddol na pharti cysylltiedig arall wedi gwneud unrhyw drafodion perthnasol gyda'r Adran yn ystod y flwyddyn. Mae'r holl iawndaliadau ar gyfer uwch reolwyr yn cael eu datgelu'n llawn yn yr Adroddiad Tâl.

15. Digwyddiadau ar ôl y Cyfnod Adrodd

Yn unol â gofynion IAS 10 'Events After the reporting Period', ystyrir digwyddiadau ar ôl y Datganiad o'r Sefyllfa Ariannol hyd at y dyddiad pan awdurdodir y Cyfrifon i'w cyhoeddi gan y Swyddog Cyfrifyddu. Dehonglir bod hyn ar yr un dyddiad ag yr ardystir y Cyfrifon gan y Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol. Nid oedd materion perthnasol i sôn amdanynt.

Nid oes unrhyw ddigwyddiadau ar ôl y cyfnod adrodd.

Atodiad 1: Tablau Ariannol Craidd Gwariant Cyhoeddus

TABL 1

Gwariant Swyddfa Cymru a Llywodraeth Cymru 2018-19 to 2024-25

	2018-19 Alldro £000	2019-20 Alldro £000	2020-21 Alldro £000	2021-22 Alldro £000	2022-23 Alldro £000	2023-24 Cynlluniau £000	2023-24 Alldro (7) £000	2024-25 Cynlluniau £000
Gwariant Swyddfa Cymru								
Gwariant ar adnoddau o fewn Costau Gweinyddu	4,450	4,486	4,406	5,887	5,295	5,835	5,555	5,761
Gwariant arall ar adnoddau	183	195	276	77	25	61	30	61
Adnoddau Swyddfa Cymru (2)	4,633	4,681	4,682	5,964	5,320	5,896	5,585	5,822
Prifddinas Swyddfa Cymru	17	45	73	0	39	-1,016	-1,050	30
Adnoddau Swyddfa Cymru + DEL Cyfalaf(2)	4,650	4,726	4,755	5,964	5,359	4,880	4,535	5,852
<i>llai dibrisiant ac amhariad</i>	-141	-157	-163	-49	-366	-407	-277	-407
DEL Swyddfa Cymru(3)	4,509	4,569	4,592	5,915	4,993	4,473	4,258	5,445

Gwariant Llywodraeth Cymru (Bloc Cymru)(6)

Adnoddau(8)	14,010,896	12,858,683	18,623,377	16,252,301	15,962,245	17,915,160	16,789,012	17,428,287
Cyfalaf	2,036,807	2,131,160	3,297,143	2,938,766	2,644,881	3,203,874	3,038,831	3,157,444
Cyfanswm Adnoddau a Chyfalaf	16,047,703	14,989,843	21,920,520	19,191,067	18,607,126	21,119,034	19,827,843	20,585,731
<i>llai dibrisiant ac amhariad</i>	-703,761	-768,478	-1,057,423	174,661	-523,806	-1,196,831	-343,524	-1,049,686
DEL Llywodraeth Cymru(3)(5)	15,343,942	14,221,365	20,863,097	19,365,728	18,083,320	19,922,203	19,484,319	19,536,045

(1) Efallai nad yw'r cyfansymiau'n adio'n union oherwydd talgrynnu ffigurau.

(2) Gan gynnwys dibrisiant ac amhariadau.

(3) Adnoddau + cyfalaf - dibrisiant ac amhariadau (gan gynnwys amhariadau Benthyciadau Myfyrwyr).

(4) Yn ôl confensiwn, mynegir cyllidebau Terfyn Gwariant Adrannol fel adnoddau a chyfalaf llai dibrisiant a namau. Felly ni fydd yr adnoddau a rhifau cyfalaf yn y tabl hwn yn cyfyngu ar y terfyn gwariant adrannol: y gwahaniaeth yn ddibrisiant a namau.

(5) Mae ffigurau DEL ar gyfer blynyddoedd alldro wedi cael eu haddasu i adlewyrchu newidiadau cyllidebu dilynol.

(6) O Adolygiad Gwariant 2015, nid yw gwariant Swyddfa Cymru bellach yn rhan o bloc Cymru.

(7) Mae data alldro Swyddfa Cymru yn cynrychioli alldro terfynol a bydd yn cyd-fynd â'r cyfrifon a gyhoeddir mewn manau eraill yn y ddogfen hon. Mae data Llywodraeth Cymru yn dangos alldro dros dro gan nad yw Llywodraeth Cymru wedi cwblhau eu cyfrifon eto.

(8) O 2018-19 ymlaen, caiff Cyllideb Adnoddau Llywodraeth Cymru ei haddasu tuag i lawr mewn perthynas â datganoli trethi, gyda Llywodraeth Cymru yn hytrach yn cadw reffeniw o drethi datganoledi

TABL 2**Grant arian parod a dalwyd i Gronfa Gyfunol Cymru 2022-23:
Darpariaeth ac Alldro Terfynol**

	Darpariaeth Wreiddiol £000	Darpariaeth Derfynol £000	Alldro Terfynol £000
Gwariant a Ddosberthwyd fel DEL⁽²⁾	20,038,113	19,697,490	18,607,126
Gwariant a Ddosbarthwyd fel Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	1,272,584	690,621	514,954
Gwariant a Gyllidir gan Drethi Cymru	2,887,313	2,913,448	2,889,391
Gwariant a Ariennir gan Benthycia Cyfalaf	150,000	150,000	150,000
Ardrethi Annomestig	1,030,000	1,030,000	1,057,259
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	25,378,010	24,481,559	23,218,730
<i>Llai:</i>			
<i>Gwariant Nas Dyfarnwyd (non-voted):</i>			
Cymeradwyaethau Credyd LA	88,800	88,800	88,800
Arall Nas Dyfarnwyd	6,078	6,078	6,078
<i>Trafodiadau Deddf Cymru 2014:</i>			
<i>Incwm o drethi Cymru:</i>			
Treth Incwm	2,477,747	2,477,747	2,477,747
Treth Trafodiadau Tir	380,542	394,738	372,106
Treth Gwarediadau Tirlenwi	35,188	43,439	42,014
Ad-dalu prifswm benthyciadau	(6,164)	(2,476)	(2,476)
Benthycia Cyfalaf	150,000	150,000	150,000
<i>Nad yw'n arian parod:</i>			
Adnoddau wedi'u Clustnodi Anariannol	1,782,731	1,232,032	523,806
AME Anariannol	599,441	(166,385)	(427,393)
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR (TME) NAS DYFARNWYD	5,514,363	4,223,973	3,230,682
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR (TME) A DDYFARNWYD	19,863,647	20,257,586	19,988,048
Llai Derbyniadau a ddyfarnwyd:			
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Gwladol	2,338,106	2,031,781	2,031,781
Derbyniadau Ardrethi Annomestig	1,065,765	1,091,319	1,091,319
Addio Addasiadau Amseru:			
Cynnydd/Costyngiad mewn Dyledwyr a Creditors	0	330,590	511,887
Defnydd o Ddarpariaethau	0	0	(171,653)
Symudiadau mewn balans ar gronfa gyfunol	0	0	4,194
Grant Arian Barod yn daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru gan Swyddfa Cymru⁽³⁾	16,459,776	17,465,076	17,209,376
<i>Cyfradd Treth Incwm Cymru</i>	<i>2,477,747</i>	<i>2,477,747</i>	<i>2,477,747</i>
Cyfanswm y gofyniad arian parod gan gynnwys Cyfradd Treth Incwm Cymru	18,937,523	19,942,823	19,687,123

Nodyn

(1) Efallai nad yw'r cyfansymiau'n adio'n union oherwydd talgrynnu ffigurau.

(2) DEL Adnoddau a chyfalaf yn cynnwys dibrisiant.

TABL 3**Grant arian parod a dalwyd i Gronfa Gyfunol Cymru 2023-24:
Darpariaeth ac Alldro Dros Dro**

	Darpariaeth Wreiddiol £000	Darpariaeth Derfynol £000	Alldro dros do £000
Gwariant a Ddosbarthwyd fel DEL⁽¹⁾	20,938,200	20,769,328	19,827,843
Gwariant a Ddosbarthwyd fel Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	1,155,499	2,098,866	1,393,372
Gwariant a Gyllidir gan Drethi Cymru	3,112,009	3,114,192	3,060,657
Gwariant a Ariennir gan Benthycy Cyfalaf	150,000	150,000	150,000
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	906,000	906,000	929,028
Ardrethi Annomestig	26,261,708	27,038,386	25,360,900
<i>Llai:</i>			
<i>Gwariant Nas Dyfarnwyd (non-voted):</i>			
Cymeradwyaethau Credyd LA	88,800	88,800	88,800
Arall Nas Dyfarnwyd	6,078	-343,628	6,078
<i>Trafodiadau Deddf Cymru 2014:</i>			
<i>Incwm o drethi Cymru:</i>			
Treth Incwm	2,765,500	2,765,500	2,765,500
Treth Trafodiadau Tir	312,344	312,344	269,893
Treth Gwarediadau Tirlenwi	40,802	40,802	29,718
Ad-dalu prifswm benthyciadau	(6,637)	(4,454)	(4,454)
Benthycy Cyfalaf	150,000	150,000	125,000
<i>Nad yw'n arian parod:</i>			
Adnoddau wedi'u Clustnodi Anariannol	1,803,254	1,196,831	343,524
AME Anariannol	269,382	1,302,633	394,395
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR (TME) NAS DYFARNWYD	5,429,523	5,508,828	4,018,454
CYFANSWM Y GWARIANT A REOLIR (TME) A DDYFARNWYD	20,832,185	21,529,558	21,342,446
Llai Derbyniadau a ddyfarnwyd:			
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Gwladol	1,514,198	1,596,347	1,596,347
Derbyniadau Ardrethi Annomestig	1,022,805	1,035,028	1,035,028
Addio Addasiadau amseru:			
Cynnydd / Gostyngiad mewn Dyledwyr a Chredydwyr	364,149	445,175	188,860
Defnyddio darpariaethau	0	0	0
Grant Arian Parod sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru gan Swyddfa Cymru	18,659,331	19,343,358	18,899,931
<i>Cyfradd Treth Incwm Cymru</i>	<i>2,765,500</i>	<i>2,765,500</i>	<i>2,765,500</i>
Cyfanswm y gofyniad arian parod gan gynnwys Cyfradd Treth Incwm Cymru	21,424,831	22,108,858	21,665,431

Nodyn

(1) DEL Adnoddau a chyfalaf yn cynnwys dibrisiant.

TABL 4**Cyfrifo'r Grant Arian Parod sy'n Daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru 2024-25**

	2024-25
	£000
Gwariant a Ddosbarthwyd fel DEL (Grant Bloc) ⁽¹⁾	20,585,731
Gwariant a Ddosbarthwyd fel Gwariant a Reolir yn Flynyddol (AME)	1,786,611
Gwariant a Gyllidir gan Drethi Cymru	3,753,292
Gwariant a Gyllidir drwy Fenthyg Cyfalaf	150,000
Gwariant a Gyllidir gan Ardrethi Annomestig	1,139,000
Cyfanswm y Gwariant a Reolir	27,414,634
<i>Llai:</i>	
<i>Gwariant Nas Dyfarnwyd (non-voted):</i>	
Benthyca â Chymorth gan Awdurdodau Lleol Cymru	88,800
Costau casglu ar gyfer Cyfraniadau Yswiriant Gwladol ac Ardrethi Annomestig	6,078
<i>Trafodiadau Deddf Cymru 2016:</i>	
<i>Incwm o drethi Cymru:</i>	
Treith Incwm	3,491,131
Treth Trafodiadau Tir	243,731
Treth Gwarediadau Tirlenwi	28,340
Ad-dalu prifswm benthyciadau	(9,910)
Benthyca Cyfalaf	150,000
Adnoddau heb fod yn Arian Parod	1,049,686
AME Anariannol	916,766
Is-gyfanswm	5,964,622
GWARIANT CYFLENWAD CYFANSWM	21,450,012
<i>Llai derbyniadau:</i>	
Cyfraniadau o'r Gronfa Yswiriant Gwladol	1,613,366
NDR Derbyniadau	1,122,627
Addasiadau amseru:	
Cynnydd / Gostyngiad mewn Dyledwyr a Chredydwyr	608,010
Grant Arian Parod sy'n daladwy i Gronfa Gyfunol Cymru gan Swyddfa Cymru	19,322,029
Cyfradd Treth Incwm Cymru	3,491,131
Cyfanswm y gofyniad arian parod gan gynnwys Cyfradd Treth Incwm Cymru	22,813,160

Nodyn

Efallai nad yw'r cyfansymiau'n adio'n union oherwydd talgrynnu ffigurau.

(1) DEL Adnoddau a chyfalaf yn cynnwys dibrisiant.

ISBN 978-1-5286-4797-7

E03105602